

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A király.

Budapest, október 12.

Sokat rá szabad fogni a királyra, amiért a válság április óta huzódik és kibontakozás máig sincsen. Kétségtelen, hogy április óta a nemzet legtarthatmasabb és legjobb férfiai álltak a király előtt. Ha mindegyik más kibontakozási tervet ajánlott volna is, bizonyos, hogy mindegyik becsületes meggyőződése szerint beszélt s a királynak annyi idő óta módjában lett volna a sok terv közül válogatni. Egyet. Akármelyiket. De nem válogatott, egyhez sem járult hozzá s a válság hónapokon keresztül mindmáig megmaradt válságnak. Ha tehát annyi legenda vagy pletyka került forgalomba idegen befolyásokról, melyek a királynál érvényesültek s melyek miatt a kibontakozás máig sem következhetett be: ezen nem illik csodálkozni. Végre is nehéz föltenni, hogy egy nemzet vezetői sorra járuljanak a királyhoz tanácsaikkal s a király egyet, egyetlenegy se találjon közöttük, amelyhez hozzájárulhatna, amelynek elfogadásával az országnak is, önmagának is nyugtot szerzhethetne.

De másrészt azt is nehéz elvitatni, hogy ugyanaz a lehetetlen halogatás, mely a befolyásolt királyról szóló pletykákat táplálta, viszont azt is igazolni látszik, hogy a király erősebb maradt, mint a befolyások, melyek meg akarták

környékezni. Igaz, hogy a magyarság vezetői közül egyik sem tudta a maga tervének megnyerni, de az is igaz, hogy a magyarság ellenségei sem tudták valamelyes erőszakos, alkotmányellenes lépésre rávenni. Ha a felajánlott alkotmányos megoldások egyikét sem tette magáévá, de a maga alkotmányos érületének erejével ellentállott minden olyan befolyásnak is, mely az alkotmányellenes ut választására akarta csábítani. S ebből a szögből nézve, éppen a szokatlanul hosszú, a lehetetlen halogatás is igazolja, amit az audienciára hívott magyar államférfiak valamennyien hangsúlyoztak: hogy a király mégis csak alkotmányos megoldásra gondol.

S ezen a ponton álljunk meg, mikor még mindig bizalommal nézünk a király elhatározása elé. Az a király, aki kivételesen hosszú uralkodása alatt a „legalkotmányosabb király” jelzőjére volt legbüszkébb s aki a nemzettel való konfliktus legforróbb órájában az utolsó pillanatban is inkább az alkotmányos megoldásra szánta el magát: bizonyára most sem rajong sem niféle alkotmányellenes megoldás gondolatáért, akár mennyire dongják is körül a magyarellen befolyások dongói. Hosszu uralkodása alatt ő tanulhatta meg legjobban, hogy az e fajta megoldások ugysem megoldások s a nemzettel való békeség mindig jobbnak bizonyult, mint az erőszakkal és fegyverekkel visszafojtott

ellentállás. A király magas kora s a probléma nagysága még mindig inkább igazolja a hosszú halogatást, mint az a föltevés, hogy hajlik a magyarság ellenségeinek befolyásolására.

De ha a király alkotmányos érülete ennyi ideig el tudta háritani azoknak előtérbe nyomulását, akiknek a magyar alkotmány legázolása az ideáljuk: azt a faktumot még sem tudta teljes jelentősége szerint méltányolni, hogy olyan magyar államférfiu egy se járult elébe, aki a kibontakozást minden koncesszió nélkül merte volna neki garantálni. Pedig a sokféle kibontakozási tervnek ebben az egyetlen, közös vonásában rejlik a királyra nézve a legnagyobb tanulság s a legfontosabb utmutatás. Ha nincs olyan posszibilis magyar államférfiu, aki koncessziók nélkül merne a válság megoldására vállalkozni, akkor ebben egy agyon nem üthető, erőszakkal el nem temethető, süketséggel hallatlanná nem tehető igazság szólal meg: az, hogy a nemzet nem adhatja oda királyának mindenét, ha neki is nem jut valami, ha a nagy áldozatok egyenértékű valamelyes koncessziókban meg nem kapja. Mert a királynak sem telhetnék sokáig gyönyörűsége olyan diadalban, mely a nemzet abszolút megalázásával, az elvesztett nemzeti erő minden kárpótlása nélkül hullott lábaihoz.

Nem akarjuk a király íróasztalán fekvő kibontakozási terveket összehason-

A kapitány ur, meg a főbb körök.

Irta: Sz. Szigethy Vilmos.

(Utánnomás tillos.)

A kapitány ur egy kicsit biczegett a jobb lábára, de ez nem tűnt föl senkinek, mert szentül meg voltak győződve az emberek, hogy csak affektál és kényeskedik, ahogy lovastisztek szoktak, akik czivilben is folyton rugdalóznak, mintha kardba akadnának. (No, hiszen csak másba ne akadjanak!) Egyebekben a kapitány ur unta az egész világot, a tisztli menázinál nem kívánt jobb kosztot és Pocsolyavidékről sem kívánczozott másfelé, mert akkor lenne csak, uram istenem, sok unni való! Pocsolyavidéknek legalább megvan az az előnye, hogy kicsi fészek s kevés benne a változatosság, a pénzt sem lehet elkölteni. Vattázott mellü hadnagycskák ugyan nem így gondolkoztak s miközben lenéztek minden lenézhetőt, a tisztli étkezde világrengető szempontjából bírálva a világot, a legsúlyosabb függelmsértések estek itt, sőt kerültek halmazatba a fensőbbség, a hadvezetőség ellen.

Mi azonban most a kapitány urral vagyunk kénytelenek egy huron pendülni, aki jogosan találta Pocsolyavidéket unalmasnak, kivéve a késő délutáni órákat. Akkor ugyanis elkezdett a szive dobogni, mint valami szerelmes diáknak s ez a sziv vitte őt a külváros felé.

Alacsony volt a ház, amelyen belépett, de legalább a lány is alacsony volt, aki fogadta.

Az arca rózsás és mosolygó, a tekintete bizalommal teli és megelégedett.

A kapitány mereven haptákba vágta magát, utána lehajolt, hogy kezét csókoljon.

— Nem, — nem engedem, — nevetett a lány.

Nem is engedte. Azt hiszem, a kapitány az idők folyamán elhatározta már magát arra, hogy többé nem csókol kezét, hogy azonban mégis megpróbálkozott minden alkalommal, ezt kizárólag azért a melegen bugó kaczagásért tette.

Aztán leült és megkezdődött a társalgás.

— Hja, ja, mondta a hadfi, szép időnk van!

Mielőtt a meteorologusok rám olvasnák a szentenciát, hogy oktalankodva mászkálok a fantázia birodalmában, sietek kijelenteni, hogy nem minden alkalommal hangzott így a nyilatkozat. Volt ugyanis annak több változata, sőt sokkal több is, mintsem kellett volna, mert csak nem annyira ostoba egy bakakapitány, hogy a szép időről beszéljen, mikor szakad odakünn az eső. Épp azért más alkalmakkor így szólt:

— Hja, ja, csunya időnk van.

Viszont a lány mindenbe beleegyező, jó lelkére való, hogy ilyen esetekben kivétel nélkül megerősítette az elhangzott állítást és sosem állította volna a tények ellenkezőjét.

Szükségesnek tartottam mindezt leszögezni, mint kiváló ritkaságot. Ne is méltóztassanak azt hinni, hogy így megy ez az egész világon, — oh, már hogy menne! Csak tessék bekukkantani a házaseleitek misztériumaiba, ott majd kiderül, hogy mennyire nincs egy nézetem a

férfj meg a hűves és hánszor hangoztatja mindegyik külön-külön az ellenkezőjét annak, amit a másik mond!

Mindezekből pedig az is következnek, hogy a kapitány ur nem a feleségét látogatta meg délutánonkint. Sok mindenből kiténik ez, sőt talán látható a letelején, ahol a kapitány kezét csókolta a sugárzó arczu vendéglátónak.

A társalgás folytatása később ez volt:

— Mi szépet művelt Amálka kisasszony egész nap?

A lány végigtekintett a szobán, amely tele volt kalappal. Félig készek, megkezdettek, némelyiknek csak a váza maradt meg, az is olyan szárnalmasan, mintha visszasírná a régi helyét egy kis bokros fejecsken, — aztán megint mosolygott:

— Látja!

— Ezt mind ma csinálta?

— Oh, mit nem gondol! Majd hogy egy nap ennyit! Nem megy az olyan gyorsan, aztán meg különös hangulat is kell hozzá, hogy mindig újat találjon az ember. Összhangzásba kell hozni a tollakat a karimakkal, meg a szövetekkel, — néha semmisen sikerül, más-kor pedig minden alkotás egy kis remek.

Most szakszerű dolgok következtek, hogy milyen szekánt a publikum s mennyit szenved a masamód, akinek az üzlete számára dolgozik az Amálka kisasszony. De ezeket elhagyjuk, hisz jobban ért hozzájuk minden masamód és valamennyi asszony, hiszen kétségtelen, hogy a szekánt elem az ő soraikból kerül ki. Azon-kivül lesz még elég bajunk a szakszerű dolgokkal.

Mert alig várta a kapitány ur a beszéd

litani: nincs is módunkban, hiszen a maga egészében és hitelesen egyik sem fekszik előttünk. De a király igenis mérlegelheti őket. S abban, hogy nincs köztük egy sem, mely egyik, vagy másik irányban koncessziókat nem követelne, bizonyítékát találhatja az alkotmányos megoldás sinequanonjának). Koncesszió nélkül nincs alkotmányos megoldás. Se a függetlenségi párttal, se a hatvanhetesekkel. Ha pedig, amint talán a hosszú habozás igazolja, a király mégis csak az alkotmányos megoldást akarja, akkor a leghosszabb habozásnak se lehet más vége, mint valamelyes engedmények megadása. Ezt április óta, annyi kihallgatás, annyi tárgyalás és annyi terv elolvasása után a király bölcsességének már át kellett látnia. S mert ebben bizunk, azért nézünk meglehetősen türelemmel a most lepergő forró hetek eseményei elé. Végre is, ha tudtunk várni április óta hét hónapot, akkor várhatunk még hét napot is. A királynak csak alkotmányos megoldás szerezhethet megnyugvást. Alkotmányos megoldást csak valamelyes koncessziók árán nyerhet. És koncessziók árán a parlament többsége megcsinálja a kibontakozást.

A király még habozik: hát miért ne higyjük azt a jobbat, hogy a magyar alkotmány ellenségei nem tudták befolyásukba hálózni?

Budapest, október 12.

A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart. Az ülés elején Nagy György fogja megokolni az összeférhetetlenségi törvény kiegészítése tárgyában behuított indítványát, majd Buza Barnának az alelnöki tiszteletdíj eltörlésére vonatkozó, ma megokolt indítványa kerül tárgyalásra. Az ülés végén interpellációk lesznek.

A szerb radikális-párt kilépése a nemzetiségi klubból. Újvidékről táviratozzák: A szerb radikális-párt mai vezérő-bizottsági ülésén dr. Musitzky Döme országgyűlési képviselő dr. Manojlović János és Mrksics Jása képviselők nevében azt indítványozta,

végét s belekezdett a saját mondokáiba az ezredesről, aki napról-napra kiállhatatlanabb lesz, a szerint, amint a felesége tánczoltatja. (Szép asszony, ez a bolond nagy kalap éppen neki készül!) És előjöttek az őrnagyok, (pfuj, folyton csak isznak!), a kapitányok, akik elsvindlitzték a kaucziót s most hétszámra beteg a gyerektük, (persze, nincs cipőjük, itt a bibi!), a főhadnagyok, akik most tőprengenek azon, hogy miképpen lehetne egy ötezer forintos házat harminczhatezerre becsültetni és végül a hadnagyok, akik egyáltalában semmin rem tőprengenek. Nem, azok nem szoktak tőprengeni.

— Amálka kisasszony — fejezte be a szavait — ha ezek tudnák, hogy nekem pénsem van! Tyű!

A tyű természetesen azt jelentette, hogy nagy pumpolások következzenek, ha kiderülne egyszer a pénz, amit a kapitány csak itt méréselt előhozni, itt és csupán szóbelileg.

De Amálka kisasszony elnézőbb volt.

— Ismerem a katonai életet, szegény papa is...

— Ja, persze! Ugy-e, százados volt.

— Igen és korán meghalt.

— Érdekes, roppant érdekes! Soha nem találkoztam veled.

— Olyan szegények voltunk mi is, mint azok a többiek, azok a sokan. A kaucziót ők is elsvindlitzték, de legalább szegény mama boldog volt néhány évig.

— Roppant érdekes, folytatta a kapitány, hogy csak a sematizmusban találkoztam veled. Onnan tudom.

Ezt még többször is elmondta, mikor már

hogy a szerb radikális-párt lépjen ki az országgyűlési nemzetiségi klubból, azon eljárás miatt, melyet Manojlovićcsal szemben követtek. A vezérő-bizottság az indítványt egyhangulag elfogadta.

Nobile officium.

Budapest, október 12.

Nobile officium legyen-e a képviselőház alelnöki állása? A holnapi ülésen erről vitatkozik a t. Ház, s előreláthatólag úgy dönti el, hogy igen, legyen fizetéstelen tisztség, becsületből viselt hivatal. Erkölcsi obligót érez a függetlenségi párt, hogy ezt a határozatot az alelnöki fizetések eltörlésével meghozza, mert amikor — Tisza István alatt — a szabadelvű párt törvényt hozott az alelnökök fizetéséről — a legszenvedelmesebb debattirozással fejtegette, hogy egy ilyen megtisztelő bizalmi állás nem is lehet más, mint nobile officium. Azt, hogy a függetlenségi párt érzi, hogy az akkori állásfoglalása olyan etikai kötelezvény, melyet — most, amikor fizetéképes lett, — be kell váltania, meg tudjuk érteni. S ez a kényes tudása annak, hogy mivel tartozik, a függetlenségi pártnak dicséretére válik.

Azonban az erkölcsi obligó mellett, sőt a következetesség kötelezvényén felül van még, egy másik szempont, melyet kár volna, hogyha figyelmen kívül hagyna a képviselőház. Senki sem vette észre, hogy a Ház mai ülésén arra a félőrára, mely alatt Buza Barna az alelnöki fizetések eltörléséről szóló indítványát megokolta, ösdi kísértet kukkantott be az ülésstrembe? Ez a kísértet zsinóros nadrágot, rámás csizmát viselt, azoknak a magyar uraknak, szolgabíráknak a kosztümjét, akik hajdanában a nemesi kuria ambitusán csibukozva nézték, hogy a hajdu hogyan csapja huszonötig a deresre hurkolt parasztot. Abban az időben az volt a felfogás, hogy uri hivatal és nagy hatáskörű tisztséget nem is illik viselni másképpen, mint ingyen, becsületből. A közért dolgozni nem külön díjat érdemlő munka, hanem magától értetődő kötelesség, melyért nem járhat más jutalom, mint a polgártársak dicsérete. Ennek a fel-

fogásnak a nemessége kétségtelen, addig, amíg a közjóért való munkálkodást el lehet végezni pipaszó mellett — ambitusról. Attól kezdve azonban, hogy az a hatáskör és hivatal több lett ebédutáni passzióval s a maga számára egész embert és pedig tevékeny embert követelt, a nobile officium természetesen alakult át fizetéses hivattal. A nobile officium virágkorában az volt a nézet, hogy uri ember egyáltalában nem is fogadhat el munkájáért pénzt. Uri ember ha fárad, szivességet tesz, vagy közjóért áldoz, azért dolgozni azonban, hogy annak hasznát is lássa! — fuj! rabszolgának, vagy jobbagynak való sors!

Ez kétségtelenül a munkát, a munka becsét lealázó reakciós felfogás. S ma ez a kísértet lebegett végig a képviselőház ülésstremében. Akkor, amidőn azzal az indoklással készülnek az alelnöki fizetéseket eltörlni, hogy „közügyeket ellátni napszám nélkül is tisztesség” — először is megalázzák a munkát, másodsor pedig következtetnek, hogy ha csak az alelnöki sallumnál maradnak meg. Az alelnökön alul a jegyzők is huznak fizetést, az alelnökön felül az elnök is huz fizetést s a hivatalnokokat nem is számítva, a miniszterek, sőt a képviselők és maga a király is fix díjazásért látják el a közügyeket. Mind azért kapják a fizetést, mert egész munkaerejüket fölhasználva dolgoznak a közért, azt, hogy fáradtságukért díjazást kapjanak, mindenki természetesnek és igazságosnak tartja. Miért csak az alelnökök állása jöjjön más tekintet alá? Miért csak ez legyen nobile officium?

Az alelnök éppen olyan nehéz, fontos munkát végez, mint a felsoroltak akármelyike: az elnökkel fölváltva presideál a pulpituson és napról-napra órákon át figyel és vezeti a tanácskozásokat. S ezenkívül annak az állásnak decoruma, amit visel, reprezentacionális terheket is ró rá: a külső megjelenés díszében olyan költségeket, amelyek — hogyha egyéb szempont nem is szólna mellette — maguk is indokoltá tennék azt, hogy szűkösen kimért pótlékját megkapja. Más-

de úgy szorították a hitelezői, hogy végezetül is kénytelen volt szerelemből meghalni. Szépen, előkelően.

A „főbb körök” hangulata annyira ismert volt, hogy a kapitány ur még csak példálózni sem mert Amálkára. No, hiszen lett is volna mit hallania kifogástalan, sőt kényes tiszt becsületéről, a kardbajt tisztaságáról, a rangok különbözőségéről, amelyek olyan, de olyan nagyon messzire esnek egymástól!

— Ha ezek tudnák, hogy pénzem van...

Hát akkor is el lehet valahogyan intézni a dolgot, senkinek sem kell tudnia, honnan került elő a kauczió, — azonban mégis, a rangkülönbség! Meg lehetett attól fagyni, ahogy ezt fejtegette az ezredes.

Mit legyen az ember, amikor előléptetés előtt áll?

Végtére ki lehet valamit erőszakolni, de aztán mindig ott meredezzen előttük, mögöttük, körülöttük a főbb körök gunyos hallgatása, amely ha talán felolvad, akkor is a kalapdiszítés témájára téved!

Nehéz probléma volt ez nagyon és sok tőprengésre adott okot, miközben a kapitány ur unta a várost, amelyben elfeküdt és unta a helyőrséget, a helyi társadalmat, a főbb köröket, mindent a szorgoskodó, mosolygó arcú Amálkán kívül.

És unta novemberig, amikor a rendesnél is nagyobb ivások estek a tiszt étkezőben, mert majd nem mindenki előlépett. Őrnagyok lettek alezredesek és kapitányok őrnagyok. Vén főhadnagyok mint kapitányok folytathatták a kauczió elcsinálása fölötti elmélkedést, sőt ah, gondtalan hadnagyok is abba a sorba jutottak, hogy megtudják végre, mily komoly feladato-

a teáját kavargatta. Néha aztán megreszkirozott más valamit is.

— Muszáj volt magának éppen erre a pályára lépnie?

Amálka még ezen is csak mosolygott.

— Mit akar? Nem tisztességes foglalkozás?

— Szó sincs róla. De hát a főbb körök véleménye...

— Eh, a főbb köröktől éhen halhatna egy szegény magányos lány, míg így félre is tehetek. Azokat a főbb köröket megvetem, utálom, mert hitványak, üresek és rongyosak. Megmondtam ezt egyszer az ezredes urnak is, mikor sajnálkozott rajtam, hogy hová jutottam.

Csodálatos kis galambepéje volt a lánynak, még akkor sem tudott haragudni, mikor ilyen szigorúan beszélt. De a kapitány meg volt illetődve.

— Na ja, az ezredes! Ha ezek tudnák, hogy pénzem van...

Az ezredes egyébként is különös ember volt, szinte szagos a gögőtől. Az anyja elszegényedett báróleány valamikor s ezen okon az ezredes vénkisasszony lányai, a kiálló kapafogu szomorú lányok még mindig megkövetelték a tőprengésekig csak lassan eljutó hadnagyocskáktól a baronessz titulust. Itt sokat tűnődhetek a főhadnagyok is, mert csakis teljes kauczióval nőülhetek, azonfelül szigorúan megrostálták a familiát, amelyikbe szabad beházasodni. Egyszer öngyilkosság is történt. Vogel főhadnagy halt meg, mert kifogásolták a sertéshizlalói pályát, mint amelynek berkeiből kihajtott egy eladó lány. Minden rendben lett volna egyébként. A lány-hajlam, szülői akarat egyaránt. Csak a pálya nem. Vogel pedig úgy,

különbösen szegény sorsu ember akármi rátermett volna, nem is juthatna abba a helyzetbe, hogy ezt a tisztséget elfoglalja. S ez nem kisebb szempont, mint a demokratizmus szempontja, különben az alelnökség a képviselők közt csak bizonyos vagyoni cenzust megütő gazdagok és kiváltságosak privilegizált tisztsége lesz.

Ezt pedig semmiképpen sem akarhatja a függetlenségi párt.

Wekerle bécsi utja.

— Andrassy a helyzetről. —

— Polónyi kibontakozási terve. —

Budapest, október 12.

A politikai helyzetben a mai nap nem hozott változást. A miniszterek ismét vizsátatértek a fővárosba és teljes számmal részt vettek a képviselőház mai ülésén. Sűrűn folytattak egymással tanácskozást, majd a képviselőkkel is beszélgettek. Ezekből a beszélgetésekből került ki az a hír, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök pénteken ismét a király elé járul s ekkor veszi át a felségnek a továbbiakra vonatkozó elhatározását és intézkedését. Bécsi hírek tudni vélik, hogy *Kossuth* Ferencz is legközelebb meghívást kap a királyhoz, aki azután gróf *Andrassy* Gyulát, *Szell* Kálmánt és gróf *Tisza* István fogadná. A hatvanhetes koncentráció terve ma kissé háttérbe szorult, mert egyrészt gróf *Andrassy* Gyula a képviselőház folyosóján igen határozottan nyilatkozott arról, hogy programjától nem tér el, másrészt gróf *Tisza* Istvánról azt mondják, hogy idegenkedik a dologtól. Ilyen körülmények között került föl *Polónyi* Géza kibontakozási tervével, amely azonban eddig nem sok tetszésre talált.

Mai hireink itt következnek:

Wekerle a királlyal.

A legközelebbi időre várható királyi kihallgatásokról hivatalosan még nem történt intézkedés. *Wekerle* Sándor miniszterelnök

kat rejti az élet. Addig is nagyokat ittak, sok-sok sört, ami ömössé teszi az elmét, talán azért, hogy jobban tudjon felejtetni. És mindenki jókedvű volt most, hadarva beszélt, csak a kapitány ur nem. Ott ott felejtették a régi rangban s rangidősbekké váltak sorrendben a főnádok, a követségek, ami mellőzésnek is mondható, sőt vért kívánna, ha olyan bolond volna az ember, hogy háboruszkodásba szálljon az egész hadvezetőséggel.

Akkor — az étkezéskor még mindig itták az urak a sört a tisztán látásnak leghalványabb reménye nélkül — a kapitány a külváros felé tartott. Alacsony volt a ház, amelybe benyitott, de legalább a lány sem volt magas, aki fogadta. Ellenben mosolygó, derült arcú volt, — egy kicsit mintha csodálkozó is.

— Kapitány ur parádében?

— Igen, Amalkám, — nyögte ki a bizalmaskodó szót — parádében. Én ugyanis alapos megfontolás után szakítottam a katonai pályával, egyben szakítottam a főbb körök felfogásával. Hogy egy penzionált kapitány kit vesz feleségül, ahhoz senkinek semmi köze. Hát szerelem én látni, hogy köze legyen! Igaz-e?

Amalka arca a rendesen is rózsásabb lett s ámbátor csak rosszakarat állíthatja, hogy nem volt boldog a dobogó kis tiszta szive, mégis olyan furesának találta a kapitány ur szavait, hogy nevelni szeretett volna. A kapitány ur ugyanis igen feszesen állt, kezében a csákóval és ezt mondta, szinte kiabálva:

— Igen tisztelt kisasszony, van szerencsém megkérni a kezét. Biztosítom, a főbb körökkel együtt az egész tisztikar megpukkad, ha megtudják, hogy pénzem van.

csütörtökön szándékozik Bécsbe utazni, hogy pénteken a király elé járulva, átvegye a kabinet fölmentését. Ugyane forrás szerint ekkor fogja a király elhatározását nyilvánítani a kihallgatások dolgában is és így *Kossuth* Ferencz újabb audienciájának kérdése is csak akkor fog eldőlni. Ezek szerint tehát az újabb meghívások halasztást szenvednének s részben eltörlődnek a következő hétre. Ezt azzal okolják meg, hogy a király el akarja kerülni azt a látszatot, mintha a függetlenségi párt parlamenti készületé adna rohamosabb folyást a válság fejlődésének. Ezekkel az értesülésekkel szemben áll több bécsi lapnak az a mai jelentése, hogy a király mindenképp előttrajra *Kossuth* Ferencz fogja kihallgatáson fogadni. A mi különben a kihallgatásokat illeti, eddig csak annyi bizonyos, hogy sem *Kossuth* Ferencz, sem más politikai még nem kapott meghívást a királyhoz. Pozitívumként beszélnek arról is, hogy a jövő pénteken vagy szombaton *Andrassy* Gyula gróf és *Tisza* István gróf megy kihallgatásra a királyhoz. Beszéltek arról is, hogy a király döntését a kihallgatások befejeztével a jövő hétfőn fogják nyilvánosságra hozni. Többben a politikusok közül a képviselőházban ma kérdést intéztek erre vonatkozólag a miniszterekhez, de sem egyik, sem a másik nem adott határozott felvilágosítást.

Kossuth Ferencz újabb kihallgatása.

Bécsből jelentik: A *Vaterland* mai számában állítólag jól értesült forrásból a következőket írja: Majdnem biztosra vehető, hogy az uralkodó *Kossuth* Ferencz kereskedelmiügyi minisztert, mint a függetlenségi párt vezérét, *új-ból fogadja kihallgatáson*. Ez a kihallgatás valószínűleg még e hét folyamán történik meg és ennek során *Kossuth* Ferencz kereskedelmiügyi miniszternek jelentést kell tennie arról, hogy az uralkodó üzenetét hogyan fogadta a függetlenségi párt. Mint ismeretes, az uralkodó azt kívánta *Kossuth* legutolsó kihallgatásán, hogy a koalíció maradjon együtt és hajtsa végre a paktumban vállalt kötelezettségét. A függetlenségi párt vezérének azonban valószínűleg arról kell hogy jelentést tegyen a királynak, hogy erre vonatkozó fázisai sikertelenek maradtak. *Kossuth* Ferencznek ez a most várható audienciája szintén nem fog még döntést eredményezni. A döntést a 67-es államférfiak kihallgatása fogja megelőzni s csak azután dől el, vajjon az uralkodó a 67-es párt egyesítését kísérelje meg, vagy pedig parlamenten kívüli kormányral kísérletet.

Andrassy Gyula gróf a helyzetről.

Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ma délelőtt megjelent a képviselőházban s a folyosón több alkotmánypárti képviselővel beszélgetett a helyzetről. Megkérdezték tőle, hogy mi a véleménye. *Andrassy* gróf ezt felelte:

— A helyzet nem változott. Éppen olyan, mint tegnap, hogy ugyanis politikai személyeket nem lehet külvilágban a programjukról és politikai irányukról. Nem az a kérdés, hogy ki jön, ki jut hatalomra, hanem az, hogy ki mit hoz a nemzetnek és mit tud megvalósítani a maga programjából. *Elv és program nélkül csak a Krisztoffyak vállalkozhatnak* és nem olyan politikusok, akik adnak valamit az elveikre és politikai programjukra és akik becsülettel akarják megállani a király és nemzet előtt egyaránt.

Megkérdezték még *Andrassy* gróftól, hogy mi a véleménye az alelnöki állás elfogadásáról. *Andrassy* Gyula gróf azt felelte, hogy a párt erről a mai értekezleten határoz; az ő véleménye az, hogy a párt az állást nem fogadhatja el és udvarisan utasítsa vissza.

Most több függetlenségi képviselő is csatlakozott a csoporthoz és arról volt szó, hogy ha Bécs a végletekig ellenáll s az önálló nemzeti bank felállítását lehetetlenné teszi, — lehetséges-e egy újabb nemzeti ellentállást szervezni?

— Ha nem csalódtam volna oly keservesen a nemzeti küzdelem során — mondta gróf *Andrassy* Gyula — akkor szívesen mennék veletek új küzdelembe. Én abban az időben sem akartam a harcot abbahagyni, nem szerettem

volna le, de befejezett tények elé állítottak. De hát kívül is akartok ti ellentállást szervezni?

— Egy olyan nagy nemzeti ügyért, — felelte *Nagy* Sándor — mint az önálló bank, nemcsak a vármegyéket, de az egész magyar társadalmat be lehet és be is kell vinni a küzdelembe. Most arról van szó, azok kormányozzanak-e, akik folyton engednek, vagy akik öklöt is tudnak mutatni. Négy száz év tapasztalata bebizonyította, hogy a Habsburgoktól szépszerével semmitse kaphatunk; eredményt csak úgy érhetünk el, ha kényszerhelyzetbe hozzuk őket. Meg kell tagadni az adófizetést és az ujonczozást.

— Kérlek, — így szólt *Andrassy* — az adómegettagadás lényegtelen dolog, mert akár tíz évig is kibírják e nélkül. Ha adót nem fizetünk, azért tudnak magukon segíteni.

— És ha nem kapnak katonát? — vetette közbe *Kállay* Tamás.

— Kegyelmes uram, — szólt *Buza* Barna — ha te vezetnél minket egy új küzdelemre, mi szívesen követnénk, hiszen nem személyi harczról van itt szó, hanem elvi kérdésekről.

— Erre már megfelelt az előbb, — válaszolt *Andrassy*. — A multak tapasztalatai semmi jóval nem kecsegtetnek. Nem vagyunk elég erősek, épp ezért reális politikát kellene csinálni, amivel célt is érünk.

Hajdu Frigyes erre megjegyezte, hogy passzív rezisztenciával nem lehet tönkremenni, csak az aktív ellentállással. A nemfizetésbe még senki nem pusztult bele. *Andrassy* nem felelt többet és mikor *Szmrecsányi* György szemrehányólag szólt a függetlenségek felé, hogy hát miért hazaárulózzák le a néppártiakat nap-nap után, elhagyta a csoportot.

Polónyi kibontakozási terve.

A politikai világban ma egyszerre fölmerült az a hír, hogy *Polónyi* Géza kibontakozási tervét készítette, s azt már *Kossuth* Ferencznel és a függetlenségi párt vezetőtagjaival is megismertette. A képviselőházban *Polónyi* ma délelőtt valóban hosszabb ideig konferált *Kossuth* Ferencznel és azután fölkereste *Holló* Lajost is, akivel szintén folytatott tanácskozást. Ezek után a megbeszélések után *Polónyi* Géza a hozzáintézett kérdésekre azt válaszolta, hogy van egy taktikai indítványa, mert a mostani helyzet, a melyet a képviselőház ülésére teremtett, már tovább nem tartható. Egyelőre tervét a függetlenségi párt vezetőivel ismerteti meg, de ha azok visszautasítják, fölszólal a képviselőház ülésén és ott fejt ki indítványát.

Polónyi a délután folyamán is találkozott több vezetőtagjával a függetlenségi párttal s előttük is kifejtette tervét. *Hoitsy* Pál ügyvezető alelnököt is hívta, de ő nem fogadta el a meghívást. Illetékes helyről a *Polónyi*-féle kibontakozási tervről a következő információt kaptuk:

— *Polónyi* Géza kibontakozási terve

három részből áll. Az első rész a követendő taktikát tartalmazza. E szerint a képviselőház a maga egészében közvetlenül lépne érintkezésbe a királlyal, még pedig oly módon, hogy feliratot intézne a királyhoz. Ezzel a taktikával három célt lehet elérni. Először így megelőznek minden felülről jövő erőszakos kísérletet, mint az elnapolást vagy felszólalást, mert lehetetlen elképzelni, hogy parlamentaris országban, ha a nemzet egésze kíván érintkezésbe lépni a királlyal, a király azt elnémi. A második cél, amelyet elérnek, az, hogy a felirati vita során kifejezésre juthat minden óhaj és kívánság, származzék az akár a többségtől, akár a kisebbségtől és így az egész világ tisztában lehet az iránt, hogy a magyar parlamentben milyen kívánságok nyilvánulnak meg. Harmadszor: a jelenlegi parlamenti többségnek érdeke, hogy ezt a taktikát kövesse, mert ilyen módon alkalmat nyílik arra, hogy akkor is, amikor kormány, nincsen a király elé juttathassa a kívánságait és óhajait. Ebbe a fölliratba aztán bele szöheti mint határidőhöz kötött sürgős kérdést a bankügyet, állást foglalhat a közös költségvetés-

hez és a rendkívüli közös költségekhez, valamint kifejezhető álláspontját olyan par excellence közjogi kérdésekben, mint a boszniai annexió. Mindezekben a kérdésekben a fölrirat természetesen nem követeléseket állítana föl, hanem óhajként terjesztenék a király elé. Ennek a fölriratnak a terve taktikailag már azért is helyes, mert terminusokat nem szab meg, miután annak letárgyalása formailag is lényeges időt vesz igénybe, előbb a felirati bizottság, majd a plénum tárgyal s így a király abszolút alkotmányos uton még a határozathozatal előtt tudomást szerezhet a többség kívánságairól.

Ez Polónyi Géza kibontakozási tervének taktikai része, amelyet Kossuth Ferenczcel is közölt. A második része oly megállapodást teremt a többség és a király között, hogy egyik sem ad föl semmit elveiből, míg a harmadik része a tervezetnek a függetlenségi párt kormányzati programját tartalmazza. Ezt a két utóbbi részt még nem ösmertette, mert nincs még meg a garancia annak elfogadására.

Erre a tervezetre és az erről elterjedt hírekre félhivatalosan ezt a kommunikét adták ki:

Az esti órákban az a hír terjedt el, hogy Polónyi Géza orsz. képviselő egy kibontakozási tervezetet terjesztett Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter elé, aki közölte volna Wekerle Sándor miniszterelnökkel és gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel, továbbá, hogy ennek alapján tárgyalások indulnak volna meg a koronával. Mint a Magyar Tudósító illetékes helyről értesül, ez a hír nagymérvű tévedésen alapszik. Polónyi Géza nem kibontakozási tervet terjesztett Kossuth elé, hanem arra nézve mondotta el véleményét, hogy a legutóbb megállapított napirend letárgyalása után mit kellene a képviselőházban tárgyalnia. Polónyi Gézának erre vonatkozó javaslataira Kossuth Ferencz véleményét nem nyilvánította.

A miniszterek tanácskozása.

A kormány tagjai mára hazatértek Budapestre. A Ház mai ülésén Wekerle Sándor miniszterelnök, továbbá gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, Darányi Ignác, Josipovich Géza, Kossuth Ferencz és gróf Zichy Aladár miniszterek is megjelentek s közülük Wekerle, Darányi és Kossuth a szavazásban is résztvett. A kormány tagjai közt sűrű tanácskozás folyt. Wekerle, Andrássy és Zichy Aladár hosszasan beszélgetett a folyosón s később Darányit is bevonták a tanácskozásba. Kossuth Ferencz viszont Apponyival beszélgetett hosszasan, majd mind a ketten Wekerlével tárgyaltak.

A képviselőház munkarendje.

A függetlenségi párt vezetősége a képviselőház elnökével a képviselőház munkarendjét illetőleg úgy állapodtak meg, hogy a Ház ezen a héten már csak holnap és holnapután tart ülést. Holnap az alelnöki fizetések eltörléséről szóló indítványt tárgyalják és meghallgatják Nagy Györgynek az összeférhetlenségi törvény módosításáról szóló indítványának megokolását, csütörtökön pedig az alelnökök, jegyzők választásán kívül Lázár Pál indítványának megokolása az osztrák tarifa-harcz dolgában volna a napirend. Azután a jövő héten keddig nem tartana a képviselőház ülést, amikor is a zsűrit fogja a Ház kisorsolni az összeférhetlenségi ügyben. Ekkorra várható — a tervezők szerint — a válság ügyében a fordulat és a parlamentnek is ekkor kell állást foglalnia a további teendők tárgyában.

A függetlenségi pártkörből.

A függetlenségi pártkörben ma este nagyon élénk élet uralkodott. A képviselőház délelőtti ülése alatt elhatározták, hogy Ugron Gábor kilépésével szemben dokumentálják a párt egységét és ezért estére pártvacsorát rendeznek. Délután össze is gyűlt a pártkörben vagy száz tagja a pártnak, akik Kossuth Ferenczet,

amikor megjelent közöttük, lelkes éljenzése fogadták. Justh Gyulát is hasonlóan üdvözölték. A politikai helyzetről folytatott eszmecsere csupán a különböző kombinációk körül forgott, mert pozitívet senki sem tudott.

Kossuth Ferencz, akit ostromoltak kérdésekkel különösen aziránt, hogy mikor megy a királyhoz, kijelentette, hogy még nem kapott meghívást, s hogy most elsősorban be kell várni a felség további elhatározását.

Amikor a parlament fölmozgatásáról szóló híreket kezdték kommentálni, teljes egyöntetűséggel alakult ki az a vélemény, hogy a függetlenségi párt a új választások által csak nyerhet erőben, mert mindenestre nagyobb számmal fog ismét bekerülni a parlamentbe. Főlelevenítették Kossuth Ferencznek azt a kijelentését, hogy ezt ő megmondta a királynak is, s Kossuth most is helyeslően bólintott.

A párt tagjai gróf Andrássy Gyula délelőtti nyilatkozatából már tudomásul vették, hogy az alkotmánypárt nem fogadja el a följajánlott alelnökséget, s így arról is volt eszmecsere, hogy ki legyen a második alelnök, mert az egyik állásra már a múlt értekezleten gróf Batthyány Tivadart jelölték. Előbb Hoitsy Pálnak ajánlották föl, de ő nem akarta elhagyni a pénzügyi bizottság elnöki székét s így aztán Mérey Lajosban állapodtak meg. A jelölő konferencia holnap délután lesz.

Justh Gyula az est folyamán ismételtelen kifejezést adott annak az ismeretes álláspontjának, hogy az önálló bank felállítása nélkül kibontakozás nincs.

A Polónyi-féle kibontakozási hírekre vonatkozólag Kossuth a leghatározottabban kijelentette, hogy előtte Polónyi semmiféle kibontakozási tervet nem ismertett, ilyenről nem is beszéltek, hanem csak arról volt szó, hogy a képviselőház milyen munkaprogramot tűzzön ki. Polónyi erre nézve tett propozíciót, amelyre azonban Kossuth nem nyilatkozott.

Amikor a vacsorához készültek, Kossuth Ferencz Justh Gyulához lépett s így szólt hozzá: — Talán megindulnánk?

Justh egy pillanatig néma maradt, a jobb füle mögött megsimította a fejét.

— Miért vakarod a fejedet? — kérdezte tőle Kossuth.

— Oh, nekem nem kell a fejemet vakarom, — felelte Justh. — Én megyek egyenesen a magam utján.

Megszólat most Szentiványi:

— De ha vakarnád, így tennéd, — s ezzel mutatja, hogy a balkezevel a fején keresztül a jobb fülét éri.

— Nem vagyok én lutheránus, — mondta Justh élesen és megindult a kijárat felé.

A Royal-fogadó külön termében tartott pártvacsorán résztvett Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter is. Megjelentek a pártvacsorán Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Hoitsy Pál, a függetlenségi párt ügyvezető alelnöke, gróf Batthyány Tivadár, Holló Lajos és Sággy Gyula alelnökök, továbbá Bakonyi Samu, Balogh Mihály, Barthal György, gróf Batthyány József, Beck Lajos, Becsey Károly, Beniczky Elemér, Bernáth Béla, Botzenhardt János, Buza Barna, Csanak János, Dobrovics Milán, Eitner Zsigmond, Endrey Gyula, Fernbach Péter, Ferenczy Géza, Fekete László, Fenyvesi Soma, Fried Lajos, Földes Béla, Gotthardt Sándor, Gál András, Gyelmis Gerő, Halász Lajos, Horthy Béla, Horváth József (nagyvácsnyi), Hódy Gyula, Irsay József, Justh János, Kállay Tamás, Korda Andor, Kardos Samu, Kovács János, Kubinyi Márton, Kuszka István, Lázár Zoárd, Leszkay Gyula, Lovász Márton, Mannsdorf Géza báró, Máriássy Mihály, Maczky

Emil, ifjabb Madarász József, Máthé László, Mérey Lajos, Nagy Dezső, Nagy Barna, Nadányi Károly, Nemes Bertalan, Németh Imre, Papp Béla, Pozsgay Miklós, Preszly Elemér, Putnoky Mór, Rátkay László, Reöck Iván, Ság Manó, Szász József, Szentiványi Árpád, Szentiványi Gábor, Szokoly Tamás, Szunyog Mihály, Teleky Árvéd gróf, Várady Károly Világhy Gyula, Víz Ferencz, Zakariás János orsz. képviselők, Smialovsky Valér főispán, Pallay Sándor dr., Jakab Sándor, a függetlenségi párt tiltkurai, Timon Ákos udvari tanácsos és Földiák Gyula.

A vacsorán politikai beszédek nem mondtak, csupán Rátkay László költői szárnyalású lendületes beszéddel annak a kívánságnak adott kifejezést, hogy a függetlenségi párt akár kormányon, akár ellenzéken, de mindig egységesen működjék, mert ez az együttes munkálkodás, egyetértés a párt legnagyobb ereje. Kossuthra és Justhra emelte poharát. A beszédet élénk helyeslés és taps fogadta, amely után a képviselők még hosszabb ideig maradtak emelkedett hangulatban együtt.

A függetlenségi párt értekezlete.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt f. hó 13-án, szerdán délután 6 órakor pártértekezletet tart az Erzsébet-köruti körhelyiségének tanácstermében. Az értekezlet tárgya az alelnökök és jegyzők jelölése.

Az alelnökség és az alkotmánypárt.

Az alkotmánypárt ma este félnyolc órakor Széll Kálmán elnöklésével értekezletet tartott. A kormány tagjai közül jelen volt Wekerle Sándor miniszterelnök, Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, a párt vezére és Darányi Ignác földmivelügyi miniszter, továbbá Szierényi József kereskedelemügyi államtitkár. Ott voltak még Nagy Ferencz, a párt alelnöke, Abrányi Kornél miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtóosztályának főnöke, továbbá több főispán és országgyűlési képviselő.

Széll Kálmán elnök megnyitotta az értekezletet és üdvözölte a párt tagjait. Napirend előtt

Bernát István üdvözölte Széll Kálmánt a párt nevében holnapi nevenapja alkalmából, amit Széll Kálmán szíves és meleg szavakkal köszönt meg a párt élénk óvációi közben.

Széll Kálmán elnök azután jelentette, hogy a mai értekezlet tárgya a képviselőház alelnöki és jegyzői állásaira való jelölés. Indítványozza, hogy a jegyzői állásokra a párt gróf Thorotzkay Miklóst és Raisz Aladárt jelölje.

Az értekezlet ehhez egyhangulag hozzájárul s azután jelentette az alelnök, hogy az alelnöki jelölés kérdésében a végrehajtó-bizottság javaslattal lép az értekezlet elé, amelyet gróf Andrássy Gyula, a párt vezére fog előterjeszteni.

Andrássy Gyula gróf: Tisztelt értekezlet! A

végrehajtó-bizottság nevében vagyok bátor ehhez a kérdéshez hozzászólni. (Halljuk, halljuk!) A végrehajtó bizottság felszólított arra, hogy azt a javaslatot tegyem, hogy ne jelöljünk alelnököket. (Élénk helyeslés.) Távrol sem vezet bennünket animozitás a függetlenségi párt ellen. Én a politikából az animozitást egyáltalán ki szeretném zárni (Zajos helyeslés.), de főleg most tartanám vétekné és bűnné a haza ellen, ha mi eljárásunkkal meg akarunk akadályozni s lehetlenné akarunk tenni azt, hogy bizonyos körülmények között a függetlenségi párttal is összeműködjünk. Tehát semmiképpen sem vezet bennünket animozitás, amit ebben az esetben annál kevésbé mernék tanácsolni, mert ők szíveséget tettek s udvariasságot tanúsítottak, amikor nekünk felajánlották az alelnöki állást. Ilyen udvariasságot goromba refus-vel, offenzív lépéssel viszonzni, helytelen és udvariatlan volna. (Igaz, ugy van!) Ha mégis az a nézetem, hogy a párt az alelnöki állásra ne jelöljön, ez azért van, mert azt hiszem, hogy eselleg igen nehéz helyzetbe kerülhet a pártnak az a tagja, akit az alelnöki állásra emelünk. Igen nehéz a magyar temperamentum mellett s ama szenvedélyesség mellett, amely, sajnos, ebben a Házban uralkodik, olyan valakinek elnökölni s az elnöki hatalmat szigorúan gyakorolni, aki a többség részéről kellő támogatásra nem számíthat. Én tehát tisztán és kizárólag ebből az okból arra kérem a tisztelt értekezletet, mondja ki, hogy nem fogja a függetlenségi párt által felajánlott alelnöki állást betölteni. (Helyeslés.) Természetesen köszönettel és a legudvariasabb formában adjuk ezt a függetlenségi párt tudomására. Kérem, méltóztassék a végrehajtó-bizottság javaslatát elfogadni. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Szilasy Zoltán kijelenti, hogy bár eddig az ellenkező álláspontot vallotta az alelnöki kérdésben, a párt vezérének felvilágosításai után a végrehajtó bizottság javaslatához hozzájárul.

Szell Kálmán elnök a végrehajtó bizottság javaslatát az értekezlet helyeslése közben egyhangulag elfogadottnak jelentette ki.

Végül az értekezlet elfogadta a végrehajtó bizottságnak azt az indítványát is, hogy az alkotmánypárt Buza Barnának a képviselőházban az alelnöki fizetések megszüntetésére vonatkozóan beadott indítványa ellen szavaz.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Sopronmegye és a válság.

Sopronmegye törvényhatósági bizottsága ma tartotta Baán Endre főispán elnöklésével rendes közgyűlést. Napirend előtt a főispán bejelentette, hogy a politikai válság következményeképpen lemondott állásáról, mit a közgyűlés sajnálattal vett tudomásul. Ugyancsak napirend előtt indítványozta, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös és feleségét utóbbinak rangraemlése alkalmából a vármegye közönsége táviratilag üdvözzölje. Az indítványt lelkes helyesléssel elfogadták. Ezután megválasztották árvaszéki ülnökké Tóth Pál dr.-t és aljegyzővé Németh Istvánt. Arvavármegye ismeretes körlevele került ezután sorra Wekerle pénzügyi politikájának helyesléséről és a készfizetések felvételéről. Az állandó választmány az átirat tudomásul vételét ajánlotta. Madarassy Antal prépost plébános ellenindítványt tett, hogy a vármegye Wekerle Sándort, hazánk pénzügyeinek rendezése terén kifejtett érdemeiért üdvözzölje és üdvözzölje a vele egy közjogi alapon álló minisztertársait is, mert a mai súlyos válságból a kivezető utat egyedül a Deák Ferencz által létesített, az ország nyugalmát és fokozatos fejlődését biztosító kiegyezés alapján keresik. Az indítványt zajos helyesléssel fogadták. Wolf Lipót bizottsági tag felszólalása után Hencz Károly orsz. képviselő kelt nagy hévvel Madarassy indítványának védelmére. Hosszabb beszédben mutatja ki, hogy az országot a függetlenségi párt hatalmi vágya vitte a kátyúba a bank kérdésének időszerűtlen erőltetése miatt. Ismerteti a paktumot és annak előzményeit, majd jelezte azt, hogy a királyi alkotmányos uton keresi a kibontakozást. Nem az országvanban — ugymond — hanem a függetlenségi párt, amelynek vezére maga is elismerte, hogy programjának közjogi része meg nem valósítható, gazdasági része pedig Deák Ferencz kiegyezésének becses része, tehát a 67-es program. A közgyűlés nagy többséggel elfogadta Madarassy indítványát. Végül minden vita nélkül kimondták, hogy Hajdúvármegye szekularizációs körlevelét irattárba helyezik, mert sérti a jogrendet és a felekezeti békét. Ellenben felirnak a kat. autonómia létesítése érdekében, mert csak attól lehet várni, hogy az ilyen, a katolikusok jogait támadó átiratok megszűnnek.

Budapest, október 12.

Hadik János utazása. Hadik János gróf belügyi államtitkár ma visszautazott Bécsből Budapestre.

Székelly küldöttség a belügyminiszternél. Csik-Tapolca község képviselőinek küldöttsége ma Simon Ede vezetésével megjelent gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél. A küldöttség nevében Simon Ede arra kérte a belügyminisztert, hogy Csik-Tapolca községet ne csatolják Csikszere-dához. A belügyminiszter szívesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy ha annak idején még hivatalában lesz, igazságosan fogja elbírálni az ügyet.

Román röpirat Magyarország ellen. A román kulturliga megbízásából Jorga bukaresti egyetemi tanár és szenátor „A magyarok és a román nemzetiség. — Sajtóperek és más üldözések” czímen francia nyelven röpiratot adott ki, melyben ismerteti a Vlădné ellen folytatott pert, Apponyi nyelvrendelést és a magyarországi nemzetiségi sajtó üldözését. Jorga a leghevesebb támadását intézi a magyarság és a magyar államiság ellen. Az előszóban Jorga a többi között ezeket írja: Magyarországon csak a magyaroknak van joguk nemzeti individuálitásuk érvényesüléséért küzdeni, más nemzetiségnek nincs meg ez a joga. A magyarok az állami élet összes eszközeit a maguk előnyére használják fel, a nemzetiségeket pedig elnyomják. A magyarok ideálja, hogy itt Európa közepében Mátyás király nagy Magyarorszáját megteremtsek, amit kisebbségük dacára úgy akarnak elérni, hogy a többségben lévő nemzetiségeket erőszakkal meg akarják magyarosítani.

A néppárt az iglói kerületben. A néppárt elhatározta, hogy az iglói kerületben dr. Dömötör Mihály, volt bazini képviselőt lépteti föl. A választási mozgalom a kerületben már megkezdődött s a

néppárt megbízásából ma a kerületbe utaztak Brestyenszky Kálmán, Szmracsányi György és Gyuriss Emil országgyűlési képviselők, továbbá dr. Landauer Béla és Bartos népszövetségi titkár.

Szepes vármegye központi választmánya az iglói képviselőválasztást október 20-ra tűzte ki. Választási elnök Máriaassy Mihály orsz. képviselő, alelnök Fischer Miklós főgimnáziumi igazgató, helyettes elnökök Kern Gyula, Márkusfalvy apát-plébános és dr. Singer Alfréd. A függetlenségi párt jelöltje Bartsch Gusztáv.

Határozatképes számban.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, október 12.

Aki azt hitte, hogy a szombati események után ma a képviselőház ülésének megnyitására a függetlenségi párt teljes számban fog megjelenni, nagyon csalódott. Bizony ha a kisebbségi pártok tagjai közül vagy huszan meg nem jelennek, ma is megisméllődhetek volna a szombati jelenetek. Alig hetven függetlenségi képviselő volt jelen és közel dél volt már, amikor százon felülre emelkedett a számuk. De hát azért egész csöndben indult meg az ülés, amely azzal kezdődött, hogy a Ház általános kegyelmet gyakorolt az abszisztenciás képviselők fölött.

A napirend szerint Buza Barnának kellett volna most megindokolnia az elnöki fizetések eltörléséről szóló indítványát, de előbb Bozóky Árpád és az elnök között tisztázni kellett azt a kérdést, hogy a házszabályok szerint mikor tekinthető valamely kérdés tárgyalás alatt állónak. Nevezetesen a házszabályok szerint ugyanaz az indítvány, ha egy ülészakban már elvetették, még egyszer nem vehető tárgyalás alá, Bozóky pedig már egyszer indítványozta, hogy töröljék el az alelnöki fizetéseket. A Ház az elnöknek azt a felfogását fogadta el, hogy az indokolás még nem érdemleges tárgyalás s így Buza Barna megindokolhatta indítványát. A néppárt élénk mozgolódása közben egyenesen Rakovszky István eddigi alelnöknek 1904-ben tartott beszédével mutatta ki, hogy az alelnökök fizetése oktan pazarlás. A Ház el is határozta, hogy az indítványt már a holnapi ülés napirendjére tűzi. A kivándorlási tanács négy tagjának megválasztása és egy szombat-ról maradt névszerinti szavazás abszolválása után elintézték a napirenden szereplő mentelmi ügyeket. A holnapi ülés napirendjének megállapításánál Nagy György már a bankbizottság jelentését kívánta tárgyalásra kitűzni, de a Ház még nem tartotta ezt időszerűnek.

Részletes tudósításunk itt következik:

Justh Gyula elnök fél tizenegykor megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Elnök jelentést tesz arról, hogy Purics József horváth képviselő meghalt. A Ház jegyzőkönyvben ad részvétének kifejezést. Bemutatja ezután a Ház legutóbbi üléséről távolmaradt képviselők névjegyzékét és megkérdezi a Házat: kívánja-e alkalmazni a házszabályok ama szakaszát, amely szerint a szombati névsorolvasás alkalmával távol volt képviselők igazolás céljából az elnök elé idézhetők? A Ház egyhangúan kimondotta, hogy a házszabályoknak ezt a szakaszát nem kívánja alkalmazni.

Az alelnökök fizetése.

Bozóky Árpád a házszabályok czimén szólal föl; elmondja, hogy ő ebben az ülészakban egyszer már indítványozta az alelnöki fizetések eltörlését; indítványának megokolására a Ház határozott tüzdöt ki, a megokolás megtörtént, s ezután a Ház elhatározta, hogy az indítványt nem bocsátja tárgyalás alá. A házszabályok szerint az elvetett indítványok ugyanabban az ülészakban többé nem tárgyalhatók, ha a tárgyalásnak bármely szakában történt is az elutasítás.

Elnök: A házszabályok 238. §-a azt mondja, hogy ha valamely indítvány a tárgyalás bármely fokozatán vetetett el, ugyanaz alatt az ülészak

alatt tanácskozás tárgyává nem tehető. A házszabályokban tehát kifejezetten érdemleges tanácskozárról van szó, már pedig azt az indítványt a Ház érdemlegesen nem tárgyalta. (Helyeslés a baloldalon.)

Buza Barna megokolja az alelnöki fizetések eltörlése ügyében beadott indítványát. 1904-ben a függetlenségi pártnak, de a néppártnak is az volt az álláspontja, hogy az alelnököknek ne adjon a Ház fizetést. Az akkori szabadelvű többség azonban más nézeten volt. A függetlenségi pártnak, ha következetes akar lenni, most is elleneznie kell az alelnöki fizetéseket, annál inkább, mert hiszen ezek az állások most az ő számára nyílnak meg. Hagyományos magyar fölfogás, hogy közügyeket ellátni tisztesség napszám nélkül is.

Beniczky Ödön: A bázini választás alkalmával ön miért teljesítette fizetését a vizsgálatot? (Zaj.)

Buza Barna: Az a szokás, hogy az ilyen munkát a Ház díjazni szokta, még Deák Ferencz szankciójával keletkezett s így neki sincs oka miatt szűgyenkeznie, hogy a díjazást elfogadja. Az alelnöki fizetések megszüntetése nem ellenkezik a demokratikus elvekkel sem. A szegény embernek, mint a Ház alelnökének sem kell fénylő módon élnie. Fölolvassa Rakovszky Istvánnak 1904-ben az alelnöki fizetések ellen mondott beszédét. (Nagy derűtség a függetlenségi párt.)

Fölkiáltások a baloldalon: Az volt a legigazabb beszéde! (Derűtség.)

Csizmazia Endre: Ugy tudom, Rakovszky nem vette föl az alelnöki fizetését. (Nagy derűtség.)

Buza Barna: Rakovszky István akkor úgy érvelt, hogy az alelnöki állás nobilis officiumnak tekintendő, de meg a súlyos anyagi viszonyok között a takarékossgal se egyeztethező össze, hogy ilyen magas tiszteletdíjat adjunk az alelnököknek. (Derűtség.)

Eber Antal: Azóta megszűnt a nyomor! (Derűtség.)

Buza Barna: Rakovszky akkor úgy érvelt, hogy nem az állás teszi az embert, hanem az ember teszi az állást. (Derűtség.) Nem lehet tehát megadni a 12,000 koronát. Nem is fogadta el az előadó javaslatát. (Nagy derűtség.)

Eber Antal: De a fizetést elfogadta. (Derűtség.)

Buza Barna: Nem szavazza meg, — mondta Rakovszky — mert a házszabályokba ütközik. (Zajos derűtség.) Nem szavazza meg, mert büszke rá, hogy találkoznak férfiak, akik az állást a diszért, nem pedig a mellékjövédelmek miatt fogadják el. (Hosszantartó zajos derűtség.)

Fölkiáltások a baloldalon: Ki mondta ezt! (Zajos derűtség.)

Buza Barna: Rakovszky István! (Derűtség.) De azt is mondta Rakovszky, hogy a fizetés nincs arányban az alelnöki teendőkkel. (Derűtség.)

Nagy György: Olvasd most a nyugtákat! (Derűtség.)

Buza Barna: Ha az akkori többség nem tudta megérteni Rakovszky fölfogását, a függetlenségi párt meg fogja érteni. (Hosszantartó zajos éljenzés.) Kéri indítványának napirendre tűzését, mert meg van győződve, hogy abból csak haszon származik a Ház erkölcsi színvonalára, mert kikapcsolja az alelnöki állásba való törekvésből az anyagi haszon minden momentumát. (Zajos éljenzés.) Hiszi, hogy mindig akad két férfi a parlamentben, aki örülni fog, hogy önzetlenül szolgáljatot tehet az országnak. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps a baloldalon. Szónokot számosan üdvözzlik.)

Elnök fölteszi a kérdést, hogy kívánja-e a Ház napirendre tűzni az indítványt? (Igen!) Akik akarják, méltóztassanak fölállani. (Megtörténik. Zajos derűtség közben a néppárt is az indítvány mellett szavaz.)

Fölkiáltások a baloldalon: Köszönjük a barátságot! (Derűtség.)

Elnök javasolja ezután, hogy az indítványt a legközelebbi ülésen tárgyalják.

A Ház hozzájárul.

Választás és szavazás.

Áttértek ezután a napirend szerint a kivándorlási tanács négy tagjának megválasztására.

Szavazás előtt a néppárt több tagja kimegy a tereméből. (Derűtség.)

Fölkiáltások a baloldalon: Szökik a függönypárt! (Zajos derűtség.)

A szavazatok leadása után elnök jelenti, hogy az eredményt az ülés végén fogja kihirdetni.

Következett Szikszák Ferencz mentelmi ügyében a múlt ülésről elmaradt szavazás. Lukács László ellenindítványt adott be, amelyre névszerinti szavazást kértek.

A szavazás előtt elnök 5 perc szünetet ad.

Szünet után

Elnök újból megnyitja az ülést s Lukács László ellenindítványára elrendeli a névszerinti szavazást. A szavazást a „D” betűnél kezdik. A szavazás megejtése után

elnök ismét 5 percze felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Elnök újból megnyitja az ülést s kihirdeti a szavazás eredményét. 124 képviselő szavazott Lukács indítványa ellen és 23 mellette. A Ház eszerint elveti Lukács indítványát.

Következett a mentelmi ügyek tárgyalása.

Mentelmi ügyek.

Hódorváry Lehel ismerteti *Juriga* Nándor és *Jehlcska* Ferencz mentelmi ügyét. Nevezett képviselők a verbói választásból folyólag mentelmi joguk megsértését jelentették be. A bizottság nem látja a mentelmi jog megsértését. Kéri, hogy a bejelentések fölött térjen a Ház napirendre.

A Ház így határoz.

Baloghy Ernő, Lázár Zoárd, Papp Béla és **Fenyvessy Soma** előadók ismertették azután a mentelmi ügyeket. *Felfüggeszti* a Ház *Markos Gyula* (3 ügyben), *Lovászy Márton* (párba), *Szokoly Tamás* (becsületsértés), *Farkasházy Zsigmond* (párba), *Szent-Iványi Gábor* (párba), *Polónyi Dezső* (párba), *Horváth József* (nagyvázsonyi), ellenben *nem* függeszti föl *Piliszy István* (hatóság előtti rágalmazás), *Lovászy Andor* (2 sajtópör) mentelmi jogát. *Mrksity Jása* mentelmi ügyében a bizottság azt javasolja, hogy a képviselőház ne függesztsze föl a mentelmi jogot.

Fenyvessy Soma perjogi kifogásokat tesz a bizottság javaslatára ellen. De meg két nappal ezelőtt azonos esetben épp ellenkezőleg határozott a Ház. Ellenindítványt nyújt be, hogy *Mrksity Jása* mentelmi joga függesztessék föl.

Lázár Zoárd szerint nagyon sok zaklatásnak volna okozója, ha elfogadná a Ház **Fenyvessy** álláspontját. Ajánlja a bizottság javaslatának elfogadását. (Helyeslés.)

Kelemen Samu szintén tarthatatlannak tartja **Fenyvessy** álláspontját. A bizottság indítványát fogadja el.

Baloghy Ernő előadó védi a bizottság álláspontját.

A Ház nagy többsége a bizottság javaslatát fogadja el.

Fenyvessy Soma előadó ismerteti **Lukács László** mentelmi ügyét. Nevezett képviselő a „Lupta” című lapban nevének aláírásával a magyarság ellen izgató cikket írt. Az ügyészség kéri **Lukács László** mentelmi jogának felfüggesztését. A bizottság javasolja, hogy a Ház tegyen eleget az ügyészség kérésének.

Maniu Gyula kötelességének tartja, hogy felszólaljon, mert a mentelmi bizottság újabb időben nagyon könnyelműen jár el az ügyek elbírálásánál. (Nagy zaj.)

Pölkéltások: Ez a leggonoszabb az oláhok között! (Nagy zaj.)

Maniu Gyula: Mielőtt a Ház meghozza határozatát, meg kell vizsgálnia, hogy nincs-e zaklatás az illető képviselő ellen. (Zaj.)

Pölkéltások a baloldalon: Halljuk a cikket! **Maniu Gyula** azt is kifogásolja, hogy nincsenek megjelölve azok a kifejezések, amelyekhez a ügyészség kifogásol. (Zaj.)

Pölkéltások a baloldalon: Halljuk a cikket. (Zaj.)

Maniu Gyula sajnálatosnak tartja, hogy a politikai perekben olyan nagy készséggel szolgáltatják ki a képviselőket. (Zaj.)

Ifj. Madarász József: Nagyon jól van! Hazárdulásért ki kell adni!

Maniu Gyula: A cikkben, nézete szerint nincsen nemzetiségi izgatás. Ellenindítványt nyújt be, hogy **Lukács** mentelmi ügye ne függesztessék föl. (Zaj.)

Nagy Dezső kéri, hogy az inkriminált kifejezések olvastassanak föl.

Fenyvessy Soma (fölvassa a cikket): Teljesen fölösleges munkát végezne, ha érdemileg válaszolna **Maniu** felszólalására. A fölvoltott cikk magyarázat nélkül is fényes bizonyíték, hogy **Lukács** a magyarság ellen izgatott. Kéri, hogy fogadja el a Ház a bizottság javaslatát. (Zajos helyeslés.)

A Ház így határoz.

A mentelmi ügyek további tárgyalása során *nem* függesztik föl *Hoffmann Ottó, Markos Gyula* mentelmi jogát, ellenben felfüggesztik *Serbán Miklós* és *Ochabá Agostét, Endrey Gyulát*, mint szerkesztőt, sajtóvétség miatt kéri ki. A bizottság jelentése **Endrey** kiadását kéri.

Visontai Soma: Minthogy világosan megállapítható, hogy az inkriminált cikket ki írta, nem tartja helyesnek a bizottság álláspontját. Kéri, hogy tagadja meg a Ház **Endrey** kiszolgáltatását.

A Ház nem adja ki **Endrey Gyulát**.

Végül **Lukács László**t egy másik izgatás miatt is kiadják.

Elnök kihirdeti a kiváncsori tanács négy tagjára történt szavazás eredményét. A Ház *ifj. Madarász Józsefet, Raisz Aladárt, Róth Endrét* és *Szász Zsombort* választotta meg a tanács tagjaivá. Bejelentik a belügyminiszternek.

Elnök ezután a következő ülés idejére és napirendjére nézve tesz indítványt. Ajánlja, hogy a Ház holnap délelőtt tartsa legközelebbi ülését, a

melynek tárgya **Nagy Györgynek** az összeférhetlenségi törvény módosítására vonatkozó indítványának megokolása és az alelnöki tiszteletdíjak eltörlésére vonatkozó **Buza Barna-féle** indítvány tárgyalása legyen.

Nagy György szerint holnap lesz kilenczedik napja a belügyek tárgyalásának s azt indítványozza, hogy csütörtökön a bankbizottság jelentését tárgyalja a Ház. Bécs napról-napra szemtelenebb lesz és sürgősen intézkednie kell.

Az **elnök** **Nagy Györgyöt** rendreutasítja.

A Ház az **elnök** javaslatát elfogadja.

Az ülés vége délután két órakor.

KÜLFÖLD.

Franciaország viszonya a monarchiához.

Budapest, október 12.

A balkáni konfliktus elintézésében tudvalevőleg Franciaországnak nagy érdemei voltak. *Pichon* külügyminiszter józan politikájá nagyban hozzájárult a balkáni háború megakadályozásához. Sőt diplomáciai körökből kiszivárgott hírek szerint Franciaország háborúellenes magatartása volt az egyetlen okozója annak, hogy Oroszország meghátrált a monarchia előtt. Szentpétervárot azóta nem a legnagyobb barátsággal tekintenek Páris felé, sőt Angliában is bizonyos fokú visszatetszést szült Franciaország rezervált magatartása, mert hiszen köztudomásu, hogy Londonban szerették volna háborúba sodorni Németországot és Ausztria - Magyarországot. Természetes, hogy Franciaország magatartása a legnagyobb szimpátiát keltette ugy Németországban, mint a monarchiában.

Pichon külügyminiszter ma egy hírlapíró előtt bővebben nyilatkozott Franciaország viszonyáról a monarchiához. Szerinte a francia kormány legfőbb törekvése volt, hogy a keleti kérdésben barátságot megegyezést létesítsen. Ezért Franciaország szívélyes viszonyt igyekszik fenntartani az érdekelt londoni, pétérvári és bécsi udvarokkal, hogy szükség esetén békiötleg intervénálhasson. Franciaország ezzel mintegy meghálálni akarja *I. Ferencz József* királynak a magatartását a kazablankai incidens alkalmával. Királyunk közbelépése döntő befolyást gyakorolt a konfliktus békés elintézésére.

Arra a kérdésre, hogy Oroszországban nem nézik rossz szemmel Franciaország barátságát a monarchiához. *Pichon* külügyminiszter nemmel felelt. A miniszter utalt arra, hogy Franciaország sem vette rossz néven Oroszországtól, hogy a berlini udvaral a legjobb viszonyt tartotta fenn, amikor Franciaországban a legnagyobb ellenséges indulattal viselkedtek Németország ellen. A miniszter végül kijelentette, hogy békés politika felel meg a legjobban a hatalmak érdekeinek mert megóvjá Európa nyugalomát.

A császár olaszországi utazása. A császár már október 14-én utazik el Livádiából s onnan a Standard hajón Odesszába megy, aztán vasúton utazik tovább. A déli és délnyugati vasútvonalakat már most nagyszámu katonaság őrzi. *A császár utazásának irányát és idejét szigorúan titkolják.* Csak az bizonyos, hogy *Bari* nem lesz a találkozás helye, mert a csárnak ott Szent Miklós ereklyéjénél imádkoznia kellene, ami bizonyos tekintetben kellemetlenséggel járna. Legvalószínűbb, hogy a császár Raccogiban fog az olasz királyi párral találkozni. Ez a hely legalkalmasabb arra, hogy a találkozásnak szíves és barátságos karaktert adjon.

Milovanovics küldetése. *Milovanovics* szerb külügyminiszter csütörtökön európai körútra indul Bécsbe, Berlinbe, Londonba, Párisba és Rómába, hogy *Péter* király fogadását az európai udvaroknál, arra az esetre, ha a királyt Péterváron fogadják, kiszeközölje. Belgrádi körökben azt állítják, hogy orosz részről már megvan az ígéret, hogy *Péter* királyt a császár fogadja. *Milovanovics* utjának egy másik célja az, hogy Berlinben és Bécsben kipuhatolja, hogy a Szerbia által Franciaországban felveendő kölcsönt ott hogyan fogadják. Minthogy az osztrák és magyar bankok kizárását a kölcsön megkötésénél gróf *Aehrenthal* állítólag úgy fogja fel, hogy a francia haute finance Ausztria-Ma-

gyarországgal szemben barátságatlan érzelmekkel viseltetik, *Milovanovics*nak az lesz a feladata, hogy ezt a felfogást megerősítse.

Rismarck levele Andrássyhoz. Érdekes levél jelent meg egy bécsi lapban a hármasszövetség harminczéves évfordulója alkalmából. E levelet *Bismarck* írta gróf *Andrássy* Gyulához, a német-osztrák-magyar szövetség előkészítése ügyében 1879. szeptember hó 29-iki kelettel. A levélírás a legfeszültebb várakozás idejére esett, amikor *Vilmos* császár a leghatározottabban vonakodott attól, hogy valamely, az Oroszország ellen irányult okmányt aláírjon, *Bismarck* herczeg pedig a császár további vonakodása esetére lemondásával fenyegetődzött. A vas-kancellár levelében még arról is értesíti *Andrássy*t, hogy a többi miniszter is az ő nézetén van és reméli, hogy a királyt engedékenységre bírja. A kancellár végül biztosítja *Andrássy*t, hogy rendületlenül kitart a közös megállapodás mellett.

Kormányválság Szerbiában. *Zsifkovics* hadügyminiszter lemondásáról eddig az szivárgott ki, hogy a hadügyi reformok miatt történt, melyeket a preliminált összegek magasságára való tekintettel a minisztertanács több tagja nem akart elfogadni. Csak álok volt tehát az, hogy a hadügyminiszter megrongált egészségi állapotára való hivatkozással kérte felmentését. Le akar mondani azonban *Sztojanovics* miniszter is pátpolitikai okokból és így kabinetválság fenyeget. Magában a minisztertanácsban egy fuziókabinet létrehozásán fáradoznak *Prodanovics* elnöklése mellett. *Péter* király ma sorban magánkihallgatáson fogadta a minisztereket. A válság megoldása körül támadt nehézségek következtében *Milovanovics* külügyminiszter csütörtökre halasztotta elutazását.

Briand nyilatkozata. A mérsékelt köztársasági párti sajtó ma is igen szimpatikus hangon foglalkozik *Briand* nyilatkozatával. A *Combes*-irányzatot követő *Rappel* ezt véli: Lehetetlen a kibékülés oly nézetek között, melyek évszázadok óta küzdenek egymás ellen. Tartok tőle, hogy a miniszterelnök *makacs önánitásának áldozata lesz. Jaurés* azt írja a Humanitásban: Az a gondolat, hogy Franciaországban lehet bizonyos félig konzervatív egyesülést létrehozni egy volt szociálista elnöklésével, aki az egyetértést annyira tulhajtja, hogy még csak nem is említi a szociálistus szót, — annyira ellentmond önmagának, hogy az életerőnek az a maradványa, mely még a francia demokráciában él, föl fog támadni ellene.

A görög miniszterelnök beszéde. A görög kamara tegnapi ülésén *Mavromichalis* miniszterelnök kijelentette, hogy soha kormány súlyosabb viszonyok között ügyek vezetésére nem vállalkozott. Minden pillanat a legnagyobb veszedelemmel fenyegetett bennünket és az az anarchia majdnem mindent elszórt.

Szerencsések vagyunk. — így folytatta — hogy a rendet föntarthatjuk és a lelkeket megnyugtathatjuk. A közügyek helytelen vezetése tájédlmas csalódások mellett megsértette a néplelkét és rendkívüli helyzetet teremtett. Mindez azonban már a múlté. A minden oldalról hangoztatott kívánságok megegyeznek azokkal az alapelvekkel, amelyek mindenkor határozottsággal képviselünk. Mindnyájunkat az a hó vágy hat át, hogy hazánkat ismét talpraállítsuk. A harmincz év óta létező bajok azonban harmincz nap alatt nem orvosolhatók. Megvállhatjuk, hogy a felelősség hazánk egészségtelen állapotaiért *többsékevésbé mindnyájunkat terhel.* Ma azonban tekintetünket a jövő felé kell szögeznünk. Pártkülönbség nélkül fordulok önökhöz, appellálok hazaszeretetőkre, amikön kérem önöket, hogy a reformok létrejövételét tegyék lehetővé. Egyesüljünk abban a törekvésben, hogy a parlamentet ismét ideális magaslatra emeljük és tevékeny, produktív életszervvé fejlesszük. Ez Görögország tündöklő ideálja. (Élénk helyeslés.)

A belügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a házszabály módosítása dolgában és javaslatára irányul, hogy fölösleges vitának ciejét vegye. A hadügyminiszter törvényjavaslatokat nyújtott be a királyi herczegek katonai szolgálata, a hadsereg főparancsnokságának megszűntetése, valamint a vezérkar újjászervezése dolgában. A hadügyminiszter kifejtette, hogy Görög-

ország harczképes hadsereget akar, anélkül azonban hogy másokat fenyegetni akarna.

Az élelmiszerdrágaság Ausztriában. A mai osztrák minisztertanács behatárolta a foglalkozott az élelmiszerdrágaság kérdésével és báró *Haerdl* belügyminiszterből, dr. *Braf* földmívelésügyi miniszterből és dr. *Weiskirchner* kereskedelmi miniszterből álló bizottságot küldött ki, melynek feladata a megfelelő javaslatok előterjesztése.

A török misszió visszatérése. Az Osmanischer Lloyd szerint a Livádiából tegnap visszatért török misszió megviszi a császár következő levelét, amelyben sajnálattal tudomására hozza, hogy ebben az évben nem jöhet Konstantinápolyba és azon reményét fejezi ki, hogy ezt az utazást talán a jövő évben megteheti. A misszió két hordó kaviárt visz a szultánnak, melyet a császár ajándékozott. A Tanin illetékes helyen azon információt szerezte, hogy livádiai találkozóánál a tengerszoros kérdését nem érintették. A lap leczáfolja azokat a híreket, melyek Török- és Oroszország között a hármasszövetség elleni élel létrejött katonai konvenczióra vonatkoznak és lehetségesnek tartja, hogy a krétai kérdés és anatóliai vasutak ügye szóba kerül.

Az új rezsim garázdálkodása Kínában. Pekingből jelentik, hogy annyi visszaélés, rendetlenség és garázdálkodás még soha sem volt Kínában, mint a mostani régensnek kormányra lépése óta. A régens a kínaiakkal szemben a mandzsukat pártolja és minden állami hivatalra mandzsut nevez ki. Két testvére közül az egyiket hadügyminiszterré, a másikat pedig tengerészeti miniszterré nevezte ki. Mind a két herceg még nagyon fiatal s ezekre az állásokra egyáltalában nem alkalmasak. Általánosan követelik Juan Sikkáj visszahívását. Juan Sikkáj visszavonulva el s egyelőre nem akar az állami dolgokba avatkozni. Ezt a kétségbeesítő állapotot a régens mostoha anyja okozta, aki az állam érdekeinek figyelmen kívül hagyásával csak családjának meggazdagodásával törődik. Az állami cenzorok már tiltakoztak e nepotizmus ellen.

Gyanús körlevél. Politikai körökben nagy feltűnést kelt a filadelfiai angol konzul körlevele, amelyben figyelmezteti a hajókapitányokat, hogy bizonyos esetekben csak a legnagyobb óvatossággal közeledjenek az angol partokhoz s általában a brit birodalom kikötőjéhez. Más hasonló alkalmaknál az ilyen körlevelekben azt szokták mondani, hogy a rendszeren ismétlődő hajógyakorlat miatt kívánatos az angol partok elkerülése, most azonban a körlevél azt a lehetőséget említi, hogy a viszony Anglia és egy más tengeri hatalom között feszültté válhatik és ily időben esetleg külön intézkedéseket kell tenni és át kell kutatni azokat a vízi járóműveket, amelyek az egyesült angol királyság partvidékein vagy bizonyos birtokain levő kikötőkbe kívánnak jutni.

EGYHÁZAK.

— (A „Ne temere“ visszhangja.) A két protestans egyház által kiküldött közös bizottság — amint már részletesen jelentettük — erélyes akcióra készül azon püspöki utasítások ellen, amelyek a „Ne temere“ visszavonása után püspöki körlevelekben láttak napvilágot, s amelyekkel a protestans vezető férfiak szerint a „Ne temere“ burkolt érvényesítésére törekszik a magyarországi katolikus egyház. A hármastagu albizottság, amelyet a providához fűzött instrukciók ellen kiadandó „tájékoztató irat“ megszövegezésére küldött ki a közös bizottság, már elkészült munkájával s ennek folytán a közös bizottság e hónap 15-én, pénteken ülést tart, hogy ebben a kérdésben véglegesen állást foglaljon. A tájékoztató irat már bizalmas bizottsági üléseken beható megvitatás tárgyát képezte, s a pénteki ülés a véglegesen megállapított szöveg kiadását és szétküldését is el fogja határozni.

— (Gróf Tisza István felolvasása.) A protestáns Iradalmi Társaság november 2-án tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűlésnek egyik kiváló érdekessége az lesz, hogy gróf Tisza István a volt miniszterelnök a „protestáns hit és felvilágosodás“ czímen felolvasást tart. A felolvasást a protestáns körökben nagy érdeklődéssel várják.

— (A karánsebesi püspökválasztás ügye.) *Badescu* választásának meg nem erősítése egy a magyar, mint a román közvélemény körében nagy

megütközést keltett. Általában azt hiszik, hogy a kisebbségben maradt párt fáradozásának tudható be, hogy a kormány a megválasztott püspököt nem erősítette meg. Ez nemcsak a kormány befolyását, hanem tekintélyét is fogja a délvídeken csorbítani. *Badescu* a legközelebbi választásoknál Burdiával szemben képviselőjelöltül fog fellépni.

A Haverda-ügy a vádtanács előtt,

— Klein Pál Lipót szabadlábán. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 12.

Az országos szenzációvá nőtt szabadkai gyilkosság ügye a mai napon jelentős fordulóhoz jutott. A szabadkai büntető törvényszék vádtanácsa ugyanis ma délelőtt kezdte meg a bűnpör anyagának földolgozását s ma délután már döntött is a vád alá helyezés kérdésében. A vádtanács döntése pedig maga is szenzáció számba mehet, mert míg *Jánossy Aladárt* gyilkosság miatt mint tettest vád alá helyezi ugyan, *Haverda Mariskát* azonban és *Vojthá Antalt* nem a fölbujtásban, hanem csak a bűnrészességben mondja ki bűnösnek, *Klein Pál Lipót*ot pedig, aki minden értelemi szerzőséggel gyanúsítva volt, minden vád alól teljesen fölöldja. *Klein Pál Lipót*ot a vádtanács döntése alapján azonnal szabadlábba is helyezték. A vádtanácsnak ez a meglepő döntését *Klein Pál Lipót* szinte kizárólagosan védőjének, *Vázsonyi Vilmos*nak köszönheti, aki nagyszerű jogász bravúrral és vaslogikájú érveléssel zúta darabokra a vádirat minden látványos bizonyítékát.

A vádtanács tárgyalásán *Máriási Miklós* törvényszéki bíró elnökölt. A védők közül megjelentek: dr. *Pillér Artur*, *Jánossy Aladár* védője, dr. *Bródy Ernő*, *Haverda Mariska* védője, ugyanennek képviselőjében *Klein Mátyás* szabadkai ügyvéd, *Klefkovics Lukács*, *Vojthá Antal* védője és *Vázsonyi Vilmos* mint *Klein Pál Lipót* védője. Elsőnek *Jánossy Aladárt* hozták a fogházörök. *Jánossy* kéruhát viselt és megtörtén haladt órei között. Amikor a folyosóra ért, hangos zokogásban tört ki és csak nagynehezen csillapodott le. Utána *Haverda Mariskát* hozták, aki fekete ruhában volt, fején nagy, ujdivatú fekete kalappal. Tegnap délután két óra hosszat értekezett védőjével, dr. *Bródy Ernő*vel, aki nyugalmat ajánlott neki. Rendkívül nagy feszültséggel tekintett mindenki *Jánossy* és *Haverda Mariska* találkozására. Ez az első eset ugyanis, hogy amióta börtönben ülnek, látják egymást és beszélhetnek egymással.

Gyors egymásutánban hozták ezután az örök *Klein Pál Lipót*ot, aki szürke ruhában volt és *Vojthá*, aki tegethof ruhát viselt. Dr. *Bródy Ernő* védő azzal az előterjesztéssel fordult a vádtanács-hoz, hogy zárja ki a tárgyalásból a meggyilkolt *Haverdáné* nővéreinek védőjét, dr. *Vécsey* ügyvédet, de a vádtanács nem adott helyt az előterjesztésnek.

A vádtanácsban dr. *Joszics Milorád* ügyész ismertette a bűnpör anyagát és a tanúk vallomását. Az újabb vallomások közül a legérdekesebb dr. *Vécsey* ügyvéd vallomása. A tanu tudomása szerint ugyanis a meggyilkolt *Haverdáné* férjhez akart menni sógorához, *Haverda Mátyáshoz* és szándéka megvalósításában csak meggyilkoltatása gátolta meg. Ismertette továbbá az ügyész *Vojnics Tamás*nének azt a vallomását, amely szerint a tanu hallotta volna, hogy *Haverda Mariska* egy ízben így szólt édesanyjához:

— Vagy a fene esz meg, vagy becsukatlak a bolondok házába.

Az ügyész felolvasta végül azokat a leveleket, amelyek *Haverda Mariska* a fogházban részben *Jánossyhoz*, részben *Vojthához* írt és amelyek az ügyészség kezeibe kerültek.

E levelek közül a legérdekesebb az, amelyet *Haverda Mariska Vojthához* írt és amelyben ez állott:

— Ha istent ismersz, úgy jelentkezzél, hogy te voltál a gyilkos. Őlcl Mariskád.

Az ügyész ezután még nagy körültekintéssel csoportosítva ismertette a nyomozás más sok fon-

tos és érdekes anyagát. Egy óraker szünet volt, amely délutáni három óráig tartott.

A délutáni tárgyaláson *Jánossy Aladár* kifogásaiban azzal védekezett, hogy nagy szerelemmel viseltette *Haverda Mária* iránt és amiatt nem rendelkezett a kellő megfontoltsággal. *Vojthá Antal* és *Haverda Mária* kifogásaikban azt vitatták, hogy ők nem mint felbujtók, hanem legfőleg csak mint bűnsegédek volnának vád alá helyezhetők.

Dr. *Vázsonyi Vilmos*, *Klein Pál Lipót* védője kifogásaiban előadta, hogy a vádirat szerint *Klein Pál Lipót* a bűncselekmény elkövetését pénzbeli segélyvel és tanácsal, valamint alibi tanúk szerzésével előmozdította és megkönnyítette volna. Ez a vád meg nem állhat. A vádirat egyik állítását sem képes bizonyítani, de jogi szempontból kétségbeesítően naiv és könnyelmű az ilyen alapon emelt vád. Valaki tudhat egy bűncselekmény előkészítéséről és vagyoni érdekből nem jelenti fel a tervezőket. Ez jogilag semmi. Ahol a büntető törvénykönyv deliktummá teszi a feljelentés elmulasztását, ott kifejezetten deklarálja ezt az akaratát. Tanukkal igazolt tényeket a vádirat egyszerűen mellőz. Valótlanság az, hogy *Klein Pál Lipót* a cselekmény elkövetését pénzzel támogatta volna. Amit *Haverda Mária*nak adott, erre szerződésileg kötelezve volt, azonban ezt a gyilkossággal kapcsolatba hozni merő rosszhiszeműség. A vádirat tehát a pénzbeli segítség állításával megakad. Ráfogásokkal élt a vádirat bizonyítékok helyett. Azt állítja a vádirat, hogy alibi-tanukat szerzett volna *Klein Pál Lipót* és ezzel mozdította volna elő a tett elkövetését. Csak egy alibi-tanuról lehet szó és ez *Popper Gyula*. *Popper* azonban azt vallja, hogy *Haverda Mariska* ajánlatát visszautasította. Ha igaz volna az, hogy *Klein Pál Lipót* *Popper* alibi-tanunak ajánlotta, mivel mozdította ez elő *Jánossy* gyilkosságát? Hiszen *Popper* kijelentette azt, hogy ő nem lesz alibi-tanu és arról *Jánossy* nyomban tudomást szerzett. A *Popper*-féle incidensnek eszerint semmiféle hatása nem volt *Jánossy* elhatározására. Hiányzik tehát a bűnsegédi cselekmény, amely előmozdította volna a tett elkövetését. Hiába akar valaki bűnsegéd lenni, a tetté nem vált szándék büntetőjogi szempontból nem számít. A kifejtettek közül három körülmény állapítható meg: 1. hogy *Klein Pál Lipót* pénzzel nem mozdította elő a tett elkövetését; 2. hogy tanácsal sem szolgált; 3. hogy alibi-tanun nem szerzett, mivel *Popper* arra nem vállalkozott és erről *Jánossy* tudomást is nyert. A kifogások alapján kérte a vádirat elutasítását, *Klein Pál Lipót* ellen az eljárás megszüntetését és rögtön szabadlábba helyezését.

Délután fél öt óraker hirdette ki a vádtanács határozatát. A vádtanács *Jánossyt* vád alá helyezte mint tettest a büntető törvénykönyv 278. §-ába ütköző gyilkosság büntette miatt; *Haverda Mária*t és *Vojthá* pedig nem mint felbujtót, hanem csak mint bűnsegédet helyezte vád alá. *Klein Pál* ellen a védő részéről előterjesztett kifogások alapján az eljárást megszüntette és elrendelte azonnali szabadlábba helyezését.

A vádtanács végzésének indokolása részletesen megokolja a határozatot. *Klein Pál Lipót*ra vonatkozólag az indokolás megállapítja, hogy a védő által felhozottak helyt állók. A vádiratban felhozottak elegendők voltak a vizsgálat elrendelésére, de nem elegendők a vád alá helyezésre. *Klein Pál Lipót* ellen bizonyíték egyáltalában nincs. A vádiratban felhozottak csak gyenge gyanuoknak tekinthetők, melyek nem elégségesek a vád alá helyezésre. Ennélfogva *Klein Pál Lipót* ellen az eljárást meg kellett szüntetni és szabadlábba helyezni. A vádtanács végzésének *Klein Pál Lipót*ra vonatkozó része ellen a kir. ügyész felfolyamodást jelentett be a szegedi kir. táblához nemcsak a szabadlábba helyezés hanem az eljárás megszüntetése miatt is. A vádtanács ennek daczára azonnal szabadlábba helyezte *Klein Pál Lipót*ot, aki azonnal el is hagyta a fogházat.

TÁVIRATOK.

Elnökök találkozója.

Mexikó, október 12. Diaz elnök az északi határra utazott, hogy Juarezben találkozzon Taft elnökkel.

Forradalom Szan-Domingóban.

Haitien fők, október 12. Szan-Domingo államban kitört a forradalom. A lázadók tegnap reggel megtámadták Daiabon városát, de visszaverték őket.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szerda, október 13. — Róm. kath.: Kálmán. — Prot.: Kálmán. — Görög-orosz: szeptember 30. Gergely. — Zsidó: Tisri 28. — A nap két reggel 6 óra 16 perczkor, nyugszik este 5 óra 15 perczkor. — A hold két éjjel 5 óra 1 perczkor, nyugszik délután 5 óra 17 perczkor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órákor. — A fővárosi közgyűlése d. u. 4 órákor. — A Természettudományi Társulat növénytan szakosztályának ülése délután 6 órákor. — A Heraldikai és Genealogiai Társaság igazgató-választmányi ülése a Nemzeti Múzeumban d. u. 5 órákor. — A Magyar Ev. Ker. Diákszövetség összyűlése a deák-téri iskola dísztermében este 7 órákor. — A Magyar Állatorvos Egyesület szakülése az állatorvosi főiskolán d. u. 6 órákor. — Köz-igazgatási bejárás a közúti vasut kelenföldi végpontján d. e. 9 órákor. — Bemutató előadás az Uránia Színházban este fél 8 órákor. — Galamblovó-verseny a Margitszigeten. — Mémlokiállítás a Tattersallban. — Az osztrájoszjáték húzása fél 9 órákor. — A fővárosi gáz-bizottságnak ülése délután fél 5 órákor a Központi városház tanácstermében. — A „Magyarok bejövetele”. Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8-tól este 11-ig. Belépő-díj 1 korona. — A Könyves Kálmán őszi tárlata nagymező-utcai termében. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Tornai kiállítás a Múcsarnokban. Nyitva 9-4-ig. Belépődíj 1 korona. — A gödöllői kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9-5 óráig. Belépő-díj 1 korona. — Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.). Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Gerlőczy-kiállítás az Urániában (Kigyó-tér). Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtárát 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1 óráig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-1-ig. — A Közlekedési Múzeum 2-8 óráig. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9 órától fél 1-ig és 3-4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — A Kereskedelmi múzeum könyvtára 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanzerkiállítás 3-6-ig.

Köburg Fülöp herceg Budapesen. Köburg Fülöp herceg fiával, Agost herceggel együtt Budapesre érkezett. A két herceg egy pár napig a fővárosban marad.

Uj titkos tanácsos. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Apponyi Géza gróf-ak, Tolna vármegye főispánjának a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Széchenyi Lászlóék Skóciában. Széchenyi László gróf feleségével, Vanderbilt Gladys-szal Órmezőről Skóciába utazott. A grófi pár a skóciai híres vadászaton vesz részt és e hó végén visszatér Magyarországra. Az Andrassy-uti Semsey-nyaralót, melyet Vanderbilt Gladys vásárolt meg, a jövő évben újjáépítik a grófi család céljaira.

Mikszáth Kálmán írói jubileuma. A Mikszáth-jubileum végrehajtó-bizottsága ma délután a Magyar Tudományos Akadémia képes termében Beöthy Zsolt főrendiházi tag, egyetemi tanár elnöklésével ülést tartott, amelyen a hölgybizottság részéről Zsilinszky Mihályné vett részt. Az elnök a megjelentek üdvözlése után felolvasta azoknak az előfizetőknek a nevét, akik a múlt héten a jubilaris kiadásra kibocsátott előfizetési felhívást aláírták. Eszerint az első héten mintegy kétszáz példányra fizettek elő. Bejelentette, hogy egy a fővárosi mint a vidéki irodalmi körök és egyesületek mind örömmel és készséggel ígérték meg a bizottságnak a jubileumon való részvételt. A bizottság örömmel vette tudomásul a Magyar Színház igazgatójának azt a bejelentését, hogy a jubileum alkalmából színházában diszlokadást rendez és ennek keretében előadja Bródy Sándornak

Mikszáth Kálmánról írt drámai játékát. Ezután élénk eszmecsere indult meg a végrehajtó bizottság további teendőiről. A vitában résztvettek az elnökön kívül: Concha Győző, Herczeg Ferencz, Bródy Sándor, Kenedi Géza, Berczik Árpád, Révai Mór, Neugebauer László, Márkus Miksa, Ferenczi Zoltán, Rust József és Purjesz Lajos. A bizottság elhatározta, hogy a közeledő jubileumi diszülés rendezésére intéző bizottságot küld ki, amelynek tagjai lettek: Beöthy Zsolt elnök, Berzeviczy Albert, Herczeg Ferencz, Heinrich Gusztáv, Bárczy István dr., Rákosi Jenő, Kozma Andor, Bródy Sándor és Emich Gusztávné. Azonfelül választott a bizottság szűkebbkörű agitáló-bizottságot is Szemere Miklós elnökle alatt. Ennek a bizottságnak tagjai lettek: Endrődi Sándor, Cajári Ödön, Heltai Ferencz, Herzog Péter báró, Kohner Adolf dr., Márkus Miksa, Nagy Ferencz dr., Rákosi Jenő, Révai Mór, Rust József, Singer Zsigmond, Székely Ferencz, Wodianer Artúr és Emich Gusztávné.

Szell Kálmán gyöngékedése. Az alkotmány-párt ma esti értekezletének berekesztése után az elnök Szell Kálmánt a teremben uralkodó nagy hőség folytán pillanatnyi rosszullet fogta el. A rosszullet azonban hamarosan elmúlt, úgy hogy Szell Kálmán néhány percz múlva a kör helyiségéből gyalog mehetett haza Döbrentei-utcai lakására.

Jóteköny alapítványok. Nagykörösről jelentik: Szarka Mihály kir. tanácsos, nyugalmazott főreáliskolai igazgató már többször jelét adta nevével együtt nagylelkűségének. Csak nemrég 1000 koronás alapítványt tettek a nagykörösi református főgimnáziumnál, hol az 50-es években Szarka is tagja volt a híres tanári karnak, melynek Arany János, Szász Károly, Salamon Ferencz, Szilágyi Sándor stb. voltak tagjai. Most pedig kir. tanácsossá történt kinevezetése alkalmából 2000 koronás alapítványt tett a nagykörösi református tanítóképződnél. — Özvegy Szikszay Lajosné Bakos Karolina 400 koronát adott ösztöndíjalapul szülei: Bakos Ambrus volt septemvir és neje emlékére.

Justh Gyula fokosa. Közöltük néhány nap előtt, hogy Justh Gyula képviselőházi elnök remekművű ezüstfokost kapott ébenfanyéllal egy ismeretlen tisztelőjétől, aki használati utasításként egy négysoros kis verset vésett a fokosba. Az a két diák, aki a fokost átadta Justh Gyulának, a küldő személyét illetőleg semmiféle fölvilágosítást nem adott s mindenki azt hitte, hogy nem akarja megnevezni magát az illető. A mai napon azonban Mészáros Károly budapesti művész és ékszerész levelet tett közzé, amelyben azt írja, hogy ő küldte a fokost és hogy a kísérő levelet csak feledékenységéből nem csatolta hozzá s ezért nem lehetett megállapítani annak ajándékozóját. A levelet a napokban találta meg íróasztalán. A levél így hangzik:

„Nagyméltóságú Justh Gyula képviselőházi elnök urnak Helyben. Értem a küzdelmet, csak azt sajnálom, hogy nem vehetek részt benne. De megleszem, amit tehetek. Fogadja el ezt a fokost és üssön szét vele ellenségeink között, úgy a Házban, mint a Házon kívül, de úgy, hogy örökre elnémuljanak. Szívesen átadtam volna személyesen, de pár esztendővel ezelőtt Rakovszky, akkori alelnök, hazafias közbeszólásom miatt a Házból kitiltott. Ezért fogadja nagyméltóságod ezen az uton hazafias érzésem eme megnyilatkozását. Kiváló tisztelettel: Mészáros Károly.”

Magyar repülőgép modellja a Vigadóban. Nemcsak a főváros, de az egész ország művelt közönsége feszült érdeklődéssel várja Blériot érkezését. A magyar eget első ízben fogja a levegőnél nehezebb repülőgép hasítani. Blériot gépét csütörtökön és pénteken lehet megtekinteni a Vigadóban, az a típus, melylyel a diadalmas aviatikus a La Manche-csatornát oly bravúrosan átrepülte. A magyar közönségnek alkalma fog nyílani Blériot gépének megtekintése után ugyancsak a Vigadó épületében (a Vigadó-utcai részen), hogy egy magyar feltaláló repülőgép-tervezetének vázlatát megtekinthesse. A feltaláló Kollár Pál derék asztalosmester, aki gépének modelljén több mint három évtizedig a saját erejéből, minden segítség nélkül bámulatot keltő kitarással dolgozott. — Ő a lebegve repülés problémájának megoldását tűzte ki célul és rendszere, továbbá az összeállítás precizitása feltétlenül figyelmet érdemel. A modell elkészítésén túl azonban pártolás hiányában nem juthatott s természetesen a megfelelő motort sem tudja a kísérletezésekhez megszerezni.

A halálra ítél Ferrer. A barcelonai forradalom szervezőjének, Ferrernek elítéléséről már adtunk hírt. Ujabb távirat ezeket jelenti: Ferrer a kaszárnyából Monjuich felé való uton egyáltalában nem volt levert. Az egész uton élénken beszélgetett kíséretével. A lapok értesülése szerint Ferrer Monjuichban röglőnbírószággal agyon fogják löni. Ferrer védőügyvédjét letartóztatták, mert állítólag jogkörén túllépett. A barcelonai rendőroket puskával látták el. Csendőrök éjjelnappai czirkálnak a városban. Ferrer végrendeletet csinált és nyolczvanezer pezetáról szóló biztosítását barátjának hagyta. Két millió pezeta értékű könyvtára teljesen tönkrement, mert a hatóságok százezer kötetet részint elkoboztak, részint pedig megsemmisítettek. Ferrer leánya a következő távirati kérvényt intézte a királyhoz:

Arra kérem nagyon keresztényi felségedet, aki az egész nép részére az igazságot és mindentudást képviseli, hogy ne utasítsa el egy elítélt leányának kérését. Felséged, miként Isten, étellel és halállal rendelkezik. Ne foszszon meg szívem nyugalmától és teljesítse kegyelmesen kérésemet.

Cerberéből jelentik, hogy Ferrer, ha csak ellenkező parancs nem érkezik, szerdán agyon fogják löni.

Ujabbban jelentik: Alig van remény, hogy a király teljesítse a halálraítélt Ferrer leányának kegyelmi kérvényét. A montjuichi várban megtettek minden előkészületet és holnap reggel agyon fogják löni Ferrer. A cenzura tegnap este óta a legszigorubbán örködik, hogy Ferrerrel ne mehesen hír a külföldre s így a külföldi hírlaptudósítók nagy kerülőton továbbítják távirataikat. A tiltakozó népgyűlés, amelyet Rómában Ferrer halálraítélése ellen rendeztek, méltóságteljesen ment végbe. Körülbelül tízezer ember volt a meetingen s a hivatalos szónok éppen befejezte beszédét, mikor a magasságban feltűnt a római katonai kormányozható léghajó. A gyűlésezők ujjongva üdvözölték a léghajót. A tömeg a meeting után teljes rendben oszlott széjjel. A spanyol nagykövetség palotáját katonaság őrizte, mert azt híresztelték, hogy a tüntetők meg fogják támadni. Csak néhány anarchista verődött össze és a nagykövetség felé iparkodott, de a katonaság még idején feltartóztatta őket. Klerikális körökben nem tartják kizártnak, hogy a pápa lépéseket fog tenni Manuel királynál Ferrer megkegyelmezése végett.

Merénylet vagy gépkocsi-szerencsétlenség? Adtunk hírt varsói táviratok alapján, hogy Utgov tábornok fő kormányzót gépkocsi-szerencsétlenség érte utol. Ujabb jelentések nem tartják kizártnak, hogy Utgov tábornok szerencsétlenségét merénylet okozta. Amikor a tábornok Dimitri nevű tizenhat éves fiával föl szállt automobiljára, egyszerre borzasztó robbanás történt s az utcán járó emberek közül egy meghalt és tizenhárom veszedelmesen megsérült. Utgov és fia csak könnyebb sérüléseket szenvedtek. Utgov már akkor, amikor föl szállt az automobilba, szokatlan recsegést és ropogást hallott. Azonnal megállította az autóbilt s fiával együtt gyorsan kiugrott belőle. Ebben a pillanatban történt a robbanás, amilyen csak nagyon veszedelmes bombaexplozióknál szokott előfordulni. Több perczig sűrű füstnél nem láttak egyebet. A környező házak összes ablakai eltörték s az egész utca tele volt üvegcseréppel. Az automobilból csupán a vasszerkezet maradt meg. Általános az a hiszik, hogy a tábornok ellen merénylet történt. Utgov a politikai csendőrség főnöke volt. Hivatalbeli elődje, Markovszki tábornok ezelőtt egy esztendővel merényletnek lett áldozata. Érdekes, hogy Utgov egy ismeretes anarchistának fia, akit a bíróság több évi kényszer-munkára ítél.

Egy bárónő bűnei. Frankfurtban kinos botrány foglalkoztatja a közönséget. A rendőrség hosszas nyomozás után egy nemzetközi leánykereskedelmi irodát fedezett fel, amelynek élén egy arisztokrata származású asszony, Romdow bárónő állt. A bárónő, mint a vizsgálónál kint, párisi mulatóhelyekre liferált frankfurti leányokat és többek közt néhány jobb családból származó leányt is hatalmába kerített, akiket Párisban adott el.

— **Maderspachné emlékszobra.** Vasárnap leplezték le fényes ünnepségek közt *Maderspach* Károlyné *Buchwald* Franciskának, szabadságharcunk női vértanújának emlékszobrát Ruszkabányán. Az ünnepségről az alábbi tudósításban számolunk be:

Az ünnepség első része Ruszkabánya község határára, a megvesszőzés helyén folyt le, hol a karánsebesi Magyar Dalkör Himnuszát után *Ligeti* Irma postamesternek hódolt a ruszkabányai nők nevében a nagyasszony emlékének. A menet azután a templomba vonult, ahol *Fábián* Ferencz rosznyói prelátus-kanonok pontifikálta az ünnepi misét fényes segédlettel. Az ünnepi mise után szitáló esőben ment föl a község az ugynevezett Pöllerbergre. Ott látta magát agyon Maderspach Károly, s ott áll Maderspachné emléke a község szívében. Az ünnepélyt a Karánsebesi Magyar Dalkör Himnuszát nyitotta meg. Utána *Ábrányi* Emil mondotta el poétikus, szívekig ható ünnepi beszédét. Azután *Papp* András, orsovai erdész szavaita el nagy hatással *Ábrányi* Emil alkalmi költeményét, mire a koszorúk elhelyezése következett. A képviselőház és a kormány koszorúját *Burdia* Szilárd orsz. képviselő tette le a szobor talapzatára. Megható volt a karánsebesi állami főgimnázium románaiku ifjúságának hódolata, kiknek nevében *Diucu* János tanuló hazafias beszéd kíséretében helyezte el a koszorút. A budapesti VI. kerületi polgári leányiskola élővirágkoszorút küldött. A szobrot *Ferenczynek*, az első magyar szobrásznak egy, 1846-ban készült gipszmodellje után a kassai felső ipariskola egyik tanára: *Wein* János (*Maderspach*né unokája) öntötte. A *Maderspach*-család még élő tagjai közül jelen voltak: *Maderspach* Liviusz, a zolyómi vasvári vezetője, s özvegy *Wein* Jánosné, *Maderspach* Károlyné gyermekei; továbbá *Maderspach* Olivér, a fehértemplomi hős; *Maderspach* Ferencz fia, azután az unokák: *Maderspach* Viktor és *Ferencz*, *Wein* Margit, *Wein* Károly, *Wein* János és *Wein* Manó.

— **Kifosztottak egy vonatot.** Ugyancsak vakmerő módon elkövetett vonatrablásról érkezik hír Temesvárról. Oláh parasztok követték el a gonosztevényt. A rablás a Porta-Orientalis állomáson történt, ahová a 862-ik számú vonat éjjel két óra huszonhárom perczkor érkezett meg Karánsebes felől. Alig állt meg a vonat, mikor az állomással szemben lévő sűrűségről egy nagy csapat oláh paraszt ugrott ki. Szekerizéssel és baltákkal feltörték a vasúti kocsikat és azokból mindent ellopva, nyomtalanul eltűntek az éj sötétjében. A vasúti személyzet a tulnyomó többséggel szemben teljesen tehetetlen volt. Az állomásfőnök azonnal táviratozott a szomszéd állomásra, de mire onnan segély érkezett, a rablók eltűntek.

— **Mi okozta a „Republique“ pusztulását?** Párisból jelentik, hogy a „France Militaire“ című katonai lap legutóbbi számában hosszabb közleményben foglalkozik a francia kormányozható léghajónak, a „Republique“-nek borzalmas katasztrófájával. Az ismertetés során kifejti, hogy a szerencsétlenség okát egészen másban kell keresni, nem abban, amit a katasztrófa idején hittek. A szerencsétlenség alapoka mindenesetre a csavarszárny lejtőre való lejutása, am az által átszakított léggömbburkolaton nem ömölhetett ki olyan gyorsan a bentlévő gáztömeg, hogy az utána bekövetkezett rohamos esés ebből megmagyarázható volna. Azonkívül a belső ballonettek szétpattanása sem tenné ezt érthetővé. A léggömb tüzetesebb vizsgálatánál kiderült, hogy a burkolat felső részén, ott, ahol az ellyszerszerű ivhajtás a gömbhajtásba áttűt, hatalmas repedés látható, amelyet azonban nem az elrepülő csavarszárny szakított át. Azon a repedésen a léggömb egész gáztartalma egyszerre kiomlhatott és így a léghajó tehetetlen tömeg minden ellenállás nélkül fokozatos gyorsasággal zuhanhatott le a földre. A repedés keletkezése könnyen megmagyarázható. Azon a ponton ugyanis, ahol a léggömb burkolatát elérte a percekint 130 méteres repülésével haladó csavarszárny, a gömb maga hatalmas lökést kapott, amelynek hatása a Pascal-féle törvény értelmében a gázban minden irányban egyenletesen tovaerjedt. A lökés tehát a gázban erős rázkódást idézett elő, melynek heves nyomása a burkolat ellenkező oldalát fölrepesztette, hasonlóan ahhoz, amikor becsapjuk az ajtót és az így megmozgatott levegő becsapja a nyitott ablakokat. A ballonon keletkezett nagy nyíláson azután az egész gáztartalom hihetetlen gyorsasággal kiomlott és a súlyos léghajó a földre zuhant.

— **A szultán ékszerai.** Abdul Hamid volt szultán vagyont érő ékszerai az ottomán banknál vannak letéltve s ma megérkezett Konstantinápolyba egy udvari ékszerész, hogy megbecsülje az ékszereket. A pénzügyminiszter a kormány nevé-

ben hivatalosan megbizta az udvari ékszerészt a drágaságok értékének megállapításával.

— **A vakok műhelye.** Világtalan emberek, akik becsületes és szorgalmas munkával szeretnék kenyérüket megkeresni, fordulnak hozzánk, hogy készítményeikre föl hívjuk a közönség figyelmét. A VII-ik kerületben, az Ovoda-utca 30. szám alatt van a vakok műhelye, ahol egyúttal el is árusítják valóban izléses és praktikus fonott iparczikkeiket. Akinek fás-kosárra, papirkosárra, széntartó-, ruhás- vagy kézimunka-kosárra, virágasztalra, fonott székekre van szüksége, vagy pedig ezeket javíttatni akarja: forduljon bizalommal a vakok műhelyéhez. Jót és olcsón vesznek, azonkívül pedig emberbaráti cselekedetet is gyakorolnak vele. A vakok műhelyének telefonja is van, a telefon száma: 115-99.

— **Szerencsétlenség egy építkezésnél.** Strassburgban a ludwigshafeni uton ma délelőtt egy épülőfélben lévő ház bedőlt, miáltal számos munkás a romok alá került. A tűzoltóság eddig három halottat, nyolcz súlyos és négy könnyen sebesültet hozott napvilágra. Eddig nem volt megállapítható, vajon több áldozat van-e a romok alatt. A súlyosan sebesültek közül kető a kórházban meghalt. — Ujabbban jelentik: A katasztrófa idején félszáz munkás foglalatostkodott a tető gerendázatán és a falak olyan hirtelen omlottak össze, hogy menekülésről szó sem lehetett. A robajt távoli kerületekben is hallották s valószínűleg népvándorlás indult a szerencsétlenséghez. Kivonult a rendőrség és tűzoltóság, a tömeget pedig katonaság szorította vissza. A gerendákon és az állványokon, amelyek nem dőltek össze, huszonöt munkást találtak, akiket azután a tűzoltók tofó-letrákon hozták le. Az egész városból minden építkezéstől odasiettek a közműmunkások, hogy segítsenek a romok eltakarításán. Délután két óráig sikerült a lezuhant huszonöt munkást kihozni a romok alól. Tizenöt emberben még élet volt s azokat a kórházba vitték. Valamennyien súlyosan sebesültek meg, a többi tíz munkás már halott volt. Nyomban megjelent a helyszínen a hivatalos vizsgáló-bizottság és megállapította, hogy a katasztrófát bűnös könnyelműség okozta. Az építkezésnél hitvány anyagot használtak.

— **A feritiki kőszakáll.** Hétszer nősült *Popowicsiu* Miklós nevű feritiki parasztgazda. A hatodik feleségétől úgy szabadult, hogy meggyilkolta, amiért négy esztendői fegyháza volt. Kiszabadulva a fegyházból, megint nősült. Egyideig békésen éldegélt, míg végre most 18 év után ismét változatos ságra vágyott és ezt úgy akarta elérni, hogy feleségét kizsákkal, ütéssel-veréssel válásra akarta bírni. A napokban is annyira verte feleségét, hogy ez nem bírta tovább és jégátva szaladt a mezőn dolgozó 17 éves *Juon* nevű fiához panaszkodni. A fiu magából kikelve rohant haza, ahol felelősségre vonta mostohaapját az anyján elkövetett embercselekedet bűnéért. Az öreg vaslapátot ragadott fel erre és néhányszor a fiu felé sújtott, mire ez dühében torokragadta, a földhöz vágta és *csizmája sarkával addig rugta fejét és mellét, míg meghalt.* A gyilkos önként jelentkezett a csendőrségnél.

— **Baleset vagy merénylet?** *Waldner* Pál 60 éves asztalos közös háztartásban él özv. *Orbán* Mihályné 54 éves szakácsnővel. *Waldner* tegnap éjtel a Dob-utca 10. számú vendéglőbe, ahol *Orbán* mint szakácsnő alkalmazva van. *Waldner* a kocsiban leitta magát, azután kiment a konyhába, ahol a két öreg civódni kezdett. Egyszerre éles sikoltás hangzott. Odasiettek s látták, hogy *Orbán* kezén fel vannak vágva az erek. Az asszonyt a mentők a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség kihallgatta a sebesültet is és *Waldner* is, mindakettőn úgy adják elő a dolgot, hogy véletlenül történt a baleset. *Waldner* egy késsel hadonászott, az asszony ki akarta csavarai a kezéből a kést s eközben sebesült meg. A rendőrség most azt kutatja, hogy igazat mondanak-e az érdekeltek s nem gyilkos merényletről van-e szó.

— **Házasság.** *Himmler* Jakob budapesti butorkereskedő eljegyezte *Kuffler* Ellát, *Kuffler* Adolf budapesti vendéglős leányát.

Tihanyi (Tuschák) Árpád eljegyezte *Fried* Szerénke kisasszonyt Budapesten.

Szilárd Samu budapesti kereskedő eljegyezte *Fischl* Katiczát Siklóson.

Schmötzing József tűzérőhadnagy eljegyezte *Bader* László lányát, *Bader* László György főszolgabíró leányát.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerételepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A marokkói szörnyetegek.** Szörnyetegnek bizonyult *Muley Hafid*, amikor a roghit, *Bu Hamarát* oroszánokkal tépette szét, de szörnyeteg volt a kivégzett *Bu Hamara* is. A sok ellentmondó hírek után, amelyek a szörnyü kivégzéséről érkeztek, az alábbi közlendő hitelesnek látszik. A *Daily Mail* fezi tudósítója a kivégzés körülményeiről az alábbi részletes tudósítást küldötte lapjának:

A szultán a külföldi konzulokkal folytatott és már többször jelzett megbeszélések után rendkívül haragosan vonult vissza lakosztályaiba és azonnal elrendelte, hogy a fogoly roghit eléje vezessék. Amikor ez megtörtént, akkor *Muley Hafid* megkérdezte *Bu Hamarát*ól, hogy ő miként bánt annak idején foglyaival? *Bu Hamara* nem válaszolt, néhány fogolytársa azonban elmondotta, hogy a roghit a foglyokat rendszerint az ágyuk elé kötötte és így agyonlövötte őket, vagy pedig marokkói szappannal bedörzsölte a szerencsétlenek hátát, amelyet azután lánczokkal veretett addig, amíg a huszafatokban szakadt le az áldozatokról. Mások ismét a roghit az erősen lebilincselte fogoly elé ült, *akinek husából darabokat vágott le és ezt nyáron megsütötte, azután kényszerítette a foglyot, hogy a saját husát megegye.* Más esetekben ismét megette, hogy a foglyokat leirhatatlan módon megcsönkítette. A foglyok ilyenén előadása után *Muley Hafid* a következő szavakkal fordult a trónkövetelőhöz:

— Nem vagy ember! Vadállat vagy! és mint ilyenél fogok veled elbánni.

Aztán megparancsolta, hogy a fogoly roghit az oroszánok elé vessék. Az örök erre a fogoly lábait megbilincseltek és egy kert rácsajtaja elé vitték, ahol három kiéhezett oroszán volt bezárva. A szultán maga kíséretével együtt lakosztályának ama részébe vonult, ahonnan kilátás nyílt a kertre. A szerencsétlen foglyot az örök most a felnyitott rácsajtón keresztül belökték a kertbe, amelynek ajtaját aztán gyorsan bezárták. Egy kifejtett nőstény-oroszán látta meg legelőbb az áldozatot és hatalmas ugrásokkal közeledett feléje. *Bu Hamara* kétségbeesetten ordított és szabadon maradt karjaival egy narancsra felé kuszott, amelyre halálos aggodalmában majdnem sikerült is felkapaszkodnia. Az oroszán azonban mégis gyorsabb volt és egy hatalmas csapással visszarántotta őt a földre, egyben azonban a roghit karját többi kiszakította. Ugy látszik, hogy *Bu Hamara* akkor elájult, mire a szultán parancsára az örök egy élő bárányt dobtak be a rácson keresztül, hogy a dühöngő oroszánokat elvonják a szerencsétlen áldozattól. Ekkor a szultán egyik szolgája és egy katoná beszaladtak a kertbe és görbe késeiket ismétellen beleszurták *Bu Hamara* mellébe, azután ismét kimenekültek, mire az oroszánok az áldozatra rohantak és macskamódra játszani kezdtek a holttesttel. Röviddel utóbb az oroszánokat újból elcsalták a véres tetemtől, amelynek fejét az örök levágták, a törzset pedig felültesen elföldelték. Másnap a szultán egyik háremhölgye a kertben sétált és *Bu Hamara* fejét temetetlenül látta a földön heverni. Amikor utóbb megkérdezték, hogy miért nem takarta kendőbe a fejét, azt mondta, hogy ezt nem mert megtenni, mert azzal gyanúsíthaták volna, hogy ki akarja lopni a szerencsétlen trónkövetelő fejét és ezért őt is halállal büntették volna.

— **Tűzvizsgálat a juttagyárban.** Az első osztrák juttá-gyár Váci-ut 189. számú telepén, ahol szombaton egy raktár leégett, tegnap tartották meg a tűzvizsgálatot. A tűzvizsgáló bizottság tagjai voltak: *Szilágyi* Lajos kerületi főmérnök, *Scheffer* kerületi mérnök, *Kisteleki* Imre rendőrfogalmazó és *Breuer* Szilárd tűzoltó segédtitisz. A bizottság megállapította, hogy a tűz egy óra után keletkezett a juttarakárban. Munkások csigalépcsőn hordták a padlásra a juttabálokat, amikor egyszerre a felraktározott bálók között tűz támadt. Valószínű, hogy a munkások gondatlansága okozta a veszedelmet. Ugy történelhetett a dolog, hogy valamelyik munkás a zsebéből gyufát ejtett ki, amely lángra lobbant és meggyújtotta a juttaanyagot. A kár 120 ezer korona. A bizottság elrendelte, hogy a raktár munkásait, mielőtt munkába állanak, a felügyelő motozza meg és a náluk talált minden gyúlékony, vagy tüzet okozható tárgyat kobozza el.

— **Harc a padlásán.** Nagykanizsáról jelentik: A szomszédos Pátró kisközségnek véres szeszácziója van. Valami nagyszabású lopás bűntényében nyomoztak Pátrón és környékén már napok óta a csendőrök. Több helyen házkutatást tartottak és tegnap délután is betértek a kisbírónál, aki őket kísérette, egy pátrói parasztgazda házába, hogy azt is átvizsgálják. Az istálló padlásán akarták kezdeni a házkutatást a csendőrök, de ott két fegyveres ember állta el az ajtót. A csendőrök fel-

hívták őket, hogy adják meg magukat. Felelet helyett két hatalmas dörrenés hangzott el a padlón, a két rejtélyes ismeretlen a csendőrökre lött, de mindkét golyó célzott tévesztett. A következő pillanatban aztán eldőrdültek a csendőrök fegyverei is. A padlón levő két parasztember jai kiáltással rogyott össze. Az egyik pár percnyi kínlás után még ott a padlón meghalt, a másik pedig élet-halál között lebeg. A gazda, akinek a portáján történt az eset, semmi felvilágosítást nem tud adni arról, hogy került az istállópadlásra a két ismeretlen ember.

— **Uj személyszállító vonat.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a balatonvidéki vasuton folyó évi október 15-étől Tapolczától Alsóörsig és Veszprémtől Alsóörsig egy-egy új személyszállító vonat helyeztetik forgalomba. Az előbbi vonat Tapolczáról d. u. 5 óra 16 perczkor, az utóbbi pedig Veszprémből este 6 óra 11 perczkor fog indulni. Egyidejűleg, vagyis október hó 15-től megszüntetettnek a Tapolczáról d. u. 5 óra 1 perczkor és az este 7 óra 46 perczkor Alsóörsre, a Balatonfüredről este 7 óra 17 perczkor Alsóörsre, a Veszprémből d. u. 5 óra 20 perczkor Alsóörsre és az Alsóörsről éjjel 10 óra 33 perczkor Veszprémbé induló személyszállító vonat.

— **A Steinhardt Múlató premierjei** ma már eszmér számba mennek. Fényesen igazolta ezt a „Simon te csalsz” című újdonság első előadása. Várakozásteljes érdeklődéssel nézett mindenki a premier elé, nem is csalódott senki, mert maga a bohózat is, de az egybevágó kiittó előadás is a legteljesebb sikert aratták. Harsogó kacaj s ismételt felhangzó tapsvihar kísérte az egymást követő komikus helyzeteket, az ötletes, szellemes szöveg minden mondatát. A műsor többi számai méltó keretként övezik Steinhardt és Gyárfás utolérhetetlen magánműveit.

— **Lelartóztatott vasuti tolvajok.** A rendőrség leartóztatott Cservena Nándor 34 éves és Magyar János 22 éves máv. kocsirozókat, akiket tegnap a rákosi rendező pályaudvaron tetten értek, mikor egy csukorral megrakott kocsi feltörték és megdézsmáltak. A tolvajokat átadták a bíróságnak.

— **Halálozások.** Seyfried Józsefet, a szegedi királyi ítélőtábla volt elnökét, a másodosztályú vaskorona-rend lovagját tegnap temették el nagy részvét mellett; a résztvevők sorában ott voltak a pestvidéki törvényszék, a szegedi ítélőtábla és a budapesti bíróságok képviselői is. Az elhunyt, aki hosszú ideig mint elnök állt a pestvidéki törvényszék élén, kiváló jogász volt. Szegedi ítélőtáblai elnöki méltóságától betegsége miatt vált meg s nemrég vonult nyugalmába. Halála nagy részvétet keltett nemcsak bírói körökben, hanem a nagyközönség körében is.

— **Borzák** Endre szekszárdi református lelkész harminczöt évi lelképásztori működése után meghalt Szekszárdon.

— **Özvegy Antal** Rozália 84 éves korában Budapesten meghalt.

— **Özvegy Janovitz** Teréz, ki szívjósága és jótékony-sága miatt nagy tiszteletnek örvendett, ma 87 éves korában meghalt.

- x Szép a bajusz Hajdusági pedróvel.
- x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.
- x Fodor-féle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

MADAME ANTOINETTE

három napra megérkezett a

Royal szállodába.

A legújabb párisi divatu toaletteket és bluzokat szívesen mutatja be a nagyérdemű hölgyközönségnek, és kéri becses látogatásukat.

!!! Modelleket előnyös áron árusít !!!

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

== Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. ==

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

használatra valódi áldás gyomorhajosoknak és székzsorulásban szenvedőknek

Dr. Harmat Gyula

Tüdőbetegek Rendelőintézete

Budapest, VII., Rákóczi-ut 82. szám.

Tüdő-mellhajok: Tuberkulózis I. és II. stádiumában (vérköpés, tüdő-uscshurut), kitűnő eredménnyel gyógyítanak szérum oltásokkal.

INHALATORIUM. Rendelés d. e. 11-12-ig és d. u. 2-4-ig.

(A betegek 70 százaléka teljesen gyógyul.)

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Hajdu Marcellné** — az Opera tagja. Az Operaház magánénekesnőinek gárdája egy tehetséges és széphangu énekesnővel szaporodott. Tegnap irta alá ugyanis két évre szóló szerződését Hajdu Marcellné, aki a mult évadban nagy sikerrel vendégszerepelt a Fra Diavolo-ban, majd pedig Pamina szerepében Mozart „Varázsfuvola”-jában. A fiatal művésznő állandó működése Operánknál kétségkívül felrészítő hatással lesz a színház repertoárjára, mert amellet, hogy a szubrett-szerepekörben eredményesen fogja érvényesíthetni szép talentumát, lehetővé teszi majd figyelemreméltó kvalitásaival Mozart operáinak intenzivebb kultuszát is.

(*) **Az Operaház első újdonsága.** Az Operában jövő héten kerül bemutatásra Smetana „Dalibor” című három felvonásos dalműve, amely eszerint első újdonsága lesz az új szezonnak. A főpróbát ebből a dalműből hétfőn, a bemutatás előadását pedig a reakövetkező napon, kedden tartják meg. Az opera bemutatását eredetileg Burrián Károlyval tervezték, később azonban elállottak a tervtől és Arányi Dezsőnek osztották ki a czimszerepet. A Wenzig József szövegére irt alkotást Kerner karnagy tanítja be és következő szereposztással kerül színre: Milada — Vasquez grófné, Jutta — Medek Anna, A király — Takáts, Dalibor — Arányi, Veit — Déri. Benesch — Venczell, Budivój — Mihályi, Főbíró — Kárpát. Smetana „Dalibor”-ja, melyet a berlini udvari Operában is csak vasárnap mutattak be először, nem egészen ismeretlen közönségünk előtt, mert hiszen előadta azt nálunk annak idején a király-utcai mulatóban, melynek helyén később a Király-színház épült, a brünni cseh operatársulat, persze szerényebb keretben, mint ahogy azt kedden hallani fogjuk.

(*) **A kormány képviseletének.** Az Országos Képzőművészeti Tanács művészeti bizottsága báró Forster Gyula főrend elnöklete alatt ülést tartott a városi Műcsarnokban és a Nemzeti Szalon kiállítási palotájában. A Műcsarnokban Tornai Gyula orientalista festőművésznak, a Szalonban pedig a gödöllői művészeknek kiállításából választott ki a Szépművészeti Múzeum számára megvásárolandó műveket.

(*) **Nagy Endre kabareja.** Új műsört mutatott be ma Nagy Endre mulató nagyszámú közönségének. Ugy a kuplészámok, mint a két rövid lélegzetű, kisebb igényű új darab tetszett annak a közönségnek, amely állandó kacagással és megújuló tapsal fogadta a czinészek és a szenális magyarzó minden mőkáját. Minden újabb ötlet csak fokozta a jókedvet s ez a jókedv aztán az egész estét vígsággal töltötte be. A közönség az új program minden szereplőjét elismeréssel és tapsal honorálta.

(*) **Az Országos Iparművészeti Társulat** kiállítási bizottsága tegnap ülést tartott a tárgyalások során a bizottság abban állapodott meg, hogy a jövő év tavaszára tervezett kiállításon bemutatni óhajja Maróti Géának a mexikói nemzeti színház számára készített nagy, színes üvegablakát, valamint a színház dekorációjának több részletét, amelyeknek a kiállítás céljára való átengedése érdekében illetékes helyen lépéseket tesz. A kiállítás többi része lakásberendezésekből állana, amelyeknek keretében kizárólag középpáru, 2000-2400 koronánál nem drágább berendezéseket, továbbá néhány munkáslakás típusát állítanak ki. Az 1911. évi turini nemzetközi kiállításon való részvétel ügyében a Gyáriparosok Szövetségének meghívására tartandó értekezletre a bizottság Nádler Róbert elnököt és Györgyi Kálmán igazgatót küldte ki. Azzal az értesítéssel szemben, hogy iparművészetünknek az 1911 évi

római kiállításon való részvételét elejtették, a bizottság álláspontja az, hogy iparművészetünknek ezen a kiállításon való megjelenése mindenképpen kívánatos és az a körülmény, hogy a nemzetközi pályázat után 150,000 lírás díjjal jutalmazták a legjobb, legművészebb urak lakás és az ennek befogadására szolgáló épület tervezőjét, méltán felkeltheti legjelesebb művészeink ambícióját. A társulat illetékes helyen előterjesztést kíván tenni, hogy művészeinknek és iparosainknak az ezen a versenyen való részvétel lehetővé tétessék.

(*) **Tanulók a Műcsarnokban.** A Képzőművészeti Társulat vezetősége ezuton közli a középiskolák igazgatóságaival, hogy a négy felsőbb osztályú növendékek, valamint a felsőkereskedelmi és hasonlórangu szakiskolák tanulói, csoportosan teljesen díjmentesen tekinthetik meg Tornay Gyula orientalista festőművésznak a kiállítását. A látogatást azonban írásbelileg előzetesen be kell jeleníteni a titkári hivatalnak.

FŐVÁROS.

(*) **Himlőesetek a fővárosban.** Két reggeli lap mai száma a fővárosban uralkodó himlőjárványról ír és a cikkben a hatóságot azzal vádolja, hogy a himlőeseteket eltitkolja és a fertőző bajjal szemben felületesen jár el. Minthogy e merőben téves adatok alkalmasak lehetnek arra, hogy a közönség nyugalmát zavarják, a tisztii főorvosi hivatal szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a lapokban is megjelent összesen nyolcz esetben kívül valódi himlőbetegedés nem fordult elő. A betegeknek kórházba szállításánál s a fertőtlenítésnél pedig a főváros illetékes hatósága a legnagyobb lelkiismeretességgel járt el.

Dr. Gerlőczy Zsigmond egyetemi magántanártól, a székesfőváros Szent László kórházának főorvosától a következő értesítést vettük:

Két fővárosi napilapnak mai számában „A fekete himlő Budapesten” című közleményben foglalt vádakra vonatkozóan kijelentem, hogy a himlős betegek a Szent-Gellért kórházban teljesen különálló pavillonban ápoltnak, ruháik, szennyezett fehérneműik és ágyneműik a legszigorubb óvintézkedések betartásával külön kezeltek, élelmiszereik, gyógyszerrel való ellátásuk hasonlóképpen a legmesszebbmenő óvatossággal történik. Az orvosnövendékek orvosi köpenyben és sapkában mennek be a himlősök körtermébe és a kórházból való távozuk előtt alaposan megmosakodnak. Azokat az orvosnövendékeket, akik 8 évnél régebben voltak beoltva, személyesen újra oltottam s az az orvosnövendék, aki megkapta a himlőt, s aki különben utoljára tizenegy évvel ezelőtt oltatta magát, nem fekete himlőbe esett, hanem a himlőnek legenyhébb alakjában: himlőcsben (variolois) betegedett meg és teljesen jól érzi magát. A négy cigánygyermeken és az újságokban is közölt három nőbetegen kívül mai napig egyetlen újabb eset sem fordult elő.

(*) **A városi gázgyár.** A városi gázgyár előkészítésére megtesznek mindent, hogy a város akadály nélkül átvehesse a gázgyárat és zavartalanul folytathassa az üzemet. Heltai Ferencz igazgató előterjesztést tett a szénszállítás biztosításáról, egy új gáztartó fölállítására és a vízgázgyár megépítésére. Az előterjesztést holnap délután tárgyalja a gázgyári bizottság.

(*) **Az óbudai villamos.** Az óbudai villamosvasutat a helyi érdekű vasut filatorigáti állomásáig akarják meghosszabbítani. A másfél kilométer hosszú vonalnak ma tartották meg a közigazgatási bejárását. A bizottság a terveket a bejárásán megállapította.

Ha gyermekét

egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, adjon neki dr. Hommel-féle Haematogent! Óvás! a Dr. Kommei nevet hangsúlyozni kell!

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 80 fillér.

SPORT.

Budapesti őszi meeting.

— Tizenketedik nap. —

Még az utolsó nap is nagyon szép mezőnyököt gyűjtött minden egyes futamban startjához s izgató finishekben gyönyörködhattunk. Favoritok és outsiders felváltva győztek, de azért túlságosan elhanyagolt ló nem haladt át elsőnek a célkarikán.

A legszebb versenyek egyike volt a nap főszámát képező *Lovaregyleti díj*, melynek szép tiszteletdíjért és 16.000 korona díjazásáért öt telivér vette fel a küzdelmet. A próbagaloppnál *Lángoló* nagyon kedvező benyomást gyakorolt, míg *Kottingbrunn* mintha nem lett volna teljesen top formájában. Hamarosan sikerült start után *Papuschős* vette át a kalauz szerepét *Kottingbrunn* előtt, harmadik helyen *Palotás*, míg *Lángoló* negyediknek galoppozott. A helyzet nem változott semmit egészen az egyenesbe fordulóig, ahol tömörül a mezőny és *Lángoló* javít helyzetén, azonban *Kottingbrunn* is előre igyekszik és elhagyja a vezetőt. Jóval a táv előtt *Lángoló* a barriér mellett erősen szorítja *Kottingbrunn*-t, melyet már erélyesen kell lovagolni. A távnál el is hagyja *Kottingbrunn*-t és nagy speeddel halad a cél felé. Lovasa biztatására *Kottingbrunn* még próbálkozik utolérni *Lángolót*, de eközben úgy látszik, hogy egy pillanatra megtagadja az engedelmességet és végeredményben egy hosszal verve marad. *Papuschős* öt hosszal harmadik, *Palotás* negyedik és *Stixenstein* mindvégig utolsó. A közönség élénk ovációkban részesítette a teljes tudását kifejtő belföldi jockeyt: Szentét, a győztes lovasát. *Papuschős*, mint *Kottingbrunn* vezető lóva szerepelt s Rothschild-színekben szaladt.

Részletes eredmény a következő:

I. *Beaten handicap*. Díj 3000 korona. Táv 1500 méter. 1. Szemere M. 3é sm *Palatinszki* 50 és fél kg (Dyck). 2. Negropontes Gy. 3é pm *Munster* 57 és fél kg (Hewitt). 3. Rohonczy G. 3é stpm *Rengeteg* 52 kg (Pretzner). Futottak még: *Golf* (Baumgartner), *Goldregen* (Janek), *Pipere* (Cockeram), *Savoury* (Jones), *Medardus* (Broadwood), *Klárás* (Izményi). Egy hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. — Tot.: 10:34, 20:30, 33, 49. Könyvfogadások: 2 és fél *Munster*, 3 és fél *Palatinszki*, 4 *Pipere* és *Savoury*, 6 a többi.

II. *oszl. eladó-verseny*. Díj 3000 korona. Táv 1400 méter. 1. Dávid E. pk *Jungfer* 49 és fél kg (Pretzner). 2. Szemere M. pm *Ibykus* 53 kg (Dyck). 3. Lossonczy Gy. pk *Mortola* 51 és fél kg (Vivian). Futottak még: *Tintoretto* (Lukács), *Egerton* (Peschka), *Isis* (Sass), *Soudan* (Pusztér). Egy és fél hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:24, 20:23, 30, 25. Könyvfogadások: 2 *Jungfer*, *Mortola*, 5 *Tintoretto*, *Isis*, *Soudan*, 10 *Ibykus*.

III. *Lovaregyleti díj*. Díj 16.000 korona. Táv 2500 méter. 1. Szemere M. 5é pm *Lángoló* 65 és fél kg (Szente), 2. Oroszvári ménés 4é pm *Kottingbrunn* 65 és fél kg. (Janek), 3. Geist G. 3é sm *Papuschős* 56 kg (Ulrichshofer). Futottak még: *Stixenstein* (Miles), *Palotás* (Hewitt). Egy hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:27, 24. Könyvfogadások: 1 *Kottingbrunn*, 2 *Lángoló*, 5 a többi.

IV. *Nursery beaten-handicap*. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Dávid E. sk *Pesztónka* 60 kg (Pretzner). 2. Geist G. pm *Rákos* 47 és fél kg (Ulrichshofer). 3. Novotny L. sk *Kuluri* 52 kg (Dyck). Futottak még: *Osmonda* (Martinkovich), *Memi* (Hewitt), *Bonaccident* (Vivian), *Beauty Spot* (Heidt), *Locarno* (Fries), *Noroc* (Baumgartner), *Bánk bán* (Broadwood), *Volga* (Cockeram), *Lady Love* (Jones), *Viránka* (Miles), *Gardone* (Smutny), *Merion* (Peschka). Egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:53, 20:46, 19, 87. Könyvfogadások: 2 *Locarno*, 5 *Volga*, 6 *Pesztónka*, *Memi*, *Merion*, 8 *Kuluri*, *Bánk bán*, *Lady Love*, *Viránka*, 10 a többi.

V. *Eladó két évesek handicapja*. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Bamberger I. pk *False* 51 kg (Cockeram). 2. Jankovich-B. Gy. pk *Minck* 53 és

fél kg (Krouzil). 3. Mr. Redgrey pk *Dunciad* 48 és fél kg (Broadwood). Futottak még: *Formosa* (Dyck), *Lady Bird* (Pretzner), *Gertrud* (Fries), *Rose of Sorrent* (Paul), *Michoacan* (Hobbs), *Dóri* (Miles), „1000” (Baumgartner), *Royal Mary* (Vivian). Egy hosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:92, 20:50, 70, 53. Könyvfog.: 2 és fél *Lady Bird*, 3 *Dóri*, 5 *Dunciad*, 6 *False*, *Minck*, 7 *Royal Mary*, 8 „1000”, 12-16 a többi.

VI. *Eladóverseny*. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Szemere M. 3é sk *Mi ez* 55 és fél kg (Dyck), 2. Rohonczy G. 4é pk *Belle Reine* 57 és fél kg (Földi), 3. Egyedi L. 4é sm *Sonnwendstein* 56 kg (Miles). Futottak még: *Ambrosine* (Sass). Fél hosszal első, három hosszal harmadik. Tot.: 10:16, 20:22, 24. Könyvfogadások: 2 és fél *reá Mi ez*, 3 *Belle Reine*, 6 a többi.

Rendelészerűen készült

mindenfajta

felöltő,
télkabát,
városi bunda,
gazdasági bunda,
gyászruha,
szalonruha

a legjobb angol kelmékből, divatos szabásban, jutányos árak mellett állandóan van raktárunkon, nagy választékban.

Deutsch F. Károly és Tsa

férfiruha-szabók

IV., Ferencziek-tere 2. sz.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az agyonlőtt földbirtokos. A múlt év nyarán országos feltűnést kellett az az összekocczzanás, amely Marosvásárhely közelében *Giacomuzzi Virgil* vásárhelyi földbirtokos és *Pártos Gyula* odaváló vállalkozó mérnök között lefolyt és amely *Giacomuzzinak* megölésével végződött. A sajnálatos ügy két főszereplője már régebb idő óta ellenséges viszonyban volt és mikor egy nyári nap délutánján szemközt jöttek egymással, *Giacomuzzi* kocsijáról leszállt a szintén kocsin jövő *Pártosnak*:

— No, most leszámolunk, zsidó!

Pártos erre leszállt kocsijáról és megfogva *Giacomuzzi* lovainak fékjét, megállásra kényszerítette a földbirtokos kocsiját. *Giacomuzzi* ekkor korbácsával végig suhintott *Pártos* arcán, aki a kocsiról lerántotta ellenfelét. A két régi ellenség ezután összeverekedett és mikor már a földön hemperegtek, mindketten kirántották revolvereiket. *Pártos Gyula* fegyvere előbb sült el és a földön fekvő *Giacomuzzi* szíven találva holtan maradt a helyszínen. *Pártos* nyomban jelentkezett a marosvásárhelyi kir. ügyészségnél, amely nyomban letartóztatta a mérnököt és ellene gondatlanságból elkövetett emberölés vétsége miatt emelt vádat. A mérnök egy hónapnál tovább volt vizsgálati fogságban.

A marosvásárhelyi esküdőbiróság büntőnek mondotta ki a vádlott mérnököt a vádbeli cselekményben, mire az eljáró bíróság *Pártos Gyulát* az enyhítő szakasz alkalmazásával egy hónapi fog-

házra ítélte, ezt azonban a vizsgálatban eltöltött fogsággal kitöltöttnek vette. Az ítélet ellen a kir. ügyészség semmisségi panaszszal járult a kir. Kuriához. A kir. koronaügyészség most arról értesítette a legfőbb bíróságot, hogy a kir. ügyészség által bejelentett semmisségi panaszt nem kívánja fentartani, minélfogva a kir. Kuria a semmisségi panasz hiányában nincs abban a helyzetben, hogy az érdekes bűnperrel foglalkozzék. *Dr. Tárján Mihály*, a vádlott mérnök védője, ma értesült a koronaügyészség elhatározásáról és nyomban értesítette erről a vádlott *Pártos Gyulát*.

§ *Dr. Singer Armin* szabadlábon. A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírója sikkasztás bűntette miatt letartóztatta *dr. Singer Armin* fővárosi gyakorló ügyvédet. A letartóztatott ügyvéd hiába kérelmezte szabadlábra helyezését, egy a vizsgálóbíró, valamint a vádtanács fenntartotta előzetes letartóztatását. Ekkor *Singer Armin dr.* ovadékok letétele ellenében kérte kibocsátását. A törvényszék vádtanácsa a múlt szombaton 10.000 korona ovadékok ellenében elrendelte *Singer dr.* szabadlábra helyezését. *Singer* azonban nem tudta készpénzben előkeríteni s csak hosszas utánjárással tudták hozzátartozói jelzálogi biztosítás útján az ovadékok megszerezni. Miután ezen jelzálogilag biztosított ovadékokat ma a kir. ügyészség elfogadta, *dr. Singer Armin* délután egy órakor szabadlábra került. Sikkasztási bűnügyében azonban tovább folyik a büntetővizsgálat.

§ *Kardalos és kardalosnő*. Ez év január havában lefolyt operaházi sztrájk alkalmával az énekkar bojkott alá vette *Sándori Ilona* kardalosnőt, mint sztrájktrórt. *Sándori Ilona* ezt a mozgalmat a négyesbizottság egyik tagjának, *Moór Pálnak* tulajdonította, akivel már régóta ellenséges viszonyban állott. *Sándori*, hogy a bojkott ellen védekezessen, bevádolta *Moór Pált*, akit az Operaház igazgatója szerződésének megszegéseért el is mozdított állásából. *Moór Pál* erre rágalmozás miatt büntető feljelentést tett *Sándori Ilona* ellen, akit a büntető járásbíró el is ítélte. A büntető járásbíró ítélete ellen beadott felebbezéseket ma tárgyalta a büntető törvényszék felebbezteli tanácsa *Tóth Ernő* táblai bíró elnöklelte alatt. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után a járásbíró ítéletét megváltoztatva, *Sándori Ilonát* csupán becstelenséget és vétségért ítélte el, tekintettel szorult anyagi helyzetére, husz korona pénzbüntetésre, nemfizetés esetén egy napi fogházra. Az ítélet jogerős.

§ *A katonaszöktető*. *Lengyel Elemér*, az Egerben állomásozó 60-ik gyalogezred közlegénye nagyon megunta a katonai szolgálatot. Amikor márczius elején *Róth Izidor* nevű faczér bádogossegéddel megismerkedett, igen panaszkodott rossz sorsa miatt. Elmondotta, hogy vagy megszöki a katonaságtól, vagy föbelövi magát. *Róth Izidor* megtudta a katonától, hogy 2400 koronáról szóló takarékpénztári könyve van. Lebeszélte tehát *Lengyelt* az öngyilkosságról és azt ajánlotta neki, hogy szöki meg a katonaságtól, ő majd segítségére lesz. *Lengyel* átadta a takarékpénztári könyvet *Róthnak*, aki feljött a fővárosba, márczius 7-én felvette a pénzt és táviratot küldött Egerbe a 60-ik gyalogezred parancsnokságának. Azt sürgönyözte *Lengyelnek* édesanyja nevében, hogy menjen rögtön haza, mert az anyja haldoklik. A távirat alapján az ezredparancsnokság néhány napi szabadságot engedélyezett *Lengyelnek*, aki feljött a fővárosba. Itt várta már *Róth Izidor*. A szöki katonát ruhát cserélt és *Róthtal* együtt *Berlinbe*, onnét pedig *Hamburgba* utazott. *Róth* az elutazása előtt kikötött magának 800 korona jutalmat a szöktetésnél való közreműködésért. Azt is megígérte *Lengyelnek*, hogy *Hamburgban* hajóra segíti, bár nincs is utlevele és kimehet *Amerikába*. Ez sikerült is, *Lengyel* az új hazába utazott. *Róth Izidor* pedig vissza utazott a fővárosba és jelentkezett *Lengyel Elemér* néven a hadkiegészítő parancsnokságnál, csak azért, hogy a szövevénynek *Amerikába* jutását biztosítsa. A hadkiegészítő pa-

Szén, kokszt, téli fűtéshez

briket és antracit

a pontos szállítás érdekében későbbi há-

táridőkre már most rendelendő.

Telefon: detail: { 164 Interurban.

75-29.
26-27.

Radnay Károly

Budapest, Uaczi-körut 78. &

Sürgőnyezim: ANTRACIT Budapest

rancsnokság letartóztatva és a helyőrségi fogházba kísértette. Csak később derült ki, hogy a letartóztatott nem azonos a megszökött katonával. A katonai hatóság ekkor büntető feljelentést tett Róth Izidor ellen. A kir. ügyész közokirathamisítás és a büntető törvénykönyv 454. szakaszába ütköző véderő elleni vétség miatt vádiratot adott be a letartóztatott Róth ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék Toldi bíró elnökségével ítélkező tanácsa. A tárgyaláson Róth Izidor töredelmesen beismerte bűnét és részletesen elmondta, hogy a 400 korona jutalom fejében miként segédkezett a katonaszöktetésnél. Dr. Strache kir. ügyész vádbeszéde és dr. Bognár Mátyás védelme után a bíróság Róth Izidort bűnösnek mondta ki közirathamisítás és véderő elleni vétségben és ezért összbüntetésül egy évi fogházzal sújtotta. Az ítélet ellen a vádlott és az ügyész felebbezték.

§ A bécsi hódoló felvonulás utóélete. Az 1908. évi bécsi jubiláris hódoló felvonulás kudarcza most másodszer foglalkoztatta a bíróságot. Ezúttal Schuhmayer osztrák képviselő és városi tanácsos áll a törvényszék előtt, akit Glotzberg Imre városi tanácsos, Doleschall Tivadar építész, Urbán József műépítész és Horwitz Emil író becsületsértésért pörölt be, mert Schuhmayer azt mondta rólok, hogy rendezeket hajhásztak, csak azért agitáltak a jubiláris diszfelvonulás mellett, Horwitz Emil hírlapírót pedig azzal is meggyanúsította, hogy a közérdekű ünnepet pénzért portálta a sajtóban. A mai tárgyaláson Schuhmayer védője azzal a váddal iparkodott hangulatot kelteni a vádlott mellett, hogy a felperesek elvétették a számítást: abban bizakodtak, hogy a képviselőház nem fogja felfüggeszteni Schuhmayer mentelmi jogát s így az ügy nem kerül tárgyalásra, ők tehát olyan színben fognak fölteni, hogy igaztalanul gyanúsította őket Schuhmayer, de az immunitás miatt nem torolhatják meg rajta a jogtalanságot. Csakhogy a képviselőház ülészaka bezárult s így a képviselő mentelmi joga önmagától megszűnt. Védence nyugodt lelkiismerettel állja a pört és bizonyítani kíván. Dr. Starkl a vád képviselőjében azt válaszolta, hogy kliensei nem félnek a bizonyítástól s maguk is kívánják a legszélesebb alapon a bizonyítékok előterjesztését, csak annyit kíván megjegyezni, hogy a hódoló felvonulás rendező-bizottságának egész adóssága, amely 100.000 koronát tett ki, törlesztve van és ha a város a kilátásba helyezte 100.000 koronát tényleg folyósította volna, nem kerekedett volna botrány ebből a magasztos és hazafias ünnepből. Megengedi, hogy az ülések a tribünökön eleinte nagyon drágák voltak s aztán olcsón, sőt ingyen is adogatták a tribünjegyeket, de erről a rendezőbizottság nem tehet, mert a jegyek eladásával egy vállalkozót bízott meg a rendezés. Végül még megjegyezte dr. Starkl, hogy 1908. áprilisáig nem vezettek üzleti könyveket s a maga részéről is kérte a bizonyítás megengedését.

A bíróság rövid tanácskozás után úgy határozott, hogy helyet ad a bizonyítékok előterjesztésének, csak azokat a bizonyítékokat zárja ki, amelyek a tribünülésekre vonatkoznak.

Az első tanu, gróf Wilcesek János, a hódoló felvonulás rendező-bizottságának diszelnöke elmondta az ünnep eszméjének keletkezését. A rendező-bizottság tagjai éjjel-nappal fáradoztak, hogy a hódoló felvonulás valóban méltó legyen a nagy alkalomhoz s még akkor senkinek sem lehetett sejtelve, hogy az ünnepség deficitel fog járni.

— Hogy a szép ünnep deficitet eredményezett — folytatta gróf Wilcesek — annak hírlapíró barátaim az okozói, akik engem cserbenhagytak. Közvetlenül a hódoló felvonulás előtt néhány nappal ugyanis egy-két lapban az a hír jelent meg, hogy a munkások meg fogják oszromolni a tribünöket. Ez a hír aztán a külföldi sajtót is megjárta s ennek köszönhetjük, hogy a jegyek sehogy

sem akartak kelni. Mindenki attól félt, hogy a munkások csakugyan meg fogják rohanni a tribünöket és a külföldi vendégek el sem jöttek, de a vidékről is hiába vártunk közönséget. Így érthető, hogy a jegyek eladása olyan siralmas eredménnyel végződött.

Délután három óraker a tárgyalást megszakították.

§ Leánykereskedéssel vádolt városi tisztviselő. Csoór Gáspár hírlapíró, a Fiumei Ujság volt szerkesztője ellen Superinó Menótti fiumei városi tisztviselő rágalmozási és becsületsértési sajtópert indított azok miatt a közlemények miatt, amelyeket Csoór a Fiumei Ujság 1907. évi április 21-én és 22-én megjelent számaiban Superinóról írt. A többiek között azt írta, hogy ez a városi tisztviselő Schwarz nevű kerítőasszony szolgálatában áll és hogy leánykereskedéssel foglalkozik. A panaszos hivatalnok vádirata ellen Csoór Gáspár védője, ifj. dr. Székely Dezső után kifogásokat adott be. Ezekben azt vitatta, hogy nem tud védekezni a vádirattal szemben, mert a vádirat nincs a büntető perrendtartás szabályainak megfelelően szerkesztve. A védő kifogásait ma tárgyalta a vád tanács, amely helyt adott a kifogásoknak és utasította a panaszoszt, hogy 15 nap alatt szabályszerű vádiratot nyújtson be, különben a bíróság az eljárást meg fogja szüntetni.

§ A szeszlegény Othello. Szani Sándor szénkőhordó napszámos 1907. év nyarán megismerkedett Szauer Anna 18 éves nyomdászleánnyal, ki iránt szerelmre lobbant. A leány Szani érzelmeit viszonozta és eleinte boldogan éltek közös háztartásban a leány néjével, Román Sándornéval, ki viszont Pintér József bádogoslegénnyel élt együtt. Később Szauer Anna lassanként elhidegült Szani iránt. A legény ezt észrevette és kedvese eljárása felett végtelenül elkeseredett. A szerelmföltés szenvedélyétől elvakított Szani forgópisztolyt vásárolt. Március 18-án amint hazament, észrevette, hogy a konyha mellett levő szobában Anna tartózkodott egy férfival, Boros Brindus Mihályival, a szocialista agitátorral. Szani erre elment és a kapu előtt lesbe állott. Mikor Borost távozni látta, ismét felment Szauerék lakására, ahol a két testvért a konyhában találta. Alig hogy Szanit megpillantották, mindketten rárivalltak, sértegetni kezdték és szemére hányták, hogy napszámos léteire hogy mert házasságra gondolni. Szani most már nem bír uralkodni magán. A nála levő forgópisztolyval kedvesét föbelőtte, aki félóra múlva meghalt. Ezen tényállás alapján az ügyészség gyilkosság büntette miatt emelt vádat Szani ellen, kit a budapesti büntető törvényszék esküdtbírósa erős felindulásban elkövetelt s rögtön végrehajtott szándékos emberölés büntetésében mondott ki bűnösnek s ezért hatévi fegyházra ítélte. A vádlott semmisségi panaszával ma foglalkozott a Kuria III-ik büntető tanácsa. Miután az előadó bíró a per anyagát részletesen ismertetve, a vádlott védője dr. Szegheő Gábor terjesztette elő a védelmet és kérte a nagyszámu enyhítő körülmények fenforgására való tekintettel az enyhítő szakasz alkalmazását. A Kuria hosszas tanácskozás után a semmisségi panaszt elutasította.

§ Szerelmi dráma. Zauchner Róza altenbergi születésű huszonöt éves szobaleány szerelmi viszonyt folytatott Pálfi Jenő mézárósságával, aki megígérte neki, hogy nőül fogja venni. A leány hitt a mézárós legény ígéretének s a kötendő házasság reményében szívesen adott kölcsönöket kedvesének. Ez év elején azonban Pálfi Jenő elhidegült a leány iránt s midőn ez sürgette az esküvő napját, mindig kitérő választ adott. Pálfi Jenő magaviselete annyira elkeserítette Zauchner Rózát, hogy ez év április 25-én este 9 óraker Pálfi Jenőt Aradi-u. 29. sz. alatti lakásán revolverrel fejbe lötte. A szerencsétlen ember még azon éjjel meghalt a Rókus-kórházban, ahova a mentők szállították be. Zauchner Rózát ma vont a felelősségre a büntető törvényszék esküdtbírósa dr. Mikovich bíró elnöke alatt. A tárgyaláson a vádlottnő beismerete, hogy nagyfoku elkeseredésében rálőtt kedvesére. Dr. Nagy Béla kir. ügyész vádbeszéde és dr. Balogh Imre védelme után az esküdték nem bűnösnek mondották ki a vádlottnőt, akit ezen fel-

mentő verdikt alapján a törvényt alkalmazó bíróság is felmentett és nyomban szabadlábra helyezte. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG.

A Fertő lecsapolásának nehézségei. Évtizedek óta van már fölshinen a Fertő lecsapolásának nehéz kérdése, melyet részint az érdekltség közönyösége, részint a pénzihiány, részint pedig a tó viz viszonyainak kiszámíthatatlan volta nyújtott el ennyire. A lecsapolási munkálatokat legutóbb már a földmivélsügyi kormány vette kezébe. A munka meg is indult. A napokban azonban a Fertő-csatorna ásása alkalmából az építő vállalkozó munkásemberei kellemetlen felfedezésre jutottak. Eddig ugyanis azt hitték és az egész munkálat ebből a fellevelesből indult ki, hogy a Fertőnek puha a talaja. Most azután kiltnt, hogy a tó feneké 15—30 czenlíméter vastagságu mészkőrétegből áll, minek következtében a vájó gép kerekéi sorban mondják fel a szolgálatot. Ily körülmények közt a Fertő-csatorna elkészítése jóval többbe fog kerülni az előirányzott összegnél és a földmivélségi miniszter már kiküldötte az egyik szakközegét a helyszínére az ügy megvizsgálása végett. A munkálatok megakadása természetesen nagy meglepetést keltett a társulatnál, ahol mindenre inkább számíthatnak, csak arra nem, hogy a Fertőnek köböl legyen a feneké. Az is igaz azonban, hogy műszaki szempontból kissé furcsa, hogy ilyen nagyszabásu munkálatokba belefogtak anélkül, hogy előzetes talajvizsgálatot eszközöltek volna.

Kereskedők gyűlése Beszterczén. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés kolozsvári kerülete folyó hó 10-én tartotta évi közgyűlést Beszterczén a tagok rendkívüli érdeklődése mellett. Az ülést Laurentzi János alelnök vezette, kinek megnyitó beszéde után Tamási István központi alelnök intézett buzdító szavakat a jelenvolakhoz. Utána dr. Szende Pál főtitkár tartott előadást a kereskedelem feladatairól. Majd Vargha László titkár terjesztette elő az évi jelentést, Tatay Sándor jegyző pedig a számadásokat, amelyeket egyhangulag elfogadtak. A gyűlés után 150 terítékű banket volt.

A magyar városok kölcsönéi. Ismételtlen megemlékeztünk már arról, hogy a nagyobb vidéki városok beruházási szükségleteik megvalósítására alaposan kihasználták a pénzpiacz idei kedvező helyzetét és hitelszükségleteiket kölcsönök felvételével tömegesen elégettették ki. Az e körbe vágó legutóbbi kimutatásunk óta előfordult mozgalmakról „A Hitel“ a következő kimutatást közli:

Békésvármegye 1,400.000 K kölcsönét, melyet közúti építkezésekre a Pesti Hazai Első Takarékpénztárból vesz fel, a kereskedelmi miniszter jóvá hagyta. — Debreczen város több milliós kölcsönt akar felvenni beruházási célokra, de egyelőre csak 500.000 K-t vesz fel a legsürgősebb kiadásokra a nagy kölcsönnek a terhére. — Cegléd város elhatározta, hogy 1,325.000 K beruházási kölcsönét a Pesti Hazai Első Takarékpénztártól veszi fel 50 évre 5.5%-os annuitás mellett 95½%-os árfolyamon, 3% stornódij kikötésével és 1% folyósítási jutalék levonásával. — Hódmezővásárhely 647.000 K beruházási kölcsönét szintén a Pesti Hazai első takarékpénztárral kötötte meg. — Kolozsvár város közgyűlése elhatározta, hogy 1,200.000 korona kölcsönt vesz fel, amiből elsősorban a csatornázást építik ki, továbbá vágóhidat építenek. — Nagybecskerek város képviselőtestülete elhatározta, hogy kövezési célokra a Magyar jelzáloghitelbanktól 200.000 korona törlesztéses kölcsönt vesz fel. — Nagyvárád város 4,350.000 korona kölcsön ügyében megállapodott a Pesti magyar kereskedelmi bankkal, a Magyar jelzáloghitelbankkal és a Pesti hazai első takarékpénztárral. Eszerint a város 65 évi törlesztésre vette volna fel a kölcsönt. ellenben a belügyminiszter csak 50 évi törlesztést engedélyezett. A város két ízben is kérte a 65 évi engedélyezését, míg a belügyminiszter feltétlenül ragaszkodott az álláspontjához és hangsúlyozta, hogy csak 50 éves törlesztés esetén számíthat a város kormányhatósági hozzájárulásra. Így tehát

TÉLIKABÁT 35, selyem vagy angol, béléssel 45, prima ölt. vagy átmeneti kabát 30 frt.

Csakis mérték szerint, első-rangu kivitelben
Angol készpénzrendszerű őrizzabóttermek
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV., Belváros.
Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett — Telefon 118-58.

uj tárgyalások szükségesegek, miért is Nagyvárad városa arra kérte a pénzügyeket, hogy az október 1-én lejárt ajánlatot hosszabbítsák meg október közepéig, mire a három intézet nagy előzékenységgel október 30-ig hosszabbította meg ajánlata határidejét. — **Sátoraljujhely** városa a pénzügyek kölcsönajánlatát drágának találta, de utóbb mégis meggondolta a dolgot és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal megkötötte az 1.400.000 K-s kölcsönt, melyet 50 év alatt 5.35%-os annuitással fizet vissza. Ebből az összegből 800.000 koronát a város csatornázására, 100.000 K-t polgári fiúiskolára, 75.000 K-t a vízvezeték kibővítésére, 30.000 K-t a régi kórház javítására, 35.000 K-t az új vásártér karbantartására és 10.000 K-t a főgimnázium játéktérjére fordít. — **Székesfehérvár** város törvényhatósági bizottsága a Pesti Hazai Első Takarékpénztártól 1.200.000 K kölcsönt vesz fel 96%-os árfolyamon 50 évre 5.35%-os annuitás mellett. A kölcsön függő kölcsönök rendezésére és beruházásokra. szükséges **Szolnok** város a Magyar Országos Központi Takarékpénztárral tárgyal 2 millió K kölcsön ügyében, míg Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 500 mezőgazdasági munkásház építésére — amiből 120 már készen is van — 700.000 korona törlesztéses kölcsön felvételét határozta el és a törvényhatósági bizottság az alispánt bízza meg azzal, hogy e kölcsön ügyében a fővárosi pénzügyekkel tárgyaljon. — **Ujvidék** város a fővárosi pénzügyekkel 10 millió kölcsönre vonatkozó ajánlatát nem fogadta el, hanem a polgármestert Bécsbe küldötte, hogy az osztrák pénzügyektől kérjen kedvezőbb ajánlatot. Ugy látszik, a polgármester kiküldetése nem volt eredményes, mert a város újból felkérte a fővárosi pénzügyeket, hogy 5 és 10 millió kölcsönre tegyenek neki ajánlatot. — **Végül Zólyom** város képviselőtestülete elhatározta, hogy az építendő villamosmű költségeire a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól 570.000 K kölcsönt vesz fel.

A pénzpiacról. A nemzetközi pénzpiacok ma a német bank egy százalékos kamatlábemelésének hatása alatt állottak. A legtöbb nyugati állam megérezte a magánkamatlábmozgalomban is a hatást. Az angol pénzpiacra a pénz megdrágult, magánpénz 3 százalékra kapható. Ebből sokan az angol bank újabb kamatláb emelésére következtettek. Jól értesült londoni körökben azonban azt hiszik, hogy az angol bank ezen a héten csak az esetben emeli fel a kamatlábat, ha nagyobb mennyiségű aranyat vonnának el a bankból. Ellenben a svéd jegybank már tegnap nyomban a Berlinből érkezett hír hatása alatt felemelte rátáját 4 és fél százalékra. A francia bank egyelőre nem tervezi a kamatláb megváltoztatását. Hogy az Osztrák-Magyar Bank nem használja-e fel a német példát arra, hogy kamatlábemelését gyarapítsa, az még legalább is kétséges. Annyi bizonyos, hogy sem a bank jelenlegi helyzete, sem a budapesti és bécsi pénzpiacok szükségletei nem teszik indokoltá a kamatláb felemelését.

A Dunántúli szőlősgazdák fozszogatója. Tudomására jutott a földművelésügyi minisztériumnak, hogy a Dunántúli egyes borvidékeken, különösen a Somlyó vidékén, a Balaton mellékén, veszedelmes szélhámós károsítja a szőlősgazdákat. Egy ember járja be ezeket a vidékeket, kiadván magát hol Dus Antal tapolcai vanczellér iskolai igazgatónak, hol Kecskeméti Géza kecskeméti igazgatónak, másutt pedig Rác Sándor főfelügyelő neve alatt jelentkezik a szőlősgazdákkal borokra alkuszik, a kisgazdáktól pedig kisebb-nagyobb előlegeket szed fel. A szőlősgazdák jól teszik, ha a különböző nevek alatt jelentkező szélhámóst igazolásra szólítják fel s átadják a hatóságnak.

Osztrák kereskedők a magyar tarifa-mozgalom ellen. Kellemetlen viszhangja támadt Bécsben annak az erélyes mozgalomnak, melyet a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara szervezett az ellen az alattomos támadás ellen, amelyet az osztrák tarifá-emeléssel Bécsben készítettek ellenünk. Az osztrákoknak sehogysem tetszik, hogy mi nem nézzük ölbe tett kezzel a hitvány támadást és tiltakozó gyűlésekre készülnek a magyar védekezés ellen. Ami igazán komikus dolog, de jellemző is a mi szomszédainkra.

A Magyar Gazdaszövetség választmányi ülése. A Magyar Gazdaszövetség a nyári szünet után most tartotta meg első igazgató-választmányi ülését **Kodolányi** Antal elnöklété alatt. Elhatározták a román kereskedelmi szerződés ügyében a földművelésügyi miniszterhez felterjesztés intézését abban az irányban, hogy a gazdák rovására a balkáni szerződésekből további engedményeket ne tegyen a kormány. Felir továbbá, hogy a gazdasági iskolákban a mezőgazdasági szociálpolitika és szö-

vetkezettan rendes tantárgy legyen. Elhatározták továbbá, hogy november második felében országos középirtokos értekezletet hív össze a Szövetség, melyben a földtehermentesítést; továbbá a termelés és értékesítés fejlesztésének módjait, szoval azon módozatokat fogják megbeszélni, amelyekkel a középosztályt újra talpra lehetne állítani.

TÖZSDÉK.

BUDAPESTI ARU- és ERTEKTOZSDÉ.

Gabonatözsde.

Budapest, október 12.

A készáruipiaczon ma szilárd volt az irányzat. A kontremin-párt ma is folytatta a gabona-börzén fedező vásárlását s így a szilárdság sokkal intenzivebb volt, mint tegnap, bár a hétfői üzlet folyamán is lényegesen drágult a buza ára. A szilárdság oka elsősorban technikai, mert az áruhiány következtében a kontremin, bármennyire iparkodik is, nem tud eleget tenni szállító-kötelezettségének. Földözti tehát angazsmánját, ami eladók hiányában csakis folyton dráguló ár mellett lehetséges. A mai intenzív szilárdságnak másik oka, hogy a külföldi származású búzából is csökkent a kínálat és hogy a malmok, jóllehet nem mutatnak különösen élénk vételkedvet, ma nyolczvan kilogrammos tiszavidéki búzáért harminczkorona huszonöt fillért fizettek, olyan árat, amely már rég nem fordult elő a budapesti piacon. Elkelt mintegy 20.000 q buza, a tegnapiaknál 10-35 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 30.25 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 27.40 korona 76 kilós szerb, úszkös búzáért.

Egyéb gabonaneműek közül a rozs 20 fillérrel drágább, a zab szilárd, a tengeri nyugodt, az árpa tartott. Forgalomba került 1800 q rozs 19.54-19.70 koronás áron, 200 q luczerna 168 koronás áron, 1400 q árpa 14.55-14.60 koronás áron, 900 q zab 15.04-15.80 koronás áron és 200 b tengeri 14.80 koronás áron. A határidőpiaczon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán folytatódagos fedezésekre, amelyek időközönként meglehetősen sürgős jelleget öltöttek, csak még jobban szilárdult az irányzat és még tovább emelkedtek az árfolyamok és különösen az októberi buza jóval túlhaladta a 29.-- koronás jegyzést is. Az októberi ügyletekre ma, keddi nap lévén, nem volt felmondás, mivel a szállítási határnap vasárnapra esne. Az októberi buza ma 8 fillérrel a tegnapi zárlaton fölüli, 28.96 koronán indult, 29.30-ig emelkedett és zárlatkor 29.18 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza harmincz fillérrel, az áprilisi buza huszonnégy fillérrel, az októberi rozs tizenhat fillérrel, az áprilisi rozs harmincz fillérrel, az októberi zab nyolcz fillérrel, az áprilisi zab hat fillérrel emelkedett, a májusi tengeri változatlan maradt.

Eladott:
Buza: Tiszavidéki: 300 q 80 k 30.— K, 500 q 80 k 30.25 K, 500 q 79.8 k 30.— kor., 80 k 30.20 kor., 100 q 79 k 29.60 kor., 100 q 79 k 29.60 kor., 100 q 78.5 k 29.50 kor., 300 q 78 k 29.40 kor. felső.
 Pestvidéki: 100 q 75 k 28.40 K, 100 q 75 k 28.80 K.
Bánsági: 300 q 78 k 29.40 K.
Fejérmegyei: 200 q 77 k 29.— K, 250 q 40 k 29.40 K, 200 q 80 k 29.30 K, 100 q 77.5 k 28.10 korona.
Bihari: 500 q 76.3 k 29.— K.
Tolnai: 2200 q 76 k 28.65 K.
Rómán: 7000 q 79.5 k 29.60 kor., 2000 q 79.5 k 29.30 kor.
Szerb: 1060 q 76 k, 1080 q 75.5 k, 3000 q 77 k 27.70 K úszkös, 2000 q 75 k 27.20 kor., úszög-végű okt. 11-éről.
Bolgár: 1000 q 78 k 29.20 kor.
Rozs: 300 q 19.60 K kpf par, 200 q 19.70 K kpf par, 600 q 19.60 K kpf par, 100 q 19.54 kor. kpf par, 300 q 19.60 kor. kpf par.
Luczerna: 200 q 168 kor. kp par.
Árpa: 750 q 14.55 K kpf par, 600 q 14.60 K kpf par.
Tengeri: 200 q 14.80 K kocsira.
Zab: 200 q 15.90 K, 100 q 15.60 K kpf, 400 q 15.04 K kpf par, 200 q 15.70 kor. kpf.

A határidőüzletben köttelett:
 A készáru jegyzése a mai tozsán a következő volt:

Buza	klós	Ára 100 kg.	klós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.20—29.70
"	76	—	80	28.40—29.90
"	77	28.65—29.—	81	—
"	78	28.85—29.20	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	29.—29.35
"	76	—	80	29.20—29.60
"	77	28.45—28.80	81	—
"	78	28.65—29.—	82	—
Pestvidéki	75	—	79	29.10—29.40
"	76	—	80	29.30—29.70
"	77	28.60—28.95	81	—
"	78	28.75—29.10	82	—
Bánsági	75	—	79	29.20—29.50
"	76	—	80	29.40—29.80
"	77	28.65—29.—	81	—
"	78	28.80—29.20	82	—
Bácskai	75	—	79	29.20—29.60
"	76	28.30—28.80	80	—
"	77	28.65—29.—	81	—
"	78	28.80—29.60	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	19.65—19.90
középmínőségű uj	—	—	—	19.45—19.55
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.75—15.05
II-rendű	—	—	—	14.40—14.60
Zab I-rendű	—	—	—	15.70—16.—
II-rendű	—	—	—	15.40—15.60
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.80—15.—
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:
 Buza okt. 28.96—29.30—29.20
 Buza apr. 28.44—28.46—28.42—28.68—28.58
 Rozs októberre 19.50—19.68—19.60.
 Rozs áprilisa 20.22—20.50
 Tengeri májusra 14.—14.02—13.93.
 Zab októberre 15.28—15.36
 Zab áprilisa 15.50—15.46—15.54—15.50

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	29.18—29.20
Buza áprilisa	28.60—28.62
Rozs októberre	19.60—19.62
Rozs áprilisa	20.48—20.50
Tengeri májusra	13.96—13.98
Zab októberre	15.34—15.36
Zab áprilisa	15.48—15.50

Budapesti gabonaforgalom.

1909. október 10-től 1909. október 11-ig.

	Erkezett	Elszállított
méter mázsa		
Buza	69355	8039
Rozs	6749	8768
Árpa	11641	3517
Zab	11597	1290
Tengeri	619	1110
Liszt	590	6681
Korpa	100	1616

Ertéktözsde.

Az értéktözsden ma nagyobb arányú forgalom fejlődött ki, a hangulat azonban kedvtelen volt, mivel a belpolitikai helyzet felől beérkezett hírek nem voltak kielégítőek. A spekuláció inkább realizált és így tehát, különösen a két hitelrészvényben, nagyobbára mindig tulsulyban volt a kínálat. A helyi értékpiacon szintén élénk mozgalom volt észlelhető, itt azonban elég jól tartották magukat az árfolyamok, sőt némely érték, mint pl. a Magyar kereskedelmi r.-t., sürgős véleményes vásárlásokra meglehetősen emelkedett is. A külföldi tőzsdékről ma reggelre félig-meddig kielégítő tudósítások érkeztek, miért is barátságos hangulattal és a tegnapi zárlatnál csekélységgel magasabb jegyzésekkel nyílt meg az előtözsde; a forgalom folyamán bécsi kínálatra csakhamar lanyhult az irányzat és mérsékeltlen visszafelé szorultak az árfolyamok. A déli tőzsdén nyugodt volt a hangulat, csak kisebb-szerű forgalom fejlődött ki, mi mellett az árfolyamok alig változtak. Az alább jegyzett értékeken kívül a mai üzlet folyamán forgalomba került még: Hazai bank 285—284—285.50—284 koronán, Salgó 630—627 koronán, Kereskedelmi r.-t. 636—634—642 koronán, Agrárbank 436.75—436.50 koronán, Magyar Villamosági 357—358 koronán, Magyar aszfalt 175.—koronán, Ujlaki téglagyár 334.—koronán, Danubius 340 koronán.

A előtözsden előfordult kötések

Osztrák hitel 665.50—663.50—663.75, Magyar hitel 770.50—768—768.25, Osztrák-magyar államvasút 758.50—753.—, Leszámitolóbank 485—483.50—484, Jelzálogbank 455—454, Rimamurányi 692.50—697—694, Városi villamosvasút 310—311—307—309, Közuti vaspálya 602.—601—602 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 664, Magyar hitel 768.50, Osztrák-magyar állam-vasút 753—754.25, Leszámitolóbank 485—484, Jelzálogbank 453—452.50, Rimamurányi 693.

Városi villamosvasut 309.50, Közúti vaspálya 601.50 koronán.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 3-4 korona, nyolcz napra 5-6 korona, okt. hónap végére 16-18 korona.

Utóközde délután 4 órakor.
Osztrák hitel 662.—, Magyar hitel 769.50, Lészámítolóbank 483.50, Jelzálogbank 450.—, Rimamurányi 692.—, Államvasut 753.—, Alpési 733.—, Városi vasut 307.50, Közúti vasut 601 koronán.

Bécsi gabonatözsde.

Bécs, október 12. (Saját tudósítónktól.) A magasabb amerikai árjegyzések és a budapesti piac szilárd irányzatának hatása alatt az itteni tözsde irányzata megszilárdult és az eladók a belföldi buza és rozs árát 10 fillérrel drágították, de csak csehországi buza köttetett nagyobb mértékben. Árpa irányzata nyugodt, ára változatlan, tengeri 5, zab 5-10 fillérrel drágult.

Jegyzetelt: buza: tiszavidéki 15.15-15.25, bánáti 14.95-15.35, mosoni 14.20-14.45, tótfelvidéki 14.30-14.55, délviasuti 14.20-14.60, marchfeldi 13.95-14.85, romániai 14.60-14.85, orosz 14.15-14.50 korona.

Rozs: tótfelvidéki 10.10-10.30, csepeli 10.05-10.30, pestmegyei 10.20-10.35, délviasuti 10.05-10.25, különféle magyar 10.05-10.20, osztrák 10.05-10.30 korona.

Arpa: Morvaországi 8.10-9.—, marchfeldi 7.50-8.20, tótfelvidéki 7.30-9.75, csepeli 7.30-8.—, győri 7.—7.70, közép-dunai állomások 7.10-7.50, déli vasuti 7.40-8.60, északmagyarországi 6.90-7.70, tiszavidéki 6.90-7.20, maláta 7.45-7.70, takarmány 7.30-7.50 korona.

Magyar tengeri 7.95-8.20, Cinquantin 11.—11.20 korona.

Magyar zab 8.10-8.70, válogatott 8.70-8.90 korona.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, november 12. A német birodalmi bank kamatlábnak felemelése a spekulációt a mai előtözsden tartózkodásra készítette, azonban a szilárd alapirányzat nem veszett el. Az előfordult realizációk következtében az árfolyamok mérsékelten gyengültek, de a forgalom későbbi során nagy részt behozták árveszteségeiket. Skoda- és Laenderbank-értékek emelkedtek. Korlátok közt prágai vasmű és salgótarjáni részvények javultak.

A déli tözsde megnyitásokor a forgalom nyugodt, az árfolyamok alig változtak. Skodarészvények és török sorsjegyek élénkültek, korlátok közt ellenben prágai vasműértékek gyengültek. A forgalom későbbi során általános lett a tartózkodás, de Skoda-részvények és török sorsjegyek iránt megmaradt az érdeklődés, mert Berlin a bányáértékek piacáról szilárd irányzatot jelentett.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 664.—, Länderbank 494.50, Union 579.50, Bankgyesület 542.—, Államvasut 753.25, Délviasut 124.50, Alpési 731.50, Rimamurányi 693.50, Prágai vasmű 2800, Fegyvergyár —, Salgótarjáni 629, Skoda 314, Török sorsjegy — korona.

Érték- és sorsjegyzék. Osztrák hitel 664.—, Magyar hitel 769.75, Anglo 309.75, Bankgyesület 542.—, Union 581.—, Laenderbank 453.50, Államvasut 754.—, Déli vasut 124.25, Prágai vasmű 2861, Osztrák aranyjárdék —, Osztrák koronajárdék —, Magyar aranyjárdék —, Magyar koronajárdék —, Töröksorsjegy 205.—, Márka —, Rimamurányi 694.—, Magyar jelzálog — Dunagőzhajózási 1039.—, Alpési 734.—, Skoda 316.50 korona.

Bécs, okt. 12. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjárdék 112.70, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 145.75, Magyar hitelbank részvény 764.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 690.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajárdék 91.70, 4 százalékos magyar földterem. kötvény —, Magyar nyereim-kötv. sorsjegy 210.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 452.—, Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, okt. 12. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 száza-

lékos papír-járdék 95.05, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 116.50, 1860-as sorsjegy 164.—, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 309.50, Bécsi Bankverein 541.50, Osztrák-magyar bank 1768.—, Déli vasut 124.—, Dunagőzhajózási társ. 1034.—, Dohány részv. —, Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv. 117.58, Osztr. Lloyd 535.—, 4.2 száz. ezüst jár. 95.—, 98.20, Osztr. koronajárdék 94.95, 1864-es sorsj. 813.—, Osztrák hitelintézeti részvény 663.50, Union-Bank 579.50, Osztrák Länderbank 492.90, Osztrák-magyar államvasut 752.40, Elbevolgyi vasut —, Alpési részvény 732.50, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 240.12, Lipótkohó 505.—, Török sorsjegyek 204.50 K. Gyengébb.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, október 12. (Tözsdei jelentés.) A mai tözsdén a forgalom szűk határok közt mozgott, miután a spekuláció valószínűnek tartotta, hogy az angol bank ismét emelni fogja kamatlábat és ezért tartózkodást tanusított. Az irányzatot a részárak csökkenése és Newyork tartós gyengése is hátrányosan befolyásolta. Ennek következtében tartott irányzat megnyitás után nagyobb foku realizációs hajlam érvényesült, de az esések seholsem mentek túl az 1%-on. Bank- és bányáértékek egyenletlenek voltak, túlnyomórészt azonban kedvezőbb irányzatot követtek és pedig utóbbiak közül főleg szénértékek. Ezzel szemben kohóértékek többnyire engedtek, kivéve Hohenlohe-részvényeket, amelyek 1%-ot nyertek. A többi értékben többnyire gyengébb volt az irányzat. Hanza- és Schuckert-részvények 10%-ot veszítettek. A további folyamatban különösen bányáértékek szenvedtek tartós realizációk alatt. A tözsde csendes forgalom mellett általánosan gyenge irányzatban zárult. Ottavi-értékek szintén engedtek. A készpénzpiac ipari értékei többnyire gyengébbek voltak. Napipénz 3 3/4 o/o, magánleszámlítási kamatláb 3 3/4 o/o.

Berlin, (Zárlat) okt. 12. (Saját tudósítónktól. Zártaikor jegyzetelt: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.20, osztrák hitelrészvény 208.50, Déli vasut 24.20, orosz bankjegy 216.90, 4 százalékos új orosz kölcsön 87.40, Disconto Commandit 198.—, Dinamittruszt 173.30 Harpeni 205.—, Unifikált török járdék 94.50. 4.2 százalékos ezüst jár. 94.90, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94.90, Magyar koronajárdék 92.10, Osztrák-magyar államvasut 161.10 Bécsi váltóár 849.75, Olasz járdék —, Alf. villamos-sági Edison 242.50, Gelsenkircheni 212.70, Laurakohó 195.50. Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) okt. 12. 4.2 száz.-os papírjárdék —, 4 száz.-os osztrák ar.-jár. 99.10, Magy. ar.-jár. 97.70, Osztrák hitelint. részv. 208.30, Osztrák-magyar államvasut 160.70, Eszaknyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.95, Bécsi Bankverein 137.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.20, 4.2 százalékos ezüstjárdék 92.60, Osztrák koronajárdék 95.10, Magyar koronajárdék 91.40, Osztrák-magyar bank 126.90, Déli vasut részvény 24.40, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.98, Párisi váltóár 811.83, Union bankrészvény —, Alpési részv. —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) okt. 12. 4.2 százalékos ezüst járdék 97.80, 1860. sorsjegy 166.—, Déli vasut 24.35, 4 százalékos aranyjárdék 98.90, Osztrák hitelrészvény 208.75, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járdék —, 4 százalékos Magyar aranyjárdék —, Engedő.

London, okt. 12. Angol consol —.

Páris, (Zárlat) okt. 12. 3 százalékos francia járdék 97.40, Osztr. aranyjárdék 100.—, Magyar aranyjárdék 97.40, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 508.—, 3 1/2 százalékos Olasz járdék 104.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. 291.—, 5 százalékos marokkói járdék 521.—, 4 százalékos 1890. román kölcsön 96.50, 4 százalékos kons. amort. román jár. 91.85, 4 százalékos amort. román járdék —, 5 százalékos orosz járdék 104.62 4 és fél százalékos 1909. orosz jár. 97.55, 4 százalékos spanyol jár. 95.10 4 százalékos unifikált török jár. 93.75, Török sorsjegy 204.50, Török dohányrészvény 390.—, Osztrák földhitelintézet 12.45 Osztr. Länderbank 531, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 17.80, Banque Ottomane 736.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 181.—, Merdonalvasut —, Hartman gépgyár 586.—, Rio Tinto 19.18, Sucreirie d'Egypte 38.—, Tula 334,

Urikányi kőszén 174, Chartered 50.50, De Beers 475.50, East Rand 189.—, Jagersfonten 197.—, Trans. Land Comp. 81.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.62, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 8/13, Olasz aranyváltó (rövid) 9/13, Váltó Svájcra (rövid) 3/32, Csekk Londonra 251.60, Magánkamatláb 2 1/2. Renyhe.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Finsen-féle lümlámpa fűrdők szívujaj és véredényelmeszedés ellen.
Elektromágnesesgyógyítás
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonval-lámpa).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).
Villamos fényfűrdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfűrdők.
Szénasavas fűrdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Ideggyengeségi állapotok.
Álmatlanság, Fejfájás.
Hűdésök (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsabák (Nouralgia, ischiás).
Gerinovelőrsorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszedés.
Köszvény és csusz, reuma, izületi és esonthajok.
Székrekedés. Daganatok.
Anyagosorvajok (Elhízó cukorbeteg, vérszegénység).
Bőrjavok. Bőrvizsketeg.
Lupus.
Majhullás, kopaszság.
Szírtelenítés (nőknél az arcon).
Aranyeres esomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

Uzleti tudósítások.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatósága) Október 12-én. Előző napi eladatián maradvány 26 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Pótfelhajtás 113 drb. sertés, — drb süldő. 0 drb malacz. Mai felhajtás 812 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz, összesen 951 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Eladatott 949 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz. Mai maradvány 2 drb sertés, — drb süldő, 0 drb malacz.

Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Oreg I. rendű 350 kilogrammon felül ételsúlyban 120-128 fill., ételsúlylevonással — fillér. II-odrendű 280-350 kilogrammig 114-118 fill., ételsúlylevonással — fillér, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül élős. 132- fillérig, ételsúlylevonással 150-160 fillérig, fiatal közép 220-300 kg.-ig — fill. ételsúlylevonással 154-160 fill.-ig, fiatal könnyű 120 kilogrammig — fillérig, levonással 150-160. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140-300 kilogrammig — fill.-ig, ételsúlylevonással — fillérig, belföldi süldő — fill.-ig, külföldi süldő — fillér, malacz — fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendők. A vásár irányzata csendes, az árak változatlanok.

Bécsi sertésvásár.

Bécs, okt. 12. (Saját tudósítónktól.) A mai sertésvásárra 15330 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 8377 hizott és 5918 fiatal sertés. Arak: elsőrendű 134-136 fillér, kivételesen — fill., középnehéz 124-132; idős 118-128 fillér; könnyű 114-122 fillér; fiatal sertés 104-136 fillér, kivételesen — fillér kilogrammonként élősúlyban, levonás nélkül.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

HETI MŰSOR.

Oktober	Nemzeti Színház	N. kir. Operaház	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Fov. Városligeti Színház	Várszínház	Uránia
14 Csütörtök d. u. Este:	A lilium	Pillangó kisasszony	Az ördög	Jánoska Tilos a csók	A szűz	Baba	—	A levegő meghódítása
15 Péntek	Győztesek	Tosca	Buridán számára	Tilos a csók	Pádua hercegnője	Baba	—	A levegő meghódítása
16 Szombat	Győztesek	Aida	Zsirus ügy	Az elvált asszony	A szűz	Szerelmi keringő	Constantin abbé	—
17 Vasárnap délután este	Az ember tragédiája Győztesek	A büvös vadász	Ítárjárás Buridán számára	Jánoska Tilos a csók	A császár katonái A szűz	Szerelmi keringő	Baba	—

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Budai József makranczi állami elemi iskolai igazgatót...

a földmívelésügyi miniszter a gazdasági műszaki hivatal létszámában Undi Ferencz és Szabolcs Dénes...

az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Csóba József szászabányi, Werbőczy Vilmos...

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Haán József miskolci kat. főgimnáziumi r. tanárt...

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Haán József miskolci kat. főgimnáziumi r. tanárt...

Népmagyarosítások. A belügyminiszter Murjanko Miklós budapesti lakos, valamint Margit és Miklós...

Pályázatok. A Paksom újonnan felállított adóhivatalnál adóhivatali pénztárnoki, adóhivatali ellenőri, két...

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (okt. 11. okt. 12.) and locations (Tisza, M. Sziget, Tekoháza, V. Nannény, Ioka, etc.)

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése.

Hazánkban tegnap a nyugati és déli megyékben fordult elő helyenkint kisebb mennyiségű eső.

Prognózis a következő 24 órára.

Némi hűtlődés és helyenkint — különösen az ország déli felén — eső várható.

(Sürgöny-prognózis: Hűvös, délen sok helyütt csapadék.)

Weather forecast table with columns for location (Allomás), wind direction (Szélirány és ereje), and temperature (Hőmérséklet).

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATTYÁS

Large financial table with multiple columns for various categories like Buza, Egyéb gabonanelemek, Burgonya, and various bank shares.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tragédia.

Jártam Sweiz páratelt, hűvös mezőin
És jártam a Provence derűs honát.
Bánatot vittem; elfeledni vittem
Sivár életem minden bánatát.

Sweiz zord rétein zordabb lett a bánat,
Amelyet hoztam két országon át
S Provence rónáin könny szökött szemembe:
Irgyeltem a mezők mosolyát.

Skita Ervin.

(A keztü történetéből.) A keztü már meglehetősen régi ruhadarab. Talán az a kecskebőr, amelylyel Mózes első könyve szerint Rebeka betakarta fiának, Jákobnak a kezét, volt a világ első keztüje. A görögök magas kulturájáról tesz bizonyosságot, hogy már ismerték az ujjas és ujj nélküli keztüket, amelyekhez a rómaiaknál még a vivó-keztü is járult. Nagy szerepet játszott a keztü a katolikus egyház szertartásaiban és a középkori jogszolgáltatásban is. A legdrágább keztüket Erzsébet angol királyné idejében viselték. A francia direktórium idejében jöttek divatba a hosszú keztük, amelyek az egész női kart befedték. Különösen I. Napoleon felesége kedvelte ezeket, de azután csaknem teljesen letűntek a divat egéről, úgy hogy Viktória angol királyné trónraléptekor egyetlen tisztességes asszony sem húzott többé hosszú keztüt. Csak a második francia császárság korában kezdték ismét viselni a hosszú, sok gombos keztüket, amelyek azóta mindig divatban maradtak. A mai bőrkeztügyártás régi francia ipar. A legjobb francia keztüket Grenoble városában készítették, melynek keztüipara még ma is igen virágzó. 1867-ben 180 keztü műhelye volt Grenoblenak, amelyekben körülbelül 2000 munkás évenként 900.000 tucat keztüt állított elő 30 millió frank értékben. 1873-ban a német keztüipar fellendülése következtében a grenoblei keztüiparban válság állott be, amelyet a város csakhamar leküzdött. Manapság a grenoblei keztüipar évi termelése közel másfél millió tucat keztüt, mintegy 35 millió frank értékben. Hires a svéd és a cseh keztüipar is, míg az utóbbi években a magyar keztü is diadalmasan állja meg a versenyt. A legjobb magyar keztüt Pécsen és Temesvárott készülni.

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

92

Kamill az ezredes fejtegetéseit közbeszólás nélkül hallgatta. Végül azt kérde:

— Devrient, az ezredes mondta nekem ezeket, vagy Devrient a hadsegéd?

Az ezredes, de a hadsegéd megbízásából, válaszolt Devrient amiből Kamill megértette, hogy a császári herceg az, aki őt az udvar és a kormány közt kifejtett véleménykülömbörség felől kívánta tájékoztatni az eszmecsere által.

L.

A Ponthieu-ügy okozta riadalom csakhamar véget ért.

A társaság legkevésbé sem hagyta magát zavartatni amiatt, hogy egy korcsmáros pinczéjében fegyvereket találtak, s aztán a korcsmárost egy kicsit meglőtték. Annyi igaz, hogy az összeesküvés nagyon kiterjedt lehet, mert nagyon sok fegyverről szól a hír, s így a dolog izgatottságot is okozhatna, — de ki érne rá elmúlt veszélyekkel törődni olyan időben, mikor mindenki a jövőt talál-gatja s olyan nagyszabású katasztrófát vár, mint például egy világháború?

Inkább lelki megelégedéssel üdvözlük az újra felharsanó zenét s tömörit sorokban állnak el minden talpalattnyi tért a nagy teremben. Ha háborút hoz a holnap, akkor holnap majd vereksznünk, ma azonban tánczolunk még. Holnap a marsalok lesznek a legnevezetesebb emberek, de ma az a bizonyos marquis parancsol, aki a quadrillet rendezi. A marsalok is neki engedelmessé válnak, ha itt volnának.

— Ugy látszik ez az est nem akar kifogyni az izgató eseményekből, szól Villmers

(Egy amerikai magyar orvos élet-elixirje.) Az amerikai „Szabadság” legutóbb érkezett számában olvassuk a következőket: Sout Norwalk városában él egy dr. Tietze Tadersb nevű orvos, aki Erdélyből származott oda. Tietze doktor azt állítja, hogy ő feltalálta az életelixirt. O minden olyan esetben, amikor erőszakos halálesetről van szó és a halál után még csak néhány óra mult el, vagyis mindaddig, míg a testben nem lépnek fel a fölbomlási prozesszusok: életelixirjének a segítségével ismét életre tudja kelteni a halottakat. . . . Különösen olyan esetekben érhet el csodás és gyors eredményeket, ha valaki karbolsavval vagy vitriollal, vagy bármely más savval követ el öngyilkosságot. Dr. Tietze a leghatározottabban állítja, hogy találmányát — mely ha beválik, kétségelentül a találmányok koronája lesz, — számos háziállaton, u. m. kutyákon, macskákon, nyulakon stb. már több ízben kipróbálta és mindannyiszor fényes eredményeket ért el. A „próba” háziállatokat részint különféle savakkal pusztította el, részint pedig késsel vagy golyóval ölte meg őket. Teljes kimúlásuk után aztán a megölt állatokat pár óra mulva az életelixir segítségével újra életre keltette. . . .

Nagyon csalódnék azonban az, aki azt hinné hogy az életelixir holmi üvegekben kapható csodafolyadék. Dr. Tietze azt állítja, hogy a holttesteket, akár emberi, akár állati hullákról is van szó: valóságos eltemeti egy félig szokrény, félig koporsó kinézésű ládába, amely olyan vegyi összetételű levegővel van megöltve, amelyben a halott bizonyos idő mulva ugyszólván újonnan megszületik. . . .

Dr. Tietze végre kijelentette, hogy találmányának sikerében annyira megbizik, hogy bármely pillanatban hajlandó magát megölni vagy önkézzel megölni, ha vállalkoznak arra, hogy az ő szigorú utasítása szerint, halála után őt is a csodás regeneráló-készülékbe temetik el. Igaz, hogy ez az ajánlat imponáló és dr. Tietzet csakugyan a tudomány bátor hőrszaként tünteti fel, mégis sokkal okosabb volna, ha dr. Tietze csodás találmányát valamelyik szerencsétlenség alkalmával próbálná ki.

(A vizkeresés új módja.) Körülbelül egy évvel ezelőtt Dienert párisi mérnök a francia tudományos akadémiában egy találmányát mutatta be, amelynek segítségével a vizereket és forrásokat fel lehet kutatni. Ezt a találmányát időközben annyira tökéletesítette Dienert, hogy a gyakorlatban ma már hasznos alkalmazást nyer. A készülék lényeges része egy mikrofonos hallócső, amelyet egy darabon a földbe ásnak; ez a cső a föld-

alatti morajt felfogja és a megfigyelőnek a füléhez vezeti. A cső segítségével a víz folyásának a moraja egészen jól hallható, sőt az áramlatok erőssége is tisztán megkülönböztethető. A folyóvíz csörgedezése mintegy a szél zugásához hasonló hangot ad, az egyenkint lehulló vízcseppek pedig kis hangcsengésre emlékeztetnek. Páris környékén a vízvezeték hangjának megfigyelésével foglalkoztak és a viznek a csövekbe való áramlása tisztán észrevehető volt, míg a cső nélkül a legkisebb neszt sem lehetett hallani. A Marne folyónak egy eddig vízben szegény völgyrésztében a készülék segítségével két forrást fedeztek föl 15 méternyi mélységben. Az új találmány azonban nemcsak a források fölkutatására lesz használható, hanem a hegyszakadékokban szerencsétlenül járt turisták segítségkiáltásainak a felvételére is alkalmas lesz.

(Előkelő angol vegetáriánusok.) A növényi eledel mind nagyobb tért hódít az angol társaságban s ennek az a legnagyobb bizonyítéka, hogy sok urasági szakács kénytelen eljárni a londoni vegetáriánus főiskolába s eddigi tudományát „áttanulni”. A vagyoni szakácsoknak és urasági konyhafőnököknek ez a változás természetesen nem teszik s energikusan küzdenek az új ételek betolakodása ellen, melyek kezdetleges egyhangúsága szerintük a szakácsművészet hanyatlását jelenti. Viszont a vegetáriánus konyha hívei azt állítják, hogy a szakácsművészet igazi hajnala csak ezután fog földerülni. A harc tehát változó szerencsével ide-odahullámzik. A portlandi hercegné külön szakácsot szerződötetett vegetáriánus ételek elkészítésére, egy másik arisztokrata nő pedig eljárt az új iskolába, mert meg akar győződni az ügy állása felől. Konyhafőnöke ugyanis azt mondta neki, hogy az asztal előkelő s változatos ellátása vegetáriánus ételek mellett nem lehetséges.

(Üzenet élők és holtak közt.) Angliában nagy föltűnést kelt Sir Oliver Looge híres természettudós az a vallomása, (mely nemrég könyv alakban jelent meg), hogy hisz az élők és a holtak közt való közlekedésben. Bizonyítékai közt első helyet foglal el Alice Johnson médium esete, aki a londoni spiritiszta-klub rég elhunyt tagjaitól kapott üzenetet a még élő tagok számára. E tagok (Myers, Guency és Hodgson tanárok) halálakor Alice kisasszony még a világon sem volt. A híres tudós azonban nem vizsgálta meg azt a kérdést, vajjon a jelenlegi klubtagok nem oktatták-e ki előre a kisasszonyt.

bárónő Saint-Ivon marquishoz, ki tánczra akarta szólítani.

A marquis aggodalmas sejtelemmel kérde:

— Csak nem fogtak el megint valami összeesküvőt?

— Olyasvalamit rebesgetnek. Épen most hallottam, hogy a herceghez már a második jelentés érkezett az imént. Menjen, tudja meg, mi van a dologban?

A herceg künn volt már az előcsarnokban s kardját kötötte fel. A tiszték követtek példáját. Mikor Saint-Ivon kilépett, a herceg hadsegéde éppen rendeletet adott a kocsik elállására.

Mindez a legnagyobb csendben történt, minden föltűnés nélkül.

A marquis a herceghez közeledett, s a bárónő nevében az új hír felől akart kérdést tenni.

A herceg azonban anélkül, hogy észrevette volna, elfordult s az ajtó felé sietett, úgy, hogy Saint-Ivon egyik katona ösmérésétől volt kénytelen megkérdezni a távozás okát. Az ennyit mondott neki:

— Dumouriez tábornok föbelötte magát.

Saint-Ivon elsápadva rohant be a terembe s a bárónő előtt izgatott hangon ismételte a hírt.

Villmers bárónő igen kevéssé látszott megindulni, s ezt a megjegyzést tette rá:

— Mindjárt gondoltam, hogy valami történt vele; egész este hiába vártott magára. Aztán Saint-Ivon arcára függeszté szeméit s mosolyogva folytatá: De őnt marquis szerfelelt lesújtotta ez a szerencsétlenség — az isticért térjen magához!

Saint-Ivon erőt vett magán.

— A herceg ugylátszik a hadügyminisztériumba, vagy a főhadparancsnoksághoz akar menni. Talán attól tart, hogy feloszlatná a társaságot, azért távozik minden föltűnés nélkül.

A herceg elővigyázata azonban hiábavaló volt. A második izgató hír futótűzként terjedt el egy pillanat alatt az összes termék-

ben, azzal a magyarázattal együtt, hogy a tábornok erősen kompromittálva volt, s az elit-lés elől appellált a golyóra. Azontul aztán nem volt hatalom többé az estély megmentésére.

Fölszakad azonban most az ajtó. A herceg, kinek kocsija még nem állott volt elő, fölkötött karddal lép be, utána a tiszték, mind véstjósól, komor arczzal.

A herceg körüljártatja szemét, azután főnhangon így szól:

— Saint-Ivon marquis, lépjen közelebb és feleljen!

A marquis a herceghez megy, ki egy levelet ad neki át.

Saint-Ivon bele tekint a levélbe.

— Magának ismeri ez írást? kérdi a herceg.

— A magamének fenség! szólta Saint Ivon, büszke daczczal vetve hátra a fejét.

A társaságban senki sem tudta, mi történt. Néhányan látták, hogy mikor a herceg a lépcsőkön lemenőben volt, egy levelet nyújtottak neki át, mire gyorsan visszatért. Ez volt az egyetlen előzménye a herceg és Saint-Ivon marquis közt kifejtett jelenetnek.

A társaság legnagyobb része természetesen ennyit sem tudott Azok csodálkozva álltak körül a herceget s félhangosan kérdezték egymástól: mi történt?

— Mi történt? — kiáltott föl Saint Ivon marquis dörgő hangon. Nem egyéb, csak az, hogy én is és Dumouriez tábornok egy nyomorult kalandornak estünk áldozataivá. Tagjai voltunk egy összeesküvésnek, melynek feje jobbnak találta kibékülni a császárral, s hogy megtérésének bizonyítékát adja, a vérpadra juttat bennünket. Ezt az embert Du Charras Kamillnak hívják!

A megdöbbenés moraja hangzott végig a vendégseregben, s minden szem a megnevezett felé irányult.

Du Charras Kamill az izgatottságtól elhalványodva tett egy lépést előre, aztán a herceghez fordult.

(Folyt. köv.)

Eznmű 4
Szalánzy 1
Dóra } let
Sári } let
Makiári Gy
Laczkovics
Gorszky
Pallwitz H
Obor } Propp
Bibnor }
Mózi }
Jóska }
Szobaleány
Inas

Dráma 2 f
es zenéjét
Fordít

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1909. október 13-án

Nemzeti Színház

Laczkovics kapitány. Színmű 4 felvonásban. Írta Abonyi Árpád. Szalánczy István Somlai Dóra leány Aczél J. Sári leány Váradi A. Maklári György Dezső Laczkovics Odry Górszky Ráinai Pallwitz Holén V. Molnár R. Obren Faludi Bátor Propper Pethos Hübnér Garamszeghy Mócsi Abonyi Józsa László Szobaleány Munkácsi Inas Nagy A. Kezdele fél 8 órakor

Király-színház

Az elvált asszony. Operett 3 felvonásban. Írta Leon Viktor, Fordította Gábor Andor zenéjét szerzezte Fall Leo. Személyek: Lysseweghe Karol Király Jana, a felesége Petráss Bakkanskij Póter Boross Vanderloó Gonda Medgyaszai Loye, Gyryéd Dobos Deestolduck Szirmai Ruitersplat Német Deuder Csige Scrop Papir Krowellent Wilhem Tóth Martje, felesége Harina, a Wisum Blács Kezdele fél 8 órakor

M. kir. Operaház

BAJAZZÓK. Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Leoncavallo R. Fordította Radó Antal. Személyek: Nedda Szeyer Canio Környei Tonio Dainókl Bepo Kortész Silyó Szemere 1-ső pár Ney 2-ik pár Juhász Utána: A piros cipő. Kezdele 7 órakor

Magyar Színház

A szűz. Házassági komédia 5 képben. Írták Hátyvány Lajos és Lengyel Menyhért. Személyek: Demeter Kúlpó Rákay A felesége Ferray R. Margit Nagy T. Tóth Emil Vandory Kresz Jozsef Törzs Erzsike Báthory G. Esztió Csabay J. Unokács Z. Molnár Lóni bácsi Réhcy Kezdele fél 8 órakor

UNGÁR

női divatáruháza Bpest, Kossuth Lajos-u. 2.

1909. évi őszi-téli szezon - divatcikkek: Tailor made-kosztümök Elegáns zsinórozott látogató-kosztümök Francia ruhák és estélyi toalettek Posztoköpenyegek és angol paletók Plüsspaletók és köpönyegek Szőrmepaletók és bundák. Kérje a cég divat-tudósítóját.

FOLIES CAPRICE. Téli helyisége Révai-utca 18. sz. TELEFON 14-22. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Kezdele fél 9 órakor. Fél 10 órakor: "FRANCIÁUL" Bohózat. Írta: Rossée. Rendező: Rott Sándor, továbbá SERENISSIMUS - JELENET. És végül 11 órakor: MAISON ARABELLA Bohózat, írta: Taufstein A. Rendező: Springer A. Jegyek kaphatók a nappali pénztárnál, Révai-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. "Lyra" jegyirodájában, VI. Andrássy-ut 15. és Sopronyi nagytársaság Rákóczi-ut 1. sz. 12 óra után az 1-ső emeleti CASINO DE PARIS-ban a világ legelső ének- és tánc-atrakkciók jellepte.

SOUTERRAIN alsó-helyiségekben (Bejárat Városház-utca sarok). Külön osztálya. Reklám-árak: Őszi raglan K 16.- Téli paletó hosszú divat-szabású „24.- Costume angol kelméből „24.- „ hosszú divat-toskivitelben „36.- Alj divatkelméből „10.- Leány-paletó ... K 12.- Gyermekköpeny „ 8.- Pongyola flanelből ... „ 10.- Blouse posztóból ... „ 10.- „ flanelből ... „ 5.-

BUTOR Minden butorvevő érdekében áll, hogy mielőtt szük ségletét fedezné, nagyszabású, modern stílusú, minden ábrán összeállítható lakberendezési butorokat nálunk megtekintse és meggyőződjék, hogy azok úgy minőség, mint árban legjobban megfelelnek. Megtekintés céljából 30 teremből álló, dusan felszerelt raktár egész nap m. t. vevoimnek rendelkezésére áll. — A butorok jóállás mellett adatnak el Varga Mihály és Társai magyar butoripartársaság MOST IV., Kigvó-tér 4. sz. Királyi bérpalotával szemben.

Visszamaradt modellek occasió - eladása! Szabott árak! Telefon: 922. A Dunavecsei takarékpénztár r.-t. pályázatot hirdet egy gyakornoki állásra. Pályázhatnak fe'ss kereskedelmi iskolát végzett egyének. Kezdő fizetés havi 60 korona. Az állás 1. évi november 1-én elfoglalandó. Kérvények e hó 18-ig adandók be. Dunavecse, 1909. évi október 11 én. Az igazgatóság. Automobil-Bérlés! Elegáns luxus-automobilok bérelhetők sofőrrel, órákra, f. napokra, napokra, setekocsizásra. Megrendelések telefon, vagy levélleg. Székely, Angol kávéház. Telefon 5-82. Található reggel 8-10, délután 2-3, vagy este 6-8 óra közt. Butor készpénzért és részletre 3 szoba teljes berendezése 360 frtért, mely áll: 1 háló, ebédlő- és szalonból, 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitel-től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben. Nagy Imre lakberendezési vállalata Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

Bleriot felszállásához legjobb helyekre jegyek kaphatók: 'MUSICA' részvénytársaság (Igazgató: Sternberg Dezső.) zongora termeiben, Teréz-körút 1. sz. (Király-utca sarok.) TELEFON 4-81. Vidékre a jegyek a pénz előzetes beküldése ellenében ajánl. levélben bérmentve küldetnek. Jegyek árai: Páholy 4 személyre 100.- kor. Számozott tribün I. sor 30.-, II-III. sor 20.-, IV-VI. sor 10.-, VII-X. sor 5.- korona. Ülőhely padokon I. sor 3.-, II-III. sor 2.- korona. Allóhely 1.- korona.

ÁGY és ÁGY BETÉTEK Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárpitozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint részlettörlesztésre is kapható. Pfeffermann Imre utóda GYÁRÁBÓL Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz. Árjegyzéket bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld. Ezzeltek, Jaulousinok és nádrolettak minden méretben kaphatók.

SZINHÁZAK

Szerdán, 1909. október 13-án.

Vígsház

Burldán szamara.

Égítők 4 felvonásban Iria Fiers és Caillavert. Ford. Molnár F.

De Versannes Lucien Hegedüs Odette, a felesége Abelovszky Micheline Harmath H. Fernande Hegedüsné Boullins Georges Göth Vivette Kornai B. Morange Fenyvesi Adolphe Tanay Graud Vendrey Steck báróné Varga A. Ligneulné Kész R.

Kezdeté fél 8 órákor

Föv. Városligeti Színház

Szerelmi keringő.

Operett 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8 órákor

Uránia-színház.

A levegő meghódítása. Kezdeté fél 8 órákor

Várszínház

Zárva

APOLLÓ PROJECTOGRAF

Telefon 68-39.

A völgyény zavarban van. Brit-Columbia A varázsfonál Szappan-gyártás. Hatásos kura. A bajor hegyek között. A bator vasuti ör. Robbantások a Rajna medrében. Az előadások hétköznapokon d. u. 6 órákor, vasár- és ünneppapokon 3 órákor kezdődnek.

STEINHARDT-MULATÓ

Rákóczi-ut 63.

Telefon 54-23.

9 órákor: Ma és mindennap 9 órákor:

CSINGILINGI! Bohózat, irták: Glünger és Taussig, ford. Steinhardt.

11 órákor: 11 órákor:

Simon, te csalsz!! Bohózat, irták: Glünger és Taussig, ford. Steinhardt.

Továbbá: Steinhardt mint COOK, az északsarki utazó és Gyártás teljesen új magánzámban. Kétúró attrakciók. **Jegyelő:** 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Konti J.-né dohányboltjában, Andrássy-ut 29. kaphatók. **Esti pénztárnyitás 7 órákor.** Vasárnap d. u. mensékelt helyarákkal fél nyolc órákor „Csingilingi” és Steinhardt magánzámba. — A terem téli-herben cabaret és tanc. — Belépőj nincs. — Iszolás magyar-konyha a híres Balóné vezetésével.

ROYALORFEUM

ERZSEBET KORUT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 órárr a fenomenális sikert októberi műsor

BARRISON LONA

mint Kukoricza János. La belle Olido a Folies Bergéres csillaga. Illaberek 7-1. lóverseny darab. Pesli csibészek. énekes, táncos tréfa. Kürt Warnebold, a zongoragyilkos. Azonkívül: Clafouti bakakomédia és még 16 elsőrendű attrakció.

Éjjel 12 órákor a ragyogó tükörteremben: **ROYAL-CABARET.** Ének és táncelőadás, — Keringő-verseny. — Cigányzene 5 óráig.

BUDAPESTI CABARET BONBONIERE

Teréz-kört 28. Telefon 53-88.

Bálint Dezső igazgatása alatt.

Minden este 9 1/2 órákor Weiss Pepi új műsorral. Louise Bauboffer, klasszikus táncok. — Puci nosul. — Minisztertanács. — A jópart, azonkívül 20 új kupla, tréfa, szatira stb. stb.

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. VI., Nagymező-u. 17

A műsorok műsora.

Leslie — Brothers — Jean Paul Ios. Sabel — Mac — Bans stb. stb.

Jegyelővétel a Fővárosi Orfeum nappali pénztáránál 10-1-ig és 3-6 óráig.

A téli kertben reggeli öt óráig **VÓRÓS ELEK** cigány zenekara hangversenyez.

PARISIANA ORFEUM

Igazgató: Lakner Lajos. Telefon 161-45.

Fényes műsor! Fényes műsor!

Ma és mindennap este 8 1/2 órákor

MARYA keleti operett Kállay Jolán vendégfellépéssel.

The Hovyn's a vig pékok.

SZÖKE SZAKÁL kabaré-író saját műsorával. Az erkölcsstelen lakás. Bohózat. Sándor Stefi és az egész fényes októberi műsor.

Éjjel után a téli kertben ének- és tánc-számok fellépte.

MOSKOVITS
anatomiai cipőgyár

R.-T.

cs. és kir. közshadsereg szállítói

Budapest, Rákóczi-ut 6. szám. (Kerepesi-bazár).

Csak kizárólag a közüzem szerint készült (nem anatomiai)

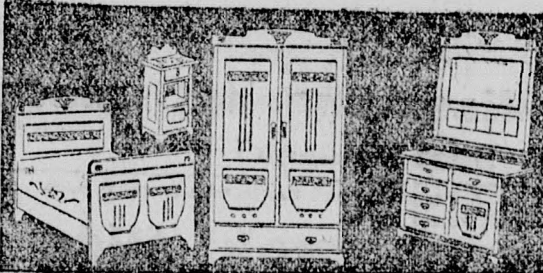
cipők árusítása!

leszállított egységárakban folyó évi december 31-ig maradnak érvényben.

- Valódi sevró-v. boxbőrből férfi- és női cipők fűzős, gombos vagy csattos kor. 10.-, 13.-
- Amerikai Goodyear végig varrott kor. 16.-
- Gyermek-cipők kor. 4.-, 5.50, 6.50

Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő vagy láb körrajz, Meg nem felelő vissza veszünk.

Újrendszerű butorhitel!

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk.

Hitel esetén készpénzárakat számítunk, mert előkelő bankösszeköttetéseink lévén a vevő tartozását nekünk a bank azonnal folyósítja. Kamat fejében csupán

6%

fizetendő 1/4 évenként mindig csak a hátralékos csökkentő tartozás után. (Részjegy vagy mellékköltség nincs.)

Törlesztés minden 100 kor. után havi 3 korona vagy 100 " " 1/4 évi 9 "

Nagy választék asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítőkben. **Balázs és Társa butorraktára Budapest, VI. Róvay-utca 3., a Foncière-palota mellett.**

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK
NÁSZAJÁNDÉK
TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBEN **FOLGÁR KÁLMÁN**

ÉKSZERESZTES MŰRŐS üzletében szerezhetik meg

BUDAPEST, Erzsébet-körút 22.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GORDOT VONDITOK. **ÁRLEGYÉK 2000 RAJZZAL INGYENBÉRMENTE**

Lekéselt!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járása órád

POLGÁR KÁLMÁN

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám
részletfizetésre
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

u. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyagbajt, sebeket, bajkört (syphilis), bőrbajokat, elgyengült fűrészt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerincsbajt, valamint minden női bajokat.
Hendel d. e. 9 óráig d. n. 4-ig és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körut 2. szám.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyítók.

FELSŐ-RÁKOSI MÁRIA

FÖLDES-VASAS KIVÁLÓ GYÓGYVIZ

LÉGCSÖHURUT ELLEN

712 PALACOKTÓL MÁR HÁZHÓZ SZÁLLITUNK.
FÖLÉRÁKAT.
MAGYARÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI KZ.
BÁTHORY-U 5. TELEFON: 162-84.

Ezen specialista legjobban ajánlható szeríelt gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház légyszervi és bajkört osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(húgyvesztést, sebeket, syphilist és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepi az eredmény fértul gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyénknél is.

Biztos siker folyton a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszeret.

Hendelés délelőtti 9-8-ig, este 6-8-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(Agyvérzés, a Pannónia szállóval szemben.)
Jószékkel bejár. — Külön véreztetés.

Kézimunka

hímzésekhez, butorhos, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszomágygyár, Nagymező-utca 10. szám.

Ingyen! Ingyen!
Kérjük a „HAZAI DIVATLAP”-ot.
György és Sebestyén
Országos Központi Divatruház
Budapest,
VII., Rákóczi-ut 28. szám.

Ingyen és bérmentve küldi vidékre 1000 ábrával ellátott Hazai Divatlapját, mely blúz, aj, pongyola, costüm, özl és téli felöltő, granzkrúha, ur és női fehérmunkékat legújításokból árak mellett vagy választékban tartalmaz.

LUSER L.-féle turista-tapasz

Ritrosan és gyorsan ható szer tyukszem szemölcs és a talp, valamint a szrok bőrkeményedéssel, továbbá mindennemű bőrfel-szarosodás ellen. A hatásért jár általános talp. Központi szék: raktár: SCHWENK L. Gyöngy. Meidling-Bécs.

Csak akkor valódi, ha minden hazánál utasítás és minden tapasztalás melletti védjeggyel és aláírással van látva, azért is erre ügyelni kell. Egy doboz ára 1 kor. 20 fill., vidékre 1 kor. 25 fill. előzetes beküldés mellett bérmentve. Magyarországi főraktár: Török József gyöngy. Budapest. Király-utca 12. és Andrássy-ut 28.

Hol van a gyermekek barátja a Tányértalpu Koma?

A gyermekek barátja a TÁNYÉRTALPU KOMA az októberben meginduló új negyedikében kezdi meg világraszóló utazását

Tölgyfa-eladási hirdetmény.

A zsarnóczi m. kir. erdőhivatal tanácsstermében az 1909. évi október 20-án délelőtti 10 órákor zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen eladásra kerül tövön az erdőben a garanrévi m. kir. erdőgazdálkodás kerületében 3 csoportban összesen 301 db. tölgyfa és 1 db. egyéb fa; a szalmahányai és geietneki m. kir. erdőgazdálkodás kerületében 3 csoportban összesen 4269 db. tölgy-, 671 db. cser-, 18 darab szil- és juhar és 1215 darab bükk és egyéb nemű fa.
Az egyes csoportokra vonatkozó részletes adatok, valamint a vonatkozó árverési és szerződési feltételek a zsarnóczi m. kir. erdőhivatalnál és annak valamennyi erdőgazdálkodásainál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve azok a zsarnóczi m. kir. erdőhivatal által az érdeklődőknek kívánatra meg is küldetnek, a hol az írásbeli ajánlatokhoz szolgáló úrlapok és borzék kívánatra a jelentkezőknek díjtalanul adtnak ki.
Budapest, 1909. évi október hóban. Földmívelésügyi miniszter.

Legkellemesebb otthoni szórakozást nyújt egy jó

BESZÉLŐGÉP

(Grammophon)

mely beszél, énekel, nevet, fűtül, legnagyobb művészeket és a legjobb zenekarokat valamint színházat és hangversenyt helyettesít. ■■■■■

Kimorító nagy hangszerárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A legkellemesebb és legszebb kivitelű grammophon kényelmes csekély havi részletfizetés mellett beszerezhető

Aufrecht és Goldschmied

nagy áruházban
Budapest, VII. Rákóczi-ut 30.

MAGYARHON ELSŐ, LEENAGYOB B ÉS LEGIOB HIRNEVÜ ÓRAÉLÉTE.

Alapítva 1842

Rausweller János

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉS ZLET FIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

■ hirdetés rovásban minden szövegszerű beiktatása közönséges postai befizetési 4 fillérrel, kompakt betűkiből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

■ hirdetés rovásban minden szövegszerű beiktatása közönséges postai befizetési 4 fillérrel, kompakt betűkiből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6—C. 82

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza

Tauber
VI. ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84—33.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda-berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol bőrgarnitúrák eladása s vétele
Wechsler Karolyné
VII., Király-utca 23. I. em. Károly-utca sarok.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A német levelezés-oktatás. A tejjel kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája irógépezégek-től s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamok-tól független. Telefon 64-63. Beiratások egész napon át.

20 vizsgálatra
javítóra, pótlóértékre, bármilyen vizsgálatra előkészít: **«Szűnői Tanfolyam»**
Garay-utca 5. H. 12/a.

Réz és vasbutor
gyári áron. réz hálósza-berendezések a leggyorsabb amerikai módszer szerint készítt és féregmentessé tételnek egyedül gyárosan legolcsóbb gyári áron ajánl **Weisz Jakab**, Budapest, Andrássy ut 77. (bejárat Rózsa-utca-ban.) 27644

Csemegezőllöt
remek szép nagyszemű ches-elast muskotályi, vagy válogatott legjobb öszi-barackokat 5 kilót 2 1/2 koronáért, zamatos körte, legfinomabb asztali vagy rétesalmát, édes besztecei szilvát 2 koronáért szállít **Müller J.** szőlő-birtokos **Kiskunhalas**.

Pénzelőleget
azonnal nálam bizományba beraktározott butor, zongora, varrógép és kereskedelmi árukra. **Tauber Amin** **Tauber és Társa cég.** **Baross-tér 17.** 27827

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít **Hirsch és Társa** Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Gyümölcsfa
diszta stb. árjegyzékkel ingyen szolgál **Weber** falkolája **Békásmegyeren.**

Csemegezőllöt
téli elrakásra postakosaraként 2.80, mázsánként kosárral 42 K., téle elálló csemegealma, császárkörte és óriás bírsalma postakosaraként 2.40 mázsánként 24—30 koronájával zöldpaprika, ugorka 2.20, paradicsom 1.40 mázsáját 14 koronájával előleg beküldéssel. Gyümölcskivitel, **Csongrádról.**

Oszi barackot
étkezésre és befőzésre postakosaraként 2.20 koronáért szállítja Gyümölcskivitel **Csongrádról.**

Barackklevár
mézédes különlegesség kék-ként 2.40, cukorédes szilvalekvár 1 K. Papirhéjú újdió postakosaraként 2.80, kisistön főzött hamisítatlan barackpálinka 5 klgos de-nyonban 11 K., téli csemegealma, zamatos körte, remek bírsalma postakosaraként 2.40, mázsánként 24—30 kor. Nemesfaj téli csemegezőllöt postakosaraként 2.40, mázsánként kosárral 40 K. előleg beküldéssel **Szabó Csongrádról.**

Nevelőnőket
német, angol, francziákat, zene és nyelvismerettel minden nemzeti banno, kat belépésre ajánlok magyar zene és nyelvismerő okleveles tanítóknak sür-gősen keresek **Szeghőné S. Erjza**, Budapest, VI., **Dessewfy-utca 22.** 27697

Reményteljes
hajadonságom legjobb korában vakséggal, örök só-téttséggel sújtott a sors. Nevelőnő voltam, 23 éves vagyok. Nincs senkim és nincs családom.

Az Athenaeum Irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent:
A szemérem elleni büncselekmények.
TANULMÁNY AZ ANYAGI BÜNTETŐJOG KÖREBŐL
Irta: **dr. HALÁSZ ZOLTÁN** budapesti ügyvéd.

Amerikai porcellán
pouder. Az eredeti doboz tetején „Yes” szócska áll. Kapható: Magyarországon mindenütt, Budapesten, Ecskeméti-utca 8., Rákóczi-ut 9.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat **Rákóczi-ut 19.** bejárat a Szent-királyi utcából. Kész-pénzelőleget beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárba csak egy díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 9984

Hurutos
Bentalmak hatásos és kel-
Jemes gyógyszer a Réthy
féle cukorka, melyet pe-
metefülből készít **Réthy**
Béla gyógyszerész **Béka-**
Csabán, Gyógyszertárban
tapható. 26792

**Egyedül pontos tel-
jes levélczime ösz-
szes hirdetésemnek**
Kállai Lajos
motorgyára
BUDAPEST,
Gyár-utca 28. sz.
Legújabb rendszerű
benzinmotorokról
tessék díszárjegyzéket kérni.

Diszkerkedvelők
kérjenek árjegyzéket az
első magyar díszfűző-fa-
iskolától. Tulajdonosa **Co-**
pony Ede, Kőrmenden: 120
fajta túllelveli fák, lombfák,
sorfák, díszcserjék kaphatók

**Singer női
varrógép**
27 forintért
karika-
hajót 40 forint-
ért. centralbo-
bint 45 forintért. Iparosgépek
igen olcsóan s évi jótállással
szállítok, vidékre árjegyzék in-
gyen. **Krausz Henrik** var-
rógépgyári raktára Budapest,
IV., **Verecs Pál-utca 40.** 500
s. Vizsonteladókak árendéna.

Zálogszedőulákat
veszek. Elzálogosított
brilliansokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt és
ékszereket 100.000 ko-
ronáig költségmente-
sen kiváltak és teljes
értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Ehrly-utca 91. szám.
Isabella-utca sarkán. 27663

**A szemérem
elleni bün-
cselekmények.**
TANULMÁNY AZ ANYAGI BÜN-
TETŐJOG KÖREBŐL
Irta: **dr. HALÁSZ ZOLTÁN**
budapesti ügyvéd.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert
és rögsőgepet veszek és
eladok. Kertész ékszerész
Budapest, VII., Király-
utca 85. szám.
— Telefonszám 95—48.

**Ajtók és
ablakok**
régli és új vasrudonyok
teljes vasalással. Kapuvas
fűzőszalagok, kertkerítések,
keramittapok, kehívalui
lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór
építlet-bontás vállalkozónál
Budapest, **Nádor-utca 72—74.**
Flók-útellet **Visegrád-utca 27.**

Vasbutor.
Rézagy 85 ft, gyermek-
agy 11, össecsukható vas-
agy 5, ágybetét vaskerett
5.50, fakoretű 8.50, róz-
garnis 2.50. Össecsukható
tábori ágy aczélsodrony-
nyal 8.—, sodronyfonat
kerítést, vaskaput legol-
csóbban szállít **Hicker Gy.**
gyára **Holló-utca 3/B.**
Telefon 22—66. 26975

**Légszusz. és villamos
csillárok**
legelőnyösebben szereth-
tők be **Kulcsár Sándor**
bronzárú- és csillárgyára-
ban, Budapest, VI. ker.,
Dessowfy-utca 9—11.

**Modern
urasági butorok
alkalmi vétele
és eladása**
háló-, ebédlő-, szalon-, ur-
szoba és irodai teljes be-
rendezések. — Dus raktári
szőnyegek, függönyök, te-
ritők, csillárok, vas- és
rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér
8. szám, exelott Gyár-utca.
Telefon 14—08.

BUTOR
Valóban tartós minő-
ségben mérsékelt ár-
ban kapható
Sárkány J.
butoriparosnál
Bpest, Erzsébet-körút 26.

+ Soványág +
Az egyedül eredmény-
től kísért háziasz a
dr. **William Hartley** tanár
amerikai erőlap-pora.
Soványak tartós, szép
teit testidomokat nyer-
nek. — Hölgyek remek
keblot. Hat hét alatt 20
kilo gyarapodásért jót-
állást. Vörsegyénység,
gyöngöcség, időgösség
ellen és gyomorbujo-
soknak nélkülözhetet-
len tápszer. Kiténtelve:
Chicago, Berlin, London
Hamburgban. Köszönő
levelek minden orszá-
ból. Dobozonként 1 ftl
10 kr. Használati ut-
sítással. Postakár: **Ba-**
lász Mór E. Budapest,
VII., **Isztván-utca 11.** 271.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert
és rögsőgepet veszek és
eladok. Kertész ékszerész
Budapest, VII., Király-
utca 85. szám.
— Telefonszám 95—48.

Ajtók, Ablakok,
vasrudonyok, használtak
és újak, bármily méret
ben és alakban, igen ol-
csón kaphatók.
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, GILLY-UT 123
Telefon 62—89.

**Ingyenes
gépirás-tanítás.**
Kedvezményes magyar, né-
met gyorsírás-oktatás. A
„Stenografia” Országos Ga-
belszterger magyar, német
gyorsíró- és gépirókéle-
ben okleveles gyorsíró- és
kereskedelmi iskolai ta-
nárak vezetésével hatvan-
öt új gyorsírási, gépirási
és sokszorosító tanfolya-
mok nyílnak. Kereskedelmi
tanfolyamok egyszerű és
kötös könyvvitel kereske-
delmi számtan, levelezés,
fogalmazás, helyesírás és
szépirás. Díjtalan és biz-
tos állásközvetítés. Tan-
órák reggel 8 és este 9
óra között. A gyorsírás
sürgős esetben egy hónap
alatt is megtanulható. Kü-
lön órák. Sokszorosító és
másoló iroda. Irasmunkák
leírása és sokszorosítása
a legkedvezményesebb fel-
tétel mellett. Beiratások
naponta vannak az intézet
helyiségeiben kizárólag!
Rákóczi-ut 60. I. em. Az
intézet ismert elnevezéseit
újabbban megtevéasztó mó-
don utánozzák. Tájékoztá-
tót szívesen küld az igaz-
gálóság.

Új költeménykötet!
**Emlékek és
Emlékezések**
Irta **ZALÁR JÓZSEF**
:: Ára 2 korona. ::
..... Kapható:
LAMPEL R. könyvkereske-
des (Wodianer
F. és Fiai) r.-l-nál Budapest,
VI., **Andrássy-utca 21.** és min-
den könyvkereskedésben.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3
félemelet. Vétel és eladás
használt és új
pojárni, urasági lakberen-
dezéseknek mahagóni és
palisander butorok, ur-
szobák, angol bőrgarnitúrák
és szalonbutorok, keleti
— szőnyegek, csillárok. —
Telefon 82—13.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3
félemelet. Vétel és eladás
használt és új

**„Hungária”
beszélő-gépek**
kizárólag eredeti első
rangú gyártmány, rész-
letfizetésre is olcsón
kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-utca 76.
50 Körös árjegyzéket

**„Hungária”
beszélő-gépek**
kizárólag eredeti első
rangú gyártmány, rész-
letfizetésre is olcsón
kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-utca 76.
50 Körös árjegyzéket

Remek teli-almát
100 kilót 24 koronáért in-
gyen csomagolással bér-
mentlenül szállít utánvét-
tel **Dácsék, Pelsőbánya.**

Asztalosok
az jövedelmi forrását le-
sítő képes nagy árjegyzéket
kivánatra ingyen küld a
„Kegyelet” szerkesztősége
Budapest, Nagymező-utca
E. 46.

**A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedőt**

bankhitel
úján kizárólag csak
REMÉNYI
egy magyar bankrészletében
Prosperitása és Árjegyzék
szívesen küld
Budapest, Király-utca 58.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% áron
földbirtokra, jövedelmző,
fővárosi, vidéki, városi és
Budapest környékén lévő
bérházakra I., II., III., he-
lyen 15—60 évig törleszt-
hető. Személyhitelt tisztvi-
selőknek gyorsan eszko-
zöltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Bu-
dapest, Teréz-körút 1/a.

Zálogszedőulákat
veszek. Elzálogosított
brilliansokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt és
ékszereket 100.000 ko-
ron. költségmentesen
kiváltak és teljes ér-
téket kifizetem. 722
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest,
Sip-utca 8. szám.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb
francia pezsgő.
Vezérképviselőség:
PRÁGA,
Soukenicka 30.

Kocsi árucarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz.
Magyarország legna-
gyobb kocsi raktára
Árjegyzék ingyen és
börmentve. 26898

Ajtók, Ablakok,
vasrudonyok, használtak
és újak, bármily méret
ben és alakban, igen ol-
csón kaphatók.
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, GILLY-UT 123
Telefon 62—89.